

77A Ringsend Rd
56A Ringsend Rd & 1min
49 Pearse St & 2min
150 Fleet St & 2min
27 Clare Hall & 7min
Dame Street & 17min
Time 15:00

Bus Átha Cliath

Tuarascáil Bhliantúil agus Ráitis
Airgeadais Bhus Átha Cliath 2017

Clár na nÁbhar

Ráiteas an Chathaoirligh	4
Athbhreithniú ar Oibríochtaí	8
Stiúrthóirí agus Faisnéis Eile	19
Tuarascáil na Stiúrthóirí	20
Ráiteas um Rialú Inmheánach	29
Ráiteas um Fhreagrachtaí na Stiúrthóirí	31
An Bord Stiúrthóirí	32
Tuarascáil na nIníochóirí Neamhspleácha	34
Cuntas Brabúis agus Cailleanais	37
Ráiteas um Ioncam Cuimsitheach Iomlán	38
Clár Comhardaithe	39
Ráiteas um Athruithe ar an gCaipiteal Gnáthscaireanna	40
Ráiteas faoi Shreabhadh Airgid	41
Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais	42

Buaicphointí Airgeadais agus Oibriúcháin

Méadú ar an Ioncam

2017 €15.5m

2016 €8.1m

Barrachas

2017 €1.0m

2016 €2.6m

Busanna Nua

2017 100

2016 110

Líon na nAistear
Custaiméirí

2017 139m

2016 128m

Líon na bhfostaithe

2017 3,506

2016 3,431

Líon na gCiliméadar
a Taistealaíodh

2017 58.4m

2016 57.3m

Líon na mBusanna

2017 1,016

2016 989

Flít Inrochtana
(Urlár Íseal)

100%

Buaicphointí

Ráiteas an Chathaoirigh

Athbhreithniú

Ráitis Airgeadais

An Comhshaol agus Astaíochtaí Carbóin

Is é Bus Átha Cliath an soláthraí iompair phoiblí is mó i mBaile Átha Cliath (is ar bhus a bhíonn 61% de na haistir iompair phoiblí go léir isteach chuig lár chathair Bhaile Átha Cliath). Agus í mar phríomhoibreoir na mbusanna uirbeacha i mBaile Átha Cliath, chlúdaigh an chuideachta 136 bealach agus 58.4 milliún ciliméadar in 2017. Soláthraíonn Bus Átha Cliath rogha taistil níos inbhuanaithe ná úsáid carranna príobháideacha trí roinnt buntáistí tábhachtacha a thairiscint:

- Tá an cumas ag bus amháin suas le 65 carr príobháideach a bhaint den bhóthar, rud a laghdaíonn an brú tráchta agus an tranglam tráchta ar fud na cathrach.
- Fágann gach bus lán daoine go mbíonn fáil ar stráice bóthair 250 méadar ar fud chathair Bhaile Átha Cliath nach mbeadh dá uireasa.
- Tá sé cruthaithe go laghdaíonn taisteal bus strus agus líon na dtimpistí bóthair agus go gcuireann sé leis an bhfolláine ghinearálta i measc na bpaisinéirí.
- Cosnaíonn gnáth-thuras i gcathair Bhaile Átha Cliath suas le 67% níos lú ach dul ar bhus seachas i gcarr príobháideach.
- Tríd is tríd, bíonn astaíochtaí dé-ocsaíde charbóin comaitéirí (CO2) suas le 80% níos ísle, ar bhonn gach suíocháin aonair, i gcomparáid le carr príobháideach a úsáid.
- Shábháil custaiméirí a bhí ag taisteal linn in 2017 suas le 190,000 tonna astaíochtaí CO2 nó thart ar 70 milliún lítear breosla.
- Tháinig laghdú 7.9% ar ár n-astaíochtaí CO2 ón ngnó paisinéirí in aghaidh an km in 2017 i gcomparáid le 2016.
- Tá an méid breosla a ídíonn na busanna fós ag laghdú ó bhliain go bliain leis an athnuachan leanúnach ar an bhflít busanna agus le héifeachtúlacht oibríochtúil fheabhsaithe ar bhealaí ar fud Bhaile Átha Cliath.
- Sa ghraf ar an gcéad leathanach eile, déantar comparáid idir na hastaíochtaí CO2 in aghaidh an tsuíocháin ó ghnáthcharr in Éirinn (bunaithe ar staitisticí tionscail) agus ó bhus de chuid Bhus Átha Cliath (agus muid ag glacadh leis go raibh sé 60% lán nó á thiomáint le linn buaicthréimhse).

Buaicphointí Fuinnimh agus Comhshaoil

Fuinneamh a Úsáideadh in nGigeavat-Uaireanta (GWH)

2017 295 GWH
2016 295 GWH

Ídiú Breosla in aghaidh 100 km

2017 47.2 lítear
2016 48.1 lítear

Dramhaíl a hAthchúrsáladh

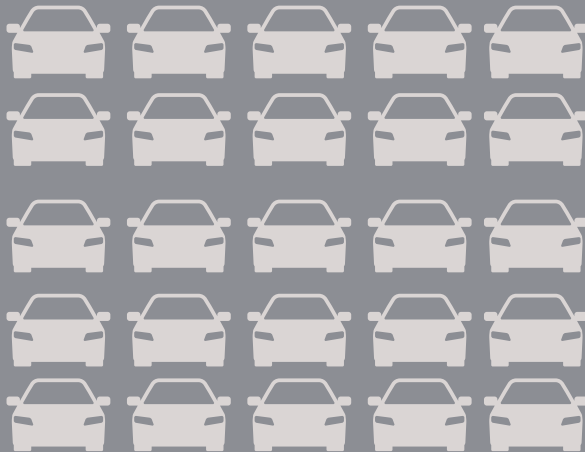
2017 565 tonna
2016 635 tonna

Ba é an ráta athchúrsála ná 79% in 2017, suas ó 75% in 2016, i dteannta le laghdú iomlán 140 tonna ar dhramhaíl in 2017

Laghdú astaíochtaí de bharr bus de chuid Bhus Átha Cliath a úsáid

Comparáid: Astaíochtaí CO₂ in aghaidh an km/suíochán i gcás gnáthcharr Éireannach i gcomparáid le Bus Átha Cliath

167g cóibhéis CO₂/km

24g cóibhéis CO₂/km

Dá mhéad an líon daoine a dhéanfaidh an rogha taisteal ar sheirbhísí iompair phoiblí, is ea is fearr é don chomhshaol. Chun an tionchar a bhíonn againn ar an gcomhshaol a laghdú, táimid ag obair chun an flít feithicilí, pleanáil tráchta agus cúrsaí tiomána a bharrfheabhsú, rud a bhfuil tionchar dearfach aige ar ídiú breosla agus ar astaíochtaí.

Ráiteas an Chathaoirligh

Rannchuidíonn Bus Átha Cliath go mór le soláthar agus forbairt seirbhísí iompair phoiblí laistigh de Mhórchéantar Bhaile Átha Cliath. Tá Bus Átha Cliath ina chuid lárnach de shaol na cathrach féin, agus tá ról fíorthábhachtach aige i ngréasán iompair na cathrach agus i dtaobh an téarnamh a spreagadh i ngeilleagar Bhaile Átha Cliath..

Súil Siar ar 2017

Is cúis áthais dom Tuarascáil Bhliantúil Bhus Átha Cliath a chur i láthair don bhliain dar chríoch an 31 Nollaig 2017, agus brabús foriomlán a thuairisciú i leith na bliana airgeadais.

Tá Bus Átha Cliath fós tiomanta do Chonradh Seirbhíse Poiblí a fheidhmiú a mbeidh brabús le déanamh air agus faoina soláthrófar seirbhísí ardchaighdeán de réir théarmaí an chonartha. Rannchuidíonn an chuideachta go mór le soláthar agus forbairt seirbhísí iompair phoiblí laistigh de Mhórchéantar Bhaile Átha Cliath. Tá Bus Átha Cliath ina chuid lárnach de shaol na cathrach féin, agus tá ról fíorthábhachtach aige i ngréasán iompair na cathrach agus i dtaobh an téarnamh a spreagadh i ngeilleagar Bhaile Átha Cliath. Rinneadh dul chun cinn mór i mbliana agus chomhlíon an chuideachta gealltanais lárnacha a tugadh sa Ráiteas uaim i leith na bliana 2016. Tá áthas orm go háirithe a thabhairt ar aird go raibh borradh mór in 2017 faoinár gcuid bealaí Oibleagáide Seirbhíse Poiblí (OSP) agus faoi na Seirbhísí Tráchtála. Tháinig méadú 8.7% ar líon na gcustaiméirí a bhíonn ag taisteal ar ár gcuid seirbhísí i gcomparáid le leibhéil na bliana 2016. Rinneadh 139.4 milliún aistear paisinéirí in 2017 i gcomparáid le 128.2 milliún aistear paisinéirí in 2016. Rinne brabús ar na Seirbhísí Tráchtála i leith 2017 tar éis tréimhse thrádála inar cuireadh ár ndúshlán in 2016.

Ba é €1.0 milliún an barrachas a tuairiscíodh i leith na bliana i gcomparáid le barrachas €2.6 milliún in 2016. Léiríonn na torthaí sin go bhfuil brabús á dhéanamh arís ar na Seirbhísí Tráchtála agus go bhfuil cóimheá airgid á baint amach i leith seirbhísí OSP. Léiríonn na torthaí OSP méadú mór ar líon na gcustaiméirí, infheistíocht leanúnach i seirbhísí breise agus seirbhísí feabhsaithe, an dara bliain den chomhaontú pá nua lenár bhfostaithe a rinneadh in 2016,

bealaí oibre níos táirgiúla agus athrú ar leibhéil na dtáillí a fócaann na custaiméirí. Fágann torthaí airgeadais láidre go mbeidh an deis ag an gcuideachta leanúint ar aghaidh ag forbairt an chórais iompair phoiblí do Mhórchéantar Bhaile Átha Cliath. B'fhiú €252 milliún an t-ioncam ó na custaiméirí ag deireadh na bliana, méadú €15.5 milliún i gcomparáid le figiúirí na bliana 2016.

Tháinig roinnt athruithe suntasacha ar an ngnó OSP a dhéanaimid in 2017. Tá athruithe fós á moladh ag an gcuideachta ionas gur fearr is féidir linn freastal ar riachtanais ár gcustaiméirí. Ní mór don iompar poiblí a bheith seasta ag athrú chun freagairt don athrú ar riachtanais ár bpáirtithe leasmhara. Is maith an riocht ina bhfuil Bus Átha Cliath, go háirithe, chun aghaidh a thabhairt ar an dúshlán sin agus féachaint chuige go bhfuil na réitigh iompair bus i gceantair uirbeacha ag cuidiú leis an bhforbairt leanúnach ar ghníomhaíocht eacnamaíoch agus gníomhaíocht shóisialta araon.

In 2017, ghlac an chuideachta páirt i bpróiseas tairisceana iomaíche do bhealaí sonraithe OSP i mBruach-Chathair Bhaile Átha Cliath. Chuir an chuideachta tairiscint iomaíoch isteach inar cuimsíodh ardchaighdeán sábháilteachta agus cáilíochta. Cé gur cúis díomá dúinn é nár éirigh leis an gcuideachta, táimid dírithe go fóill ar sheirbhísí OSP a fhorbairt a thuilleadh faoin gconradh atá againn i láthair na huairé, agus muid fós ag soláthar gréasán ardchaighdeán seirbhísí atá sábháilte, éifeachtúil agus iontaofa do mhuintir Bhaile Átha Cliath agus ag cur na cuideachta sa riocht ina n-éireoidh léi gnó den sórt sin a fháil sa toadhcháil.

Ina theannta sin, chuaigh an chuideachta i gcomhairle lenár gcuid páirtithe leasmhara i rith na bliana 2017 mar obair leantach i leith 'BusConnects', athbhreithniú mór ar an ngréasán OSP a choimisiúnaigh an tUdarás Náisiúnta Iompair. Cuireadh tús le seirbhís Luas Traschathrach nua i mí

na Nollag 2017 agus tá an chuideachta fós ag dul i gcomhairle leis na páirtithe leasmhara go léir maidir leis na bearta is gá lena chinntiú go ndéanfar feidhmiú éifeachtach ar na seirbhísí iompair phoiblí go léir. Cuireadh 100 bus dhá urlár nua leis an bhflít in 2017, idir bhusanna breise agus fheithiclí a thóg áit seanbhusanna. Leis an infheistíocht leanúnach nach beag i bhflít na cuideachta a fhorbairt, táimid ag féachaint chuige go mbeidh sé fós nua-aimseartha, gur féidir brath air agus go mbeidh sé neamhdhíobhálach don chomhshaol, agus go mbeidh Bus Átha Cliath in ann ról suntasach a bheith aige maidir le dul i ngleic leis an athrú aeráide.

I mí Feabhra 2017, bhí sé á cheiliúradh ag Bus Átha Cliath go raibh sé tríocha bliain i mbun gnó i gcroílár Bhaile Átha Cliath agus seirbhísí iompar phoiblí atá sábháilte, éifeachtúil agus ar féidir brath orthu á soláthar aige sa chathair. Anois agus tríocha bliain imithe tharainn ó bunaíodh an chuideachta, tá ról lárnach aici go fóill san iompar poiblí agus tugann sí tacaíocht lárnach do gheilleagar Mhórchathair Bhaile Átha Cliath.

Rialachas

Tá an bord tiomanta don chaighdeán is airde rialachais chorparáidigh chun rioscaí a bhainistiú agus chun nuálaíocht agus fás a spreagadh i mBus Átha Cliath. Dhírigh Bus Átha Cliath go háirithe in 2017 ar a chinntiú go bhfuil bearta cuí i bhfeidhm ag an gcuideachta chun cloí leis an gCód Cleachtais Chun Comhlachtaí Stáit a Rialú, 2016.

Daoine

Agus muid ag breathnú siar ar an tréimhse tríocha bliain inar chuireamar seirbhísí iompair phoiblí ar fáil sa phríomhchathair, ní mór an-bhéim a chur ar an ról atá agus a bhí ag ár bhfostaithe maidir le freastal ar mhianta na gcustaiméirí. Ba mhaith liom mo bhuíochas a ghabháil le gach fostaí as an díograis, an fuinneamh agus an tiomantas a léiríonn siad i gcónaí agus iad ag freastal ar ár gcustaiméirí. Bhí dúshlán le sárú againn in 2017, lena n-áirítear lorg na Spéirlinge Ophelia agus na stoirmeacha sneachta a tharla anseo le déanaí, agus

ba mhaith liom mo bhuíochas a ghabháil lenár bhfoireann go léir as a ndúthracht agus iad ag féachaint chuige gur bhain ár gcuid custaiméirí amach a gceann scríbe go slán sábháilte. Is tábhachtach an rud é aitheantas a thabhairt do na fostaithe go léir as a ndíograis agus a dtiomantas don chuideachta agus as díriú ar sheirbhís iompair a sholáthar ina mbraitheann daoine go bhfuil siad sábháilte, nasctha agus ina gcuid de shaol pobail inbhuanaithe i mBaile Átha Cliath.

Thar ceann an bhoird, ba mhaith liom aitheantas a thabhairt freisin don rannpháirtíocht dhearfach atá fós ar bun againn leis an Údarás Náisiúnta Iompair, agus muid ag obair ar mhaithe leis na cuspóirí atá againn araon i dtaobh cur le húsáid na seirbhísí iompair phoiblí agus iad a fheabhsú. Ba mhaith liom freisin buíochas a ghabháil lenár scairshealbhóir, an tAire Iompair, Turasóireachta agus Spóirt, an tUasal Shane Ross, agus leis na hoifigigh óna Roinn as ucht a dtacaíochta le linn 2017.

Súil Chun Cinn

Beidh a lán dúshlán le sárú ag Bus Átha Cliath arís in 2018, agus beidh a lán deiseanna móra le tapú freisin. Ina measc siúd, tá siad seo a leanas:

- leanúint ar aghaidh ag plé leis na páirtithe leasmhara go léir chun cur a thuilleadh leis an gcáil atá orainn mar chomhpháirtí sábháilte, iontaoifa, atá in ann seirbhísí iompair ardchaighdeáin a sholáthar ar chostas iomaíoch;
- a bheith ag obair le páirtithe leasmhara chun bearta a thabhairt isteach lena maolófar tionchar an bhrú tráchta;
- monatóireacht a dhéanamh ar an tionchar atá ag an líne Luas Traschathrach nua agus í ag feidhmiú le bliain amháin;
- bainistiú a dhéanamh ar aistriú na mbealaí OSP a raibh próiseas tairisceana ar bun ina leith le gairid chuig an oibreoir nua;
- monatóireacht a dhéanamh ar tháscarí eacnamaíocha i ndáil leis an mBreatimeacht agus dálaí eacnamaíocha ginearálta eile; agus

- leanúint ar aghaidh ag laghdú astaíochtaí trí choinneáil suas leis an teicneolaíocht nua agus le forbairtí i dtaobh feithiclí.

Leanfar ar aghaidh leis an tionscadal BusConnects in 2018 agus fágfaidh sé go mbeidh acmhainneacht fás nach beag ann i leith na seirbhísí bus i réigiún Bhaile Átha Cliath agus go ndéanfar infheistíocht mhór iontu. I mo cháil mar Chathaoirleach ar Bhus Átha Cliath, tá áthas orm gur tugadh aitheantas trí thograí BusConnects d'fheidhmíocht na seirbhísí bus maidir le cuidiú leis an bhfás eacnamaíoch i mBaile Átha Cliath. Agus infheistíocht €1 bhilliún sa bhuisiompair i mBaile Átha Cliath á lorg faoi BusConnects, aithnítear leis an togra sin na sochair straitéiseacha a bheidh ann don tír ach infheistiú i mbusanna uirbeacha. Is príomhghné den tionscadal é an t-athbhreithniú atá sé beartaithe a dhéanamh ar an ngréasán. Rachaidh Bus Átha Cliath i gcomhairle leis na páirtithe leasmhara go léir chun féachaint chuige go léireofar an taithí atá againn ar an ngréasán sna pléití faoin tionscadal.

Leag an chuideachta amach a straitéis i leith na tréimhse cúig bliana atá amach romhainn lena chinntiú go leanfaidh Bus Átha Cliath ar aghaidh ag tapú deiseanna agus ag dul i ngleic le dúshláin atá ag teacht chun cinn maidir le Seirbhísí OSP agus Seirbhísí Tráchtála araon chun an chuideachta a chosaint san fhadtréimhse. Áirítear leis sin baint amach spriocanna airgeadais chun cobhsaíocht airgeadais a chinntiú agus chun cistí a chur ar fáil don infheistíocht leanúnach.

Tá muinín iomlán agam féin agus ag an mbord go leanfaidh an chuideachta ar aghaidh ag fás agus ag forbairt agus go bhfágfaidh a cultúr agus a cuid luachanna, lena n-áirítear ár dtiomantas d'fheabhas leanúnach a dhéanamh ar an tseirbhís agus ar an eispéireas a chuirimid ar fáil dár gcustaiméirí gach lá, go mbeidh Bus Átha Cliath fós ar an soláthraí iompair phoiblí is mó agus is fearr in Éirinn san am atá le teacht.

Ultan Courtney

Cathaoirleach

Bus Átha Cliath

Buaicphoirtí

Ráiteas an Chathair

Athbhreithniú

Ráitis Airgeadais

Athbhreithniú ar Oibríochtaí

Tháinig méadú mór ar ghnó Bhus Átha Cliath in 2017 agus seirbhís phoiblí éifeachtach fós á soláthar aige, ag cur seirbhísí atá éifeachtúil, iontaofa agus slán ar fáil do na custaiméirí.

Forbhreathnú

Tháinig méadú ar líon na n-aistear custaiméirí ar ár gcuid bealaí Oibleagáide Seirbhíse Poiblí (OSP) agus ar na Seirbhísí Tráchtála go dtí 139.4 milliún. Tá an chuideachta fós ag cur bearta chun cinn ar mhaithe le seirbhísí a fheabhsú do gach custaiméir cibé áit is féidir. Chuidigh an téarnamh geilleagrach atá fós ar bun leis an éileamh méadaithe ar sheirbhísí agus bhí áthas ar an gcuideachta seirbhísí nua a thabhairt isteach, mar aon le seirbhís níos minice ar bhealaí seanbhunaithe, chun freastal ar an éileamh sin. Cé go bhfuil an brú tráchta imithe in olcas mar gheall ar an mborradh faoin ngníomhaíocht gheilleagrach, bhí an chuideachta ag obair le páirtithe leasmhara chun tionchar an bhrú sin ar na custaiméirí a mhaolú. Le 12 mhí anuas, tá Bus Átha Cliath dírithe ar fheabhas a chur ar eispéireas na gcustaiméirí, trí iarracht a dhéanamh cur le bearta tosaíochta do bhusanna agus trí fheithiclí nua-aimseartha Euro 6, ina bhfuil a lán pointí luchtaithe USB, a chur ar an mbóthar. Tá ár dtiomantas don fheabhas agus don nuálaíocht leanúnach ina ghné mhór sa mhéadú atá tagtha ar líon na gcustaiméirí.

Bhí áthas ar an gcuideachta 100 feithicil bhreise a chur leis an bhflít in 2017. Dul chun cinn eile is ea na busanna nua i dtaobh seirbhísí iompair phoiblí atá áisiúil, compordach agus inbhuanaithe a chur ar fáil do mhuintir Bhaile Átha Cliath. Lean Bus Átha Cliath ar aghaidh ag oibriú flít busanna a bhfuil rochtain ísealurláir orthu go léir.

Tá an-tóir fós ar Fhaisnéis Fíor-Ama do Phaisinéirí agus is mealltaí fós an tseirbhís do chustaiméirí anois í de bharr go bhfuil scáileáin faisnéise bhreise curtha in airde ar fud na cathrach.

Bhain an chuideachta cóimheá airgid amach maidir le hoibriú na seirbhísí OSP agus taifeadadh barrachas €1.0 milliún i leith Seirbhísí Tráchtála. Tá an chuideachta fós dírithe ar sheirbhísí ardchaighdeán, atá sábháilte agus éifeachtach, a chur ar fáil do gach custaiméir, agus bímid seasta ag iarraidh éifeachtúlacht chostais a bhaint amach ar fud na gcatagóirí caiteachais go léir lena chinntiú go mbeidh luach ar airgead le fáil uainn.

Toradh Oibriúcháin agus Staid Airgeadais na bliana 2017

Thuill Bus Átha Cliath glanbharrachas €1.0 milliún in 2017 i gcomparáid le glanbharrachas €2.6 milliún in 2016. Léiríonn an toradh sin, mar a leagtar amach anseo thíos, gur baineadh cóimheá airgid amach i leith na seirbhísí OSP agus barrachas €1.0 milliún i leith Seirbhísí Tráchtála.

	2017 €m	2016 €m
OSP	0.035	3.208
Seirbhísí Tráchtála	0.968	(0.586)
Iomlán	1.003	2.622

OSP

Tháinig laghdú ar ghlanchoastas oibriúcháin na seirbhísí OSP ó €56.4 milliún in 2016 go €47.4 milliún in 2017, sin laghdú €8.9 milliún. Léirítear leis sin ioncam méadaithe €13.3 milliún ón gconradh OSP arna chúiteamh ag caiteachas méadaithe €4.4 milliún. Mar gheall ar an bhfeidhmíocht láidir airgeadais sin, tháinig laghdú ar leibhéal na n-íocaíochtaí OSP a theastaíonn chun an gréasán seirbhísí OSP a oibriú. Laghdaíodh an fóirdheontas OSP ó €59.6 milliún in 2016 go €47.5 milliún in 2017, sin laghdú €12.1 milliún. Baineadh cóimheá airgid amach i leith na seirbhísí OSP in 2017, agus na costais oibriúcháin go léir san áireamh, i gcomparáid le barrachas €3.2 milliún in 2016.

Léirítear sa tábla seo a leanas an t-athrú atá tagtha ar an nglanchoastas i leith na seirbhísí OSP a fheidhmiú ó 2016 go 2017 agus an leibhéal fóirdheontais OSP a fuarthas gach bliain chun an barrachas don bhliain a ghiniúint ó sheirbhísí OSP.

	2017 €m	2016 €m
Glanchoastas i leith seirbhísí OSP a reáchtáil in 2016		(56.350)
Fás ar an ioncam OSP in 2017	13.335	
Méadú ar an gcaiteachas OSP in 2017	(4.432)	
Glanmhéadú ar an ioncam OSP in 2017	8.903	
Glanchoastas i leith seirbhísí OSP a reáchtáil in 2017	(47.447)	
Fóirdheontas OSP i leith seirbhísí OSP a reáchtáil	47.482	59.558
Barrachas don bhliain ó sheirbhísí OSP	0.035	3.208

Tá Bus Átha Cliath fós ag obair i ndlúthpháirt leis an Údarás Náisiúnta lompair chun feabhas a chur ar an ngréasán seirbhísí agus ar chaighdeán na seirbhísí a thairgimid do na custaiméirí. Aithníonn na páirtithe leasmhara go léir go mbaineann an-tábhacht le barrachas réasúnta ar an gconradh OSP ionas go mbeidh ar chumas na cuideachta leanúint ar aghaidh ag díriú ar chobhsaíocht airgeadais, rud as a n-eascróidh airgead chun infheistíocht riachtanach a dhéanamh agus seasmhacht níos fearr maidir le seirbhísí iompair phoiblí a sholáthar. Ba chóir a thabhairt ar aird gurb amhlaidh, cé gur baineadh cóimheá airgid amach i leith na seirbhísí OSP in 2017, gur fhág caiteachas caipitiúil breise ón Údarás Náisiúnta lompair gur lú an gá a bhí le caiteachas caipitiúil ó acmhainní dílse.

Seirbhísí Tráchtála

Bhí sé ina sprioc uailmhianach againn brabús a dhéanamh ar na Seirbhísí Tráchtála in 2017 tar éis bliain dhúshlánach trádála in 2016. Bhí borradh úr ar Sheirbhísí Airlín in 2017 agus mhéadaigh an t-ioncam ó sheirbhísí Airlín 757 go háirithe. Rinne na Seirbhísí Tráchtála barrachas €1.0 milliún in 2017 i gcomparáid le heasnamh €0.6 milliún in 2016, sin feabhas €1.6 milliún. Rinneadh é sin trí fhás ioncaim agus trí bhainistíocht spriocdhírthe ar na costais. Tháinig méadú ar an ioncam ó €15.8 milliún go €17.9 milliún, sin méadú €2.1 milliún. Coinníodh seasta na méaduithé ar an gcaiteachas, a bhaineann go príomha le seirbhísí leathnaithe, ag €0.6 milliún. Toisc go bhfuil brabús á dhéanamh arís ar na Seirbhísí Tráchtála, tá an bunús againn anois le haghaidh fás breise in 2018.

Ioncam Iomlán na Cuideachta

Tháinig méadú €15.5 milliún (6.5%) ar an ioncam oibriúcháin iomlán, ó €236.2 milliún go €251.7 milliún in 2017. Léiríonn an méadú sin ar ioncam an t-ardú foriomlán 8.7% ar an éileamh ó chustaiméirí. Chuir an gréasán leathnaithe Seirbhísí Tráchtála leis an bhfeabhas iomlán freisin.

Caiteachas Iomlán na Cuideachta

Tá méadú tagtha ar an gcostas oibriúcháin iomlán ó €281.7 milliún in 2016 go €287.3 milliún in 2017, sé sin glanmhéadú €5.6 milliún. Chuidigh an laghdú €5.0 milliún ar chostas breosla leis an mbonn costas. Thabhaigh an cuideachta costais bhreise a bhaineann le seirbhísí breise a sholáthar do chustaiméirí mar gheall ar an éileamh méadaithe a bhí ann de bharr borradh a bheith faoin ngeilleagar. Tá na costais mhéadaithe sin ar bhonn éilimh, agus an méadú ioncaim a ghabhann leo, le sonrú sna torthaí airgeadais don bhliain 2017.

Ina theannta sin, léirítear sa mhéadú ar na costais oibriúcháin an dara bliain de chomhaontú pá na bliana 2016 agus tá méadú pá 3.75% san áireamh ann, a cuireadh chun feidhme ón 1 Eanáir 2017. Déantar cuid (1.0%) den ráta pá méadaithe sin a chistiú trí bhearta éifeachtúlachta inmheánacha. Cé go dtagann an t-ardú pá sin sna sála ar reo pá a bhí i bhfeidhm ó 2008 agus ar laghdú ar na téarmaí agus coinníollacha a tugadh isteach in 2013-2015 mar gheall ar an ngéarchéim airgeadais, d'eascair glanchostas mhéadaithe €4.0 milliún sa phárolla as in 2017.

Tháinig méadú ar iomlán na gcostas párolla ó €9.4 milliún (5.1%) go dtí €192.8 milliún. Tugtar míniú ar an méadú sin mar seo a leanas:

- Méadú ar an ráta glanphá tar éis bearta éifeachtúlachta inmheánacha 2.5%
- Tionchar na stailce 6 lá ar an bpárolla in 2016 1.3%
- Seirbhísí nua a soláthraíodh faoin gconradh OSP 1.3%

Tháinig laghdú €3.8 milliún (3.8%) ar an gcaiteachas ar ábhair agus seirbhísí don bhliain i gcomparáid le 2016. Rinneadh cúiteamh éigin ar an laghdú ar an gcaiteachas ar bhreosla agus ar éilimh le méaduithe ar chostais agus ábhair chothabhála a bhaineann leis an gCóras Ticéadaithe Comhtháite.

Tá Bus Átha Cliath fós tiomanta do chonradh OSP a fheidhmiú a mbeidh brabús le déanamh air agus faoina soláthrófar seirbhísí ardchaighdeáin de réir théarmaí an chonartha. Tá an chuideachta tiomanta freisin dá cuid Seirbhísí Tráchtála a fhorbairt.

Rannchuidíonn Bus Átha Cliath go mór i gcónaí le soláthar agus forbairt seirbhísí iompair phoiblí laistigh de Mhórcheantar Bhaile Átha Cliath, ar seirbhísí iad atá slán sábháilte, ar féidir brath orthu agus atá dírithe ar na custaiméirí.

An Tábhacht a bhaineann le Láthair Oibre Shábháilte

Tá sláinte agus sábháilteacht na bhfostaithe agus na gcustaiméirí ar cheann de na bunluachanna atá ag Bus Átha Cliath. Ag teacht leis an straitéis ghnó atá againn, is é an fhís atá againn seirbhís iompair a sholáthar ina mbraitheann daoine sábháilte, agus a bheith seasta ag tógáil ar eispéiris na gcustaiméirí agus na bhfostaithe chun feabhas a chur ar a gcuid timpeallachtaí oibre agus comaitéireachta.

Soláthraítear sa Chóras Bainistíochta Sábháilteachta an creat chun dul i ngleic le guaiseacha agus rioscaí san ionad oibre agus leagtar amach ann na struchtúir, na freagrachtaí agus na socrúithe le haghaidh bainistíocht éifeachtach a dhéanamh ar shláinte agus sábháilteacht. Tá an creat sin bunaithe ar raon cuimsitheach beartas, córas agus nósanna imeachta sábháilteachta ionas gur a laghad is féidir atá an seans go dtarlóidh timpiste d'fhostaithe, do chustaiméirí nó do dhuine ar bith atá faoi thionchar ag gníomhaíochtaí na cuideachta, nó go mbainfear gortú dóibh.

Nuair a tugadh isteach an Luas Traschathrach i mí na Nollag 2017, athrú ollmhór bonneagair a bhí i gceist don chathair agus chuir sé dúshlán nua roimh Bhus Átha Cliath trí bhusanna agus tramanna a bheith a n-oibriú taobh le chéile. Ag ullmhú do i gcomhair oscailt na seirbhíse nua i mí na Nollag 2017, sheol an chuideachta mórfheachtas faoi fheasacht sábháilteachta chun béim a chur ar na réamhchúraimí tábhachtacha nár mhór do thiománaithe a ghlacadh agus iad ag tiomáint ar na línte nua Luas nó taobh leo. Seoladh an feachtas feasachta, faoinar ullmhaíodh leabhrán eolais agus físeán oiliúna do thiománaithe, i gcomhar le Transdev Ireland Ltd mar chuid de sheachtain bhliantúil Sláinte agus Sábháilteachta a chuireamar ar bun i mí Dheireadh Fómhair. Bhí teagascóirí oiliúna tiománaithe i láthair freisin chun bualadh le tiománaithe i ngach iosta de chuid Bhus Átha Cliath thar thréimhse dhá sheachtain i mí Dheireadh Fómhair agus mí na Samhna 2017.

Tá an feachtas feasachta á leathnú ina phríomhthionscnamh sábháilteachta don bhliain 2018 chun féachaint chuige go mbeidh gach tiománaí atá ag obair dúinn ar an eolas go hiomlán faoin timpeallacht oibre athraithe.

Le linn 2017, lean Bus Átha Cliath lena chuid oibre maidir le sábháilteacht rothaithe a chur chun cinn trí chuairt a thabhairt ar roinnt coláistí tríú leibhéal ar fud na cathrach. Ina measc bhí cuairteanna ar UCDC, DCU agus Institiúid Teicneolaíochta Bhaile Bhlainséir, áit ar tugadh an deis do mhic léinn suí i gcábán an tiománaí agus labhairt le teagascóirí tiomána faoi choincheapa tábhachtacha ar nós caochspotaí tiománaithe thart timpeall ar bhusanna. I mí na Nollag 2017, bhí áthas orainn an gradam 'Leading Lights in Road Safety' a fháil ón Údarás um Shábháilteacht ar Bhóithre mar aitheantas ar an obair a dhéanaimid sa réimse sin agus ar an tiomantas leanúnach atá againn don tsábháilteacht ar bhóithre a chur chun cinn.

Mar chuid den tiomantas leanúnach atá againn do sheirbhís bhus atá sábháilte, iontaofa agus inrochtana a chinntiú dár gcustaiméirí uile, d'fhorbair an chuideachta straitéis chuimsitheach maidir le feasacht sábháilteachta in 2017, inar díriodh go háirithe ar chustaiméirí scothaosta. Forbraíodh pacáiste fairsing ábhair oideachais, lena n-áirítear físeán do chustaiméirí faoi fheasacht i leith na sábháilteachta, a bheidh ar fáil go luath in 2018. I rith na bliana, d'fhreastail ionadaithe de chuid na cuideachta ar imeachtaí éagsúla do ghrúpaí daoine scothaosta. Chuir siad taispeántais sábháilteachta ina láthair agus thug siad an deis dóibh ceisteanna a chur nó cúiseanna inní a lua. Leanfar ar aghaidh leis an tionscnamh sábháilteachta an-tábhachtach sin in 2018.

Forbairtí i dtaobh Seirbhísí Tráchtála

Bhí borradh mór faoi sheirbhísí tráchtála Bhus Átha Cliath in 2017. Dhírigh an chuideachta ar tháirgí lárnacha: choinnigh sí costais faoi smacht agus chuir sí le líon

na gcustaiméirí ar Airlíne agus ar Thuras Fámairíochta, agus d'éirigh go geal léi.

Iompraíodh 3.1 milliún custaiméir ar na seirbhísí tráchtála in 2017, sin méadú 10.3% i gcomparáid le 2016. Baineadh amach an toradh sin a bhuí leis an mbéim ar sheirbhísí do chustaiméirí, seirbhísí níos minice ar bhealach Airlíne 747 agus an tseirbhís nua Airlíne 757 a bheith á feidhmiú le bliain iomlán, ag freastal ar sholáthraithe lóistín agus gnólachtaí i ndeisceart Bhaile Átha Cliath.

Rinneadh athsheoladh ar thuras fámairíochta na cuideachta in 2017 faoin mbranda 'DoDublin'. Bhí an-toradh ar an mbranda mórthionchair sin, atá dinimiciúil agus úr, agus ar athdhearadh an láithreáin gréasáin agus seirbhís ríomhthráchtála nua.

Is cúis mhór sásaimh dúinn go ndearnadh brabús arís ar na táirgí tráchtála in 2017. Is é an dúshlán atá romhainn in 2018 leanúint ag cur leis an mbrabús ar bhonn an bhorrtha atá faoin ngnó trí leanúint leis an mbainistíocht stuama ar chostais agus trí chlár dhiongbháilte mhargaíochta agus dhíolacháin.

Oscailt an Mhargaidh

Fuair Bus Átha Cliath an scéala nár éirigh leis an tairiscint uainn chun seirbhísí a rith ar bhealach Bhruach-Chathair Bhaile Átha Cliath. Léirigh an tairiscint sin na blianta taithí atá againn maidir le seirbhís den scoth a sholáthar agus ardchaighdeán eispéiris do chustaiméirí á sholáthar againn. Táimid dírithe go fóill ar ghréasán ardchaighdeán seirbhísí, atá sábháilte, éifeachtach agus iontaofa, a sholáthar do mhuintir Bhaile Átha Cliath. Leanfaimid ar aghaidh ag comhlíonadh na ngealltanais a rinneamar faoin gconradh OSP atá ann faoi láthair, agus á sárú, agus muid ag obair go réamhghníomhach leis na páirtithe leasmhara go léir chun bainistíocht a dhéanamh ar fheidhmiú na seirbhísí OSP amach anseo.

Conradh Seirbhíse Poiblí

Dhírigh Bus Átha Cliath ar chomhlíonadh na n-oibleagáidí atá air i ndáil le spriocanna feidhmíochta faoin gConradh Seirbhísí Poiblí Dámhachtana Díri 2014 – 2019. Sonraítear sa chonradh na caighdeáin feidhmíochta oibríochta agus caighdeáin na seirbhíse do chustaiméirí nach mór don chuideachta a chomhlíonadh. Bainneann na spriocanna le Ciliméadair Chailte, Iontaofacht, Poncúlacht agus Feidhmíocht Ardcháilíochta maidir le Seirbhís do Chustaiméirí. Tá an chuideachta dírithe ar a chinntiú go mbeidh seirbhís ardchaighdeán á soláthar dár gcustaiméirí go léir agus go gcomhlíonfar gach sprioc feidhmíochta. In 2017, bhaineamar amach gach ceann de na spriocanna ráithiúla agus na spriocanna bliantúla maidir le Feidhmíocht Ardcháilíochta i dtuobh Ciliméadair Chailte, Poncúlachta agus Eolas do Chustaiméirí.

Inrochtaineacht – Seirbhís Bhus do Chách

Tá seirbhís atá inrochtana go hiomlán fós á soláthar ag Bus Áthas Cliath. Agus seirbhís iompair phoiblí á soláthar againn, cuireann an chuideachta san áireamh riachtanais inrochtaineachta ár gcustaiméirí uile. Buailteann ionadaithe de chuid na cuideachta le grúpaí daoine faoi mhíchumas ar a laghad ceithre huair sa bhliain, éistimid lena gcuid ábhar inní agus cuirimid feabhas ar an tseirbhís uainn dá réir sin. Faoin scéim dár gcuid um chúnamh taistil, soláthraíodh cúnamh le 1,226 babhta taistil in 2017, faoinar cuidíodh le custaiméirí a dteastaíonn cúnamh uathu an mhúinín a bheith acu taisteal go neamhspleách ar gach cór iompair i mBaile Átha Cliath. D'fhéadfadh sé go n-áireofaí leis an gcúnamh sin cuairt a thabhairt ar chustaiméirí lena gcuid riachtanais aonair féin a mheas. Beidh baill foirne dár gcuid ag taisteal in éineacht le custaiméirí aonair ar a gcéad aistir linn má tá gá leis sin.

Dul Chun Cinn ó thaobh na Teicneolaíochta

Tá an Fhaisnéis Fíor-Ama do Phaisinéirí (ar chomharthaí ag stadanna bus, ar an láithreán gréasáin agus ar an aip mhóibíleach) fós ina gné thábhachtach den soláthar seirbhíse. I suirbhéanna neamhspleácha a rinne an tÚdarás Náisiúnta Iompair, fuarthas go raibh an Fhaisnéis Fíor-Ama do Phaisinéirí ar chomharthaí ag na stadanna bus cruinn 97.5% den am. Is cruinne fós a bhíonn sí ar an láithreán gréasáin. Faoi dheireadh 2017, bhí 607 scáileán Faisnéise Fíor-Ama do Phaisinéirí ag stadanna bus (2016: 574 scáileán faisnéise). Tá sé beartaithe ag Bus Átha Cliath agus ag an Údarás Náisiúnta Iompair cur le líon na scáileán sin arís in 2018, agus cuirfear suas le 80 scáileán taispeána breise in airde i gceantar Bhaile Átha Cliath.

Bhí córas fógraí ó bhéal ar gach bus nua a cuireadh leis an bhflít in 2017, mar aon le taispeántas closamhairc. I gcás na mbusanna go léir a fuairamar in 2005 agus ina dhiaidh sin (thart ar 940 bus), tá taispeántais leictreonacha iontu anois. Déantar fógraí fuaimne faoin gcéad stop eile ar gach bus.

Déantar staitisticí a easpórtáil ón Uathchóras Aimsithe Feithiclí gach lá anois chuig an gCóras Bainistíochta Sonraí Bus atá ag an Údarás Náisiúnta Iompair. Cuireadh i gcrích an tástáil deiridh ar an gcomhéadan sin gar do thús na bliana 2017, agus tosaíodh á úsáid beo i lár 2017. Tá an Córas Bainistíochta Sonraí á úsáid ag an Údarás Náisiúnta Iompair anois chun príomhthácairí feidhmíochta an chonartha OSP a ríomh.

An Cárta Leap

Lean an bborradh faoi úsáid an Chárta Leap in 2017. Faoi dheireadh na bliana 2017, bhí breis is 2.8 milliún Cárta Leap eisithe; bhí breis is 1.0 milliún díobh siúd in úsáid sa dara leath de 2017. Tá ticéid réamhíochta (Airlíne, Nitelíne, Travel 90 (ticéad singil) agus ticéid i gcomhair na dTuras) fós ar fáil ar chártaí cliste indiúscartha, chun freastal ar an margadh turasoireachta den chuid is

mó. Úsáideadh Cártaí Leap i gcás thart timpeall is 76% de na haistir paisinéirí (airgead tirim, sparán leictreonach agus ticéid réamhíoctha) in 2017, sin méadú ó 73% ag tús na bliana.

Gar do dheireadh na bliana 2017, bhí thart ar 370,000 Cárta Seirbhíse Poiblí le teidlíochtaí Saorthaistil in úsáid ar ár gcuid seirbhísí.

In 2017, mhéadaigh an t-éileamh a bhí ar an aip fóin chliste don Chárta Leap, ina bhfuil áiseanna chun cur le luach an sparáin (sparán leictreonach) agus chun iarmhéid an chárta a sheiceáil. Faoi dheireadh na bliana 2017, bhí creidmheas dar luach thart ar €3.0 milliún in aghaidh na míosa á chur leis an sparán leictreonach ar na Cártaí Leap tríd an aip sin. Ag deireadh 2016, ba luach thart ar €1.0 milliún in aghaidh na míosa a bhí ag an mbreisiú creidmheasa sin.

Taighde Margaidh

Rinne an tÚdarás Náisiúnta Iompair taighde maidir le sásamh custaiméirí in 2017 lenar clúdaíodh raon iomlán na n-oibreoirí iompair phoiblí in Éirinn. Léirigh an taighde gur ag Bus Átha Cliath atá an glanscór tionscnóra is airde as measc na n-oibreoirí bus, iarnróid agus tram go léir.

Rinneamar ár gcuid taighde bhliantúil féin freisin i mí na Bealtaine 2017 maidir le rianú brandaí. Ba é a bhí i gceist leis an obair allamuigh ná agallaimh aghaidh ar aghaidh a chur ar bhreis is 500 freagróir. Tríd is tríd, léirigh an taighde scór láidir tacaíochta agus bhí 73% de na freagróirí sa chatagóir daoine a dtacaíonn leis an mbranda. Bhí daoine fós sásta le Bus Átha Cliath agus léiríodh scór sástachta 69%. Ba léir ón taighde go bhfuil clú corparáideach na cuideachta fós láidir, agus gur fearr é ná an clú atá orthu siúd a bhíonn san iomaíocht linn. Tá an taighde fós á dhéanamh gach bliain agus beidh na torthaí bliantúla nua ar fáil i mí an Mheithimh 2018.

Tacaíocht do Bhród Bhaile Átha Cliath

In 2017, bhí feachtas faisnéise i bhfeidhm ag Bus Átha Cliath chun tacú le hathruithe bealaí agus malairtí slí i gcomhair Fhéile Bhróid Bhaile Átha Cliath 2017. Ba bhealach é an feachtas freisin le daoine a spreagadh chun seirbhísí iompair phoiblí a úsáid agus iad ag dul chuig an imeacht sin agus abhaile uaidh. Choimisiúnaigh an chuideachta rapar iomlán bus a bhí i seirbhís i rith mhí an Mheithimh. Baineadh leas as póstaear ar bord freisin chun an feachtas a chur chun cinn.

Ullmhaíodh féilire iomlán do na meáin shóisialta chun tacú leis an bhfeachtas, agus mar chuid de sin rinneadh GIFanna beoite chun an trácht idirlín a threorú chuig www.dublinbus.ie. D'éirigh go geal amach is amach leis an bhfeachtas agus breathnaíodh ar an ábhar sna meáin shóisialta breis is 6.7 milliún uair.

Feachtas an Chomóraidh 30 Bliain

I mí Feabhra 2017, bhí sé á cheiliúradh ag Bus Átha Cliath go rabhthas 30 bliain i mbun seirbhíse. D'fhonn leas a bhaint as an gcloch mhíle mhór sin, cruthaíodh feachtas 'earcaíochta' chun díriú ar chustaiméirí féideartha atá thart ar 30 bliain d'aois agus iad a mhealladh ar ais chuig ár gcuid seirbhísí. Rinneadh an feachtas a chur i gcrích in dhá chéim; céim dhigiteach a bhí i gceist leis an gcéad cheann agus feachtas iomlán a bhí sa dara chéim, ar fud na gcainéal sóisialta, amuigh faon spéir, ar an raidió agus sa phreas. D'éirigh go hiontach leis an bhfeachtas: sáraíodh gach príomhtháscaire feidhmíochta a bhí leagtha síos ina leith agus tugadh an-aird air sna meáin.

Straitéis Dhigiteach

Bíonn Bus Átha Cliath fós ag infheistiú san fhógraíocht sna meáin dhigiteacha agus sna meáin shóisialta chun cumarsáid a dhéanamh ar gach leibhéal lenár gcustaiméirí. Murab ionann agus an mhargaíocht thraidisiúnta, cuireann na meáin shóisialta ar ár gcumas dúinn idirghníomhú lenár gcustaiméirí ar bhonn díreach, láithreach.

Rinneadh an aip atá againn a íoslódáil 1,751,934 uaire faoin 31 Nollaig 2017. Is i gcomhair ghléasanna Android a bhí 53% de na híoslódálacha, agus is i gcomhair iOS a bhí 47% díobh. Tá méadú seasta ag teacht ar líon na gcustaiméirí a thugann cuairt ar an láithreán gréasáin ó ghléas móibileach, agus cuimsíonn sé sin 84% den trácht iomlán chuig an láithreán gréasáin.

Bíonn an chuideachta fós ag baint úsáid as na meáin shóisialta mar uirlis chun tacaíocht a mhúscailt don bhranda, chun an obair atá ar bun aici sa phobal faoi láthair a chur chun cinn agus chun comhpháirtíochtaí agus comhaontais a fhorbairt. Chun an méid sin a bhaint amach, chuir an chuideachta chun feidhme plean rannpháirtíochta, is é sin féilire ina gcuirtear seirbhísí agus táirgí (aipeanna, ticéid etc.) chun cinn ag teacht le himeachtaí a bhíonn ar siúl i mBaile Átha Cliath. Tá sé ina aidhm ag an gcuideachta feabhas a chur ar a cuid ardán sna meáin shóisialta ionas go mbeidh siad ina limistéar baile don rannpháirtíocht le custaiméirí, agus béim faoi leith á leagan ar Facebook. Tá an chuideachta tar éis cur leis an láithreach atá aici ar na meáin shóisialta freisin trí

straitéis Instagram a cheapadh agus a chur chun feidhme in 2017.

Príomhbhealach cumarsáide eile is ea an Ríomhphost Díreach. Baineann an chuideachta leas as chun teachtaireachtaí a sheoladh go rialta ar mhaithe le custaiméirí a chur ar an eolas faoi

scéalta nuachta an ghnólachta agus faoi fheachtais mhargaíochta. Bímid i dteagmháil lenár gcustaiméirí dílse le ríomhphost dhíreacha agus coinnimid ar an eolas iad i gcaitheamh na bliana. Tá os cionn 418,000 custaiméir cláraithe leis an gcuideachta chun ríomhphost dhíreacha a fháil uainn.

Na Meáin Shóisialta agus Ríomhphost Díreach

	2017	2016
Lucht Leanúna ar Facebook	48,000	39,000
Lucht Leanúna ar Twitter	81,000	59,000
Meántrácht ar an láithreán gréasáin in aghaidh na míosa	1,375,188	709,368
Daoine atá cláraithe chun ríomhphost a fháil uainn	418,000	355,000

Fuinneamh agus Inbhuanaitheacht

In 2017 bhí Bus Átha Cliath freagrach as flít ina bhfuil 1,016 Bus, a chlúdaigh 58.4 milliún ciliméadar. Úsáid breosla atá i gceist leis an gcuid is mó den ídiú fuinnimh, agus baineann sé sin le feidhmiú an fhlíit. Úsáideadh 27.6 milliún lítear breosla díosail in 2017. Áirítear ar na príomhthomhaltóirí fuinnimh eile na seacht n-iosta atá againn agus ár gcuid foirgneamh oifige. San áireamh san úsáid fuinnimh tá breosla a úsáideann na busanna (95% den fhuinneamh a ídítear), leictreachas a úsáidtear ag áitribh Bhus

Átha Cliath (2% den fhuinneamh a ídítear) agus ídiú gáis ag na háitribh (3% den fhuinneamh a ídítear). Baineann suas le 70% den úsáid leictreachais sna hiostaí le soilse sna foirgnimh agus sna limistéir taobh amuigh. Is chun áitribh a théamh a úsáidtear gás den chuid is mó. Is iad na soilse, an trealamh oifige agus na haonaid aerchóireála a úsáideann formhór an fuinnimh sna hoifigí.

In 2017, d'úsáid Bus Átha Cliath 295,230 MWh fuinnimh, mar seo a leanas:

	2017 MWh	2016 MWh
Díosal le haghaidh na busanna a rith	280,716	278,405
Leictreachas	4,517	4,614
Gás nádúrtha	9,997	11,489
Iomlán	295,230	294,508

Bearta a Rinneadh in 2017

In 2017 thug Bus Átha Cliath faoi roinnt tionscnamh a raibh sé mar aidhm leo an fheidhmíocht fuinnimh a fheabhsú, lena n-áirítear:

- Glacadh le 100 bus nua atá feistithe le hinnill ar chaighdeán Euro 6 – inneall níos lú agus níos éifeachtaí a úsáidtear le fonnadh níos éadroime chun ídiú breosla a laghdú.

- Oiliúint Vigil Vanguard do thiománaithe.
- Teicneolaíochtaí tiomána atá báuil don chomhshaoil trí Dheimhniú Inniúlachta Gairmiúla (CPC) do thiománaithe.
- Soilse LED a iarfheistiú in oifigí.
- Triail a bhaint as soilse dé-óid astaithe solais (LED) in ionaid arda sna ceardlanna agus sna clóis.
- Triail a bhaint as uathchóras bainistíochta breosla.

Bearta i gComhair 2018

In 2018 tá sé ar intinn ag Bus Átha Cliath a fheidhmíocht fuinnimh a fheabhsú a thuilleadh trí na tionscnaimh seo a leanas a chur i gcrích:

- Tuilleadh feithiclí nua a cheannach a bheith feistithe le hinnill ar chaighdeán Euro 6. Tógfaidh na feithiclí nua sin áit seanfheithiclí nach bhfuil chomh héifeachtach leo.
- Trialacha ar theicneolaíocht tiomána atá báúil don chomhshaol don fhílít ag úsáid teileamaitic ar bord.
- Uathchóras bainistíochta breosla a shuiteáil i ngach iosta.
- Iarfheistiú iomlán le soilse LED.
- An Córas Bainistíochta Fuinnimh ISO 50001 a chur chun feidhme.
- Monatóireacht fheabhsaithe ar fhuinneamh agus cuíchóiriú ar chumas fuinnimh.

Leanfaidh an chuideachta ar aghaidh ag cuardach deiseanna eile fós chun fuinneamh a spáráil trínár gcuid foirne áitiúla bainistíochta fuinnimh.

An Clár um an bhFlít a Athsholáthar

Le linn 2017, ghlac Bus Átha Cliath le 100 bus nua dhá urlár ina bhfuil fonnadh Volvo B5TL agus cabhalra de chuid Wrightbus (An Baile Meánach). Tá na feithiclí sin ag cloí leis na caighdeáin is déanaí Euro 6 i dtaobh astaíochtaí agus fágfaidh siad go mbeidh feabhas mór le sonrú i dtaobh astaíochtaí nítrigine ocsaíde agus astaíochtaí cáithníní. Tá cabhalra na bhfeithiclí cuid mhór níos éadroime agus níos éifeachtaí i dtaobh úsáid bhreosla ná mar a bhí i gcás déanamh bhusanna roimhe seo, rud a laghdóidh na hastaíochtaí CO₂. Ina theannta sin, tá roinnt gnéithe eile fós feistithe ar na busanna nua a fheabhsóidh a n-aistear do na custaiméirí, agus cuirfear leis an leibhéal sásta d'ádhúir. Ina measc siúd, tá spás ar leith do chathaoirí rotha agus do bhugaithe, eolas do phaisinéirí faoin gcéad stad eile (ó bhéal agus ar scáileán), acmhainn Wi-Fi, agus, den chéad uair, tá soicéid luchtaithe USB dár gcustaiméirí sna feithiclí sin. Chomh maith leis sin, tá doirse i lár na bhfeithiclí anois ionas gur fusa dul suas ar na feithiclí agus laghdófar amanna feithimh ag na stadanna dá mbarr. Chomh maith leis

an 100 bhus dhá urlár, cheannaigh an chuideachta dhá bhus urláir amháin, atá measartha mór, chun áit busanna WV a ghlacadh ar Bhealach 44b. Is é an tÚdarás Náisiúnta Iompair a d'íoc as na feithiclí nua sin go léir a cuireadh in ionad seanfheithiclí. Rinneadh dul chun cinn leanúnach ar Chlár Athchóirithe an Fhlít i rith 2017 ar bhusanna VT/VG agus EV, agus críochnaíodh an obair i leith 73 bus san iomlán.

Freagracht Shóisialta Chorporáideach

Trí Thionscnamh an Spioraid Pobail, lean Bus Átha Cliath lena ról gníomhach sna pobail ina bhfeidhmímid. Dhá phríomhghné atá sa tionscnamh foriomlán, mar atá:

1. Dámhachtainí Spioraid Pobail
2. Comórtas Ealaíne agus Féilire na Leanaí

Bronnadh deontais €1,000, €2,000 nó €5,000 ar 85 carthanas agus grúpa deonach ó Mhórchearntar Bhaile Átha Cliath, agus tá deontais faighte ag breis is 1,800 carthanas agus eagraíocht áitiúil ó bunaíodh na ddamhachtainí. I measc bhuaiteoirí na nduaiséanna móra i mbliana bhí: HalfTimeTalk CLG, Anam Cara, Childcare Services Ltd, National Family Support Network agus One Family.

Is é an Comórtas Ealaíne agus an Fhéilire do Leanaí, a chuirtear ar bun gach bliain, an dara gné den Tionscnamh Spioraid Pobail. Fostaíonn an chuideachta Comhordaitheoirí Speisialta Scoile agus Pobail, agus cothaíonn siadsan caidreamh le daoine óga i scoileanna náisiúnta agus i meánscoileanna ar fud Bhaile Átha Cliath. Roghnaíonn na comhordaitheoirí roinnt scoileanna náisiúnta gach aon bhliain ar fud an ghréasáin bealaí chun páirt a ghlacadh sa chomórtas agus tugann siad cuireadh do na leanaí pictiúr nó dán ar théama na mbusanna a chur isteach. Chuir breis agus 2,000 leanbh ó 25 scoil isteach ar an gcomórtas i mbliana. Roghnaíodh roinnt de na hiontrálacha a bhuaigh lena dtaispeáint i bhféilire na bliana seo. Cuireann an comórtas chun cinn luach an iompair phoiblí i bpobail áitiúla do chustaiméirí óga agus cruthaíonn sé feasacht i leith dhrochthionchar na hiompraíochta frithshóisialta ar bhusanna ar an bpobal áitiúil féin. Foilsíodh na hiontrálacha a

bhuaigh san Fhéilire Ealaíne Leanaí 2018, a dáileadh ansin i measc na scoileanna rannpháirteacha, i measc fostaithe, agus i measc na n-ionadaithe tofa i Mórcheantar Bhaile Átha Cliath. Mar aon le féilire a dhéanamh de na pictiúir a bhuaigh an comórtas, chuir an chuideachta cuid de na pictiúir ab fharr ar taispeáint i gCé an Adhmaid ar an 14 Nollaig 2017, chun féilire na bliana 2018 a sheoladh.

Business in the Community Ireland

Tá Bus Átha Cliath ina bhall de *Business in the Community Ireland* (BITCI), grúpa cuideachtaí atá tiomanta do chur go leanúnach lena ndea-thionchar ar an tsochaí. Is é BITCI an t-aon líonra ballraíochta amháin in Éirinn atá tiomnaithe do ghnó atá freagrach agus inbhuanaithe.

Tá an chuideachta ag obair le BITCI chun fíis agus straitéis nua a cheapadh i leith Freagracht Shóisialta Chorporáideach don ghnólacht lena bhfeabhsófar ár dtiomantas do bheith inár n-eagraíocht fhreagrach a bhfuil ról gníomhach againn maidir le hinbhuanaitheacht an chomhshaoil agus saol an phobail. Tá measúnú déanta acu ar chleachtas na cuideachta agus rinne siad tagarmharcáil orthu i ndáil lena gcomhartha 'Business Working Responsibly', atá ar an aon chaighdeán deimhniú amháin in Éirinn don Fhreagracht Shóisialta Chorporáideach a ndéanann an tÚdarás um Chaighdeáin Náisiúnta na hÉireann iniúchóireacht air. Tabharfaidh siad treoir don chuideachta freisin maidir leis an dea-chleachtas a chur i bhfeidhm maidir leis an bhFreagracht Shóisialta Chorporáideach.

Buaicphointí

Ráiteas an Chathaoirleáin

Athbhreithniú

Ráitis Airgeadais

An Fhoireann Ardbhainistíochta

Is ag 59 Sráid Uí Chonaill Uachtarach, Baile Átha Cliath 1, atá an fhoireann ardbhainistíochta lonnaithe, foireann atá ag feidhmiú faoi stiúir agus faoi threoir ár bPríomhoifigigh Feidhmiúcháin, Ray Coyne.

Tá ár bhfoireann ardbhainistíochta freagrach as ról éagsúla a chomhlíonadh mar chuid de na príomhfheidhmeanna gnó i réimsí cosúil le hoibríochtaí, airgeadas, acmhainní daonna, forbairt gnó agus innealtóireacht.

An Príomhoifigigh Feidhmiúcháin

Ceapadh Ray Coyne ina Phríomhoifigigh Feidhmiúcháin ar Bhus Átha Cliath in 2015. Tá taithí breis is 25 bliain ag Ray leis an gcuideachta agus roimh thosú sa ról ina bhfuil sé faoi láthair, bhí sé ina Bhainisteoir Seirbhísí sa Rannóg Acmhainní Daonna.

Ar feadh a shaol oibre go léir, fuair Ray tuiscint dhomhain ar earnáil an chórais phoiblí iompair ó thaobh na bpáirtithe leasmhara go léir. Ag obair dó mar Bhainisteoir Tionscadail le haghaidh Network Direct, an t-athbhreithniú is mó ar líonra iompair phoiblí san Eoraip, is eisean a bhí freagrach as athdhearadh straitéiseach agus cur i bhfeidhm an phríomhghrúasáin iompair phoiblí i mBaile Átha Cliath. Bhí sé ag obair i roinnt ról oibríochta níos luaithe ina shaol oibre, lena n-áirítear Bainisteoir Oibríochtaí Ceantair, ag losta Bhaile Anraí agus losta Bhóthar Conyngham. Tá céim Mháistir sa Riarachán Gnó (MBA) ag Ray ó Choláiste na hOllscoile, Baile Átha Cliath (UCD) agus céim onóracha i gCórais Bhainistíochta agus Faisnéise ó Scoil Ghnó Bhaile Átha Cliath.

Ceann Oibríochtaí

Ceapadh Dónal Keating ina Cheann Oibríochtaí in 2011. Bhain sé Céim Innealtóireachta amach i gColáiste na hOllscoile, Corcaigh, agus thosaigh sé ag obair le Bus Átha Cliath in 1980 sa Rannóg Pleanála Seirbhísí. Bhí poist ardbhainistíochta éagsúla aige san eagraíocht ó shin i leith. Tá MSc san Iompar ag Dónal, mar aon le MBA agus Deimhniú ar Inniúlacht Ghairmiúil i mBainistíocht Oibríochtaí Iompair ar Bóthar. Is comhalta é den Institiúid Chairte Lóistíochta agus Iompair in Éirinn (CILT) agus d'Institiúid Innealtóirí na hÉireann (IEI), agus tá sé ina chomhalta de chomhairle CILT faoi láthair.

An Príomhoifigigh Airgeadais agus Rúnaí na Cuideachta

Is í Andrea Keane Príomhoifigigh Airgeadais agus Rúnaí Cuideachta Bhus Átha Cliath, agus tháinig sí ag obair leis an gcuideachta i mí Mheán Fómhair 2016. Bhíodh Andrea ag obair roimhe seo mar Phríomhoifigigh Airgeadais agus Rúnaí Cuideachta le Bus Éireann, agus thosaigh sí sa ról sin in 2006. Tá Andrea freagrach as cúrsaí airgeadais sa chuideachta, agus ina cáil mar Rúnaí Cuideachta is ise atá freagrach as comhairle a chur ar an mBord, tríd an gCathaoirleach, ar cheisteanna rialachais. Is ball comhlach d'Institiúid Cairte na gCuntasóirí Bainistíochta í Andrea. Idir 1997 agus 2006 bhí Andrea ag obair mar Bhainisteoir na gCuntas Bainistíochta in Iarnród Éireann, agus tá tréimhsí caite aici freisin ag obair i réimse na Cuntasaíochta Airgeadais agus Bainistíochta san earnáil phríobháideach.

An Príomhinnealtóir

Ceapadh Shane Doyle ina Phríomhinnealtóir nuair a bunaíodh Bus Átha Cliath i mí Feabhra 1987 agus tá sé sa phost ó shin i leith. Is eisean atá freagrach as gnéithe teicniúla, sábháilteacht, ceannach, cothabháil agus feidhmíocht an fhlíit. Tá freagracht air freisin as soláthar, sláinte agus sábháilteacht ar fud na cuideachta ar fad. Roimhe sin, bhí sé ina Innealtóir Cothabhála do Sheirbhísí Chathair Bhaile Átha Cliath ó 1982 go 1987 nuair arbh í an rannóg sin de CIÉ a bhí ag feidhmiú na mbusanna i mBaile Átha Cliath. Roimhe sin, bhí sé ina Bhainisteoir Cothabhála do CIÉ i gCorcaigh ó 1980 go 1982 agus freagracht air as cothabháil na mbusanna agus na bhfeithiclí lastais bóthair a bhí ag feidhmiú i réigiún an iardheiscirt, agus roimhe sin arís bhí sé ina Innealtóir Cothabhála le CIÉ i nGaillimh agus é freagrach as cothabháil feithiclí i réigiún an Iarthair ó 1979 go 1980. Bhain sé amach céim Bhaitisiléara san Innealtóireacht Mheicniúil ó UCD, MSc sa Bhainistíocht ó Choláiste na Tríonóide agus Diplóma sa Chuntasáíocht agus san Airgeadas ó Chumann na gCuntasóirí Cairte agus na gCuntasóirí Deimhniú (ACCA).

Ceann Acmhainní Daonna agus Forbartha

Ceapadh Phil Donohue ina Cheann Acmhainní Daonna agus Forbartha in 2010. Roimhe sin bhí sé ina Bhainisteoir um Chaidreamh le Fostaithe. Sa phost ina bhfuil sé faoi láthair tá sé freagrach as an bhfeidhm acmhainní daonna a threorú agus a bhainistiú agus as cruthú, cur chun feidhme agus cothú na straitéise foriomláine acmhainní daonna a mbaineann an-tábhacht léi i dtaobh a chinntiú go n-éireoidh go geal le Bus Átha Cliath go fóill sna blianta atá romhainn. Thosaigh Phil ag obair le Bus Átha Cliath in 1984 agus bhí poist oibríochtúla éagsúla aige, lena n-áirítear post an Bhainisteora Rannáin i Limistéar an Iarthair, Limistéar an Iarthuaiscirt agus Limistéar an Deiscirt.

Ceann Forbartha Tráchtála agus Gnó

Thosaigh Ciarán Rogan ag obair le Bus Átha Cliath in 2017. Tá sé freagrach as cáilíocht agus as eispéireas na gcustaiméirí; feidhmíocht tráchtála agus forbairt ghnó; margáíocht, cumarsáid agus gnóthaí poiblí; gnóthaí rialála; faisnéis do chustaiméirí agus gníomhaíocht dhigiteach. Tá an-taithí ag Ciarán ar an iompar poiblí le Translink i dTuaisceart Éireann agus tríd an gCumann Idirnáisiúnta Iompair Phoiblí (UITP). Bhíodh sé ag obair freisin in earnálacha an ardoideachais, na turasóireachta, an agraibhia agus an chomhairliúcháin. Tá céim bainte amach aige ó Choláiste na hOllscoile, Baile Átha Cliath agus tá cáilíochtaí iarchéime aige ón Université Catholique de Louvain agus ó Ollscoil Uladh.

Stiúrthóirí agus Faisnéis Eile

An Bord Stiúrthóirí amhail an 4 Aibreán 2018

An tUasal U. Courtney (Cathaoirleach)

An tOllamh P. Barker

An tUasal S. Hannan

G. Joyce Uasal

S. Madden Uasal

An tUasal T. O'Connor

An tUasal J. Quinn

An tOllamh K. Rafter

An Príomhoifigeach Feidhmiúcháin

An tUasal R. Coyne

Rúnaí agus Oifig Chláraithe

A. Keane Uasal
59 Sráid Uí Chonaill Uachtarach
Baile Átha Cliath 1

Oifig Chláraithe:

Bus Átha Cliath
59 Sráid Uí Chonaill Uachtarach
Baile Átha Cliath 1

Teileafón: +353 1 872 0000

Suíomh Gréasáin: www.dublinbus.ie

Uimhir Chláraithe: 119569

Cuideachta faoi theorainn scaireanna atá cláraithe mar
Chuideachta Gníomhaíochta Ainmnithe faoi Acht na
gCuideachtaí, 2014

Iniúcháirí Neamhspleácha

Deloitte
Cuntasóirí Cairte agus Gnólacht Iniúcháireachta Reachtúla
Áras Deloitte & Touche
Ardán Phort an Iarla
Baile Átha Cliath 2

Tuarascáil na Stiúrthóirí

Tá a dtuarascáil bhliantúil á cur i láthair ag na stiúrthóirí de réir a n-oibleagáidí faoi Acht na gCuideachtaí 2014, faoin Acht Iompair 1950 agus faoin Acht Iompair (Córas Iompair Éireann a Atheagrú) 1986, i leith na bliana dar chríoch an 31 Nollaig 2017.

Ráiteas Comhlíontachta na Stiúrthóirí

Chun críocha alt 225 d'Acht na gCuideachtaí, 2014 ('an Acht'), déanaimid, na stiúrthóirí, an méid seo a leanas:

1. Admháimid go bhfuilimid freagrach as a chinntiú go bhfuil an chuideachta ag comhlíonadh a cuid oibleagáidí cuí mar atá sainithe in alt 225 (1) den Acht ('na hoibleagáidí cuí'); agus
2. Deimhnímid:
 - (i) gur ullmháodh ráiteas comhlíontachta (mar a mhínítear in alt 225 (3) (a) den Acht) ina leagtar amach beartais na cuideachta (a mheasaimid atá oiriúnach don chuideachta) maidir le comhlíonadh a cuid oibleagáidí cuí ag an gCuideachta;
 - (ii) gur cuireadh i bhfeidhm socruithe cuí nó struchtúir chúí, a mheasaimid atá ceaptha lena chinntiú go gcomhlíonfar go hábhartha oibleagáidí cuí na Cuideachta; agus
 - (iii) go ndearnadh athbhreithniú ar na socruithe nó na struchtúir dá dtagraítear i mír (ii) thuas le linn na bliana airgeadais lena mbaineann an tuarascáil seo.

Thug Bus Átha Cliath agus cuideachtaí eile de chuid Ghrúpa CIÉ faoi phróiseas mionsonraithe ionas go mbeidís ag cloí go hiomlán le ceanglais Acht na gCuideachtaí 2014 i ndáil le Ráitis Chomhlíontachta Stiúrthóirí. Cuireadh athbhreithniú i gcrích ionas go bhféadfaí an dearbhú sin a thabhairt. Choimisiúnaigh Grúpa CIÉ an t-athbhreithniú sin thar ceann na gcuideachtaí oibríochacha go léir atá i nGrúpa CIÉ agus is é Rannóg Iniúchóireachta Inmheánaí Ghrúpa CIÉ a bhí ina bhun. Cuireadh tuarascáil chuimsitheach faoi bhráid Choiste Iniúchóireachta, Airgeadais agus Riosca Bhus Átha Cliath agus rinne an Coiste sin athbhreithniú mionsonraithe air. Dearbhaíodh sa tuarascáil go raibh Bus Átha Cliath ag cloí go hiomlán leis na ceanglais a bhaineann le Ráitis Chomhlíontachta Stiúrthóirí.

Taifid chuntasaíochta

Is iad na bearta atá glactha ag na stiúrthóirí d'fhonn a chinntiú go gcomhlíonfar oibleagáid na cuideachta i dtaobh leabhair chuntais chúí a choimeád de réir Alt 281 go dtí 285 d'Acht na gCuideachtaí 2014 ná córais agus nósanna imeachta cuí a úsáid agus daoine inniúla a fhostú. Tá na taifid chuntasaíochta á gcoimeád ag Bus Átha Cliath, 59 Sráid Uí Chonaill Uachtarach, Baile Átha Cliath 1.

Scairchaipiteal

Tá sonraí i dtaobh scairchaipiteal na cuideachta leagtha amach i nóta 18. Ní raibh aon ghluaiseachtaí sa scairchaipiteal i rith na bliana.

Níl fochuideachta ar bith ag an gcuideachta ná infheistíocht ar bith i gcuideachtaí eile agus sin mar a bhí amhlaidh an bhliain roimhe sin.

Cruinnithe na scairshealbhóirí

Déantar cruinniú ginearálta bliantúil na cuideachta a thionól uair amháin gach bliain féilire cibé tráth (nach faide ná cúig mhí dhéag tar éis an chruinnithe ghinearálta bhliantúil roimhe sin) agus cibé áit a leagfaidh na stiúrthóirí síos. Féadfaidh na stiúrthóirí cruinniú ginearálta urghnách den chuideachta a thionól aon uair a mheasann siad gur cuí sin nó ar iarraidh ó Chóras Iompair Éireann.

Gnóthas leantach

Tá comhaltaí an bhoird stiúrthóirí deimhin de go mbeidh a dóthain acmhainní ag an gcuideachta chun leanúint ar aghaidh i mbun gnó go ceann i bhfad. Dá réir sin, tá bonn an ghnóthais leantaigh fós á roghnú acu agus na ráitis airgeadais á n-ullmhú. Tá tuilleadh sonraí leagtha amach i nóta 2 a ghabhann leis na ráitis airgeadais.

Príomhghníomhaíochtaí agus athbhreithniú airgeadais

Is é príomhghníomhaíocht na cuideachta seirbhís chuimsitheach bus a sholáthar do chathair Bhaile Átha Cliath agus don cheantar máguaird.

Is ag Córas Iompair Éireann (CIÉ), comhlacht reachtúil atá ar lánúinéireacht ag Rialtas na hÉireann agus a thuiriscíonn don Aire Iompair, Turasóireachta agus Spóirt, atá 100% de scairchaipiteal eisithe na cuideachta.

Tháinig méadú 6.5% ar an ioncam oibriúcháin iomlán go dtí €251.7 milliún in 2017 ó €236.2 milliún an bhliain roimhe sin.

Bhí borradh seasta faoin éileamh ó phaisinéirí i rith na bliana 2017. Thaistil 139.4 milliún custaiméir le Bus Átha Cliath; sin méadú 8.7% i gcomparáid le 2016 (128.2 milliún).

Thuill Bus Átha Cliath glanbarrachas €1.0 milliún in 2017. Tá sé sin i gcomparáid le barrachas €2.6 milliún in 2016. Rinne na Seirbhísí Tráchtála barrachas €1.0 milliún agus baineadh amach cóimheá airgid i leith na seirbhísí OSP.

Ar phríomhghnéithe na dtorthaí airgeadais tá méadú €15.5 milliún ar an ioncam oibriúcháin agus méadú €5.6 mhilliún ar na costais oibriúcháin.

Fuair Bus Átha Cliath íocaíochtaí Oibleagáide Seirbhíse Poiblí (OSP) dar luach €47.5 milliún in 2017; sin laghdú €12.1 milliún i gcomparáid le 2016. Chuidigh an méadú láidir ar ioncam le laghdú a dhéanamh ar an riachtanas maidir le fóirdheontas OSP. Tá Bus Átha Cliath fós ag obair i ndlíthpháirt leis an Údarás Náisiúnta Iompair chun feabhas a chur ar an ngréasán seirbhísí agus ar chaighdeán na seirbhísí a thairgimid do na custaiméirí. Aithníonn na páirtithe leasmhara go léir go mbaineann an-tábhacht le barrachas réasúnta ar an gconradh OSP ionas go mbeidh ar chumas na cuideachta leanúint ar aghaidh ag díriú ar chobhsaíocht airgeadais, rud as a n-eascróidh airgead chun infheistíocht riachtanach a dhéanamh agus seasmhacht níos fearr maidir le seirbhísí iompair phoiblí a sholáthar. Ba cheart a thabhairt ar aird gurb amhlaidh, cé gur baineadh cóimheá airgid amach i leith na seirbhísí OSP in 2017, gur fhág caiteachas caipitiúil breise ón Údarás Náisiúnta Iompair gur lú an gá a bhí le caiteachas caipitiúil ó acmhainní dílse.

Bhí an sprioc uailmhianach againn go ndéanfaí brabús ar na Seirbhísí Tráchtála in 2017 agus rinneadh é sin trí mhéadú ioncaim agus trí bhainistíocht spriocdhírith ar na costais. Ba chúis mhisnigh iad na torthaí le haghaidh Seirbhísí Tráchtála: rinneadh brabús €1.0 milliún agus tabharfaidh sé sin an deis dúinn an gnó a mhéadú arís in 2018.

Tá luach ghlansócmhainní na cuideachta ardaithe go dtí €43.5 milliún in 2017, méadú 2.4% i gcomparáid leis an mbliain roimhe sin. Tá staid leachtachta dhearfach ag Bus Átha Cliath agus coibhneas 2.3 atá i gceist idir na sócmhainní reatha agus an dliteanas reatha.

Déanann na stiúrthóirí athbhreithniú ar na cuntais thréimhsiúla bhainistíochta agus airgeadais agus ar na príomhtháscairí feidhmíochta airgeadais agus neamhairgeadais agus na buiséid ag na cruinnithe atá ar sceideal bhord Bhus Átha Cliath.

Tá an chuideachta ag brath ar chistiú ón Údarás Náisiúnta Iompair chun seirbhísí iompair phoiblí a chur ar fáil atá inmhiannaithe ón ngné shóisialta ach nach bhfuil tairbhe eacnamaíoch le baint astu.

Díbhinní

Níor íocadh ná níor fógraíodh aon díbhinní in 2017 ná in 2016.

Na príomhrioscaí agus an bhainistíocht riosca

Tá an chuideachta tiomanta do rioscaí a bhainistiú ar bhealach córasach, smachtaithe. Aithnítear na príomhrioscaí atá le sárú ag an gcuideachta trí phróiseas bainistíochta riosca ar fud na cuideachta. Leis an gCreat Bainistíochta Riosca agus an Córas Faisnéise um Bainistíocht Riosca, a cuireadh chun feidhme in 2016, is féidir tuairisciú i bhfóram a dhéanamh ar rioscaí atá faoi réir measúnachta agus athbhreithnithe gach mí ag an lucht bainistíochta agus gach ráithe ag an mbord. Bhí córas i bhfeidhm i rith na bliana chun rioscaí a chur in ord tosaíochta ar bhonn cuspóra, córas a dhíríonn aird an bhoird ar na rioscaí arna n-aithint.

Téann CIÉ i mbun socruithe réamhcheannacháin breosla agus airgeadra nuair a bhreithníonn sé go bhfágann an cur chuige sin go bhfuil luach níos fearr agus riosca níos lú ann don ghrúpa. Is é CIÉ an contrapháirtí i leith na n-idirbheart sin.

Tá cúrsaí leachtachta á mbainistiú go cúramach ar bhonn Ghrúpa CIÉ, ag foireann ghairmiúil tiomanta a dhéanann comhordú ó lá go lá ar bhainistiú airgid agus cisteáin, mar aon le pleanáil bhliantúil agus ilbhliantúil agus cistiú corparáideach a fháil ó bhainc ar leor é ionas gur féidir le Grúpa CIÉ leanúint ar aghaidh ag feidhmiú.

Infheistíocht chaipitiúil

Leanadh le hinfeistíocht a dhéanamh chun seirbhísí a fheabhsú le cabhair ón Údarás Náisiúnta Iompair. Le linn 2017, leanadh leis an infheistíocht sna busanna agus ghlac Bus Átha Cliath le 100 bus nua a chuirfear in ionad seanfheithiclí agus a mbainfear leas astu freisin chun breis suíochán a cur ar fáil ar bhealaí éagsúla. Áiríodh leis an gcaiteachas suntasach eile cláir athchóirithe busanna d'fhonn cáilíocht agus iontaofacht na seirbhísí a chinntiú ar mhaithe leis na custaiméirí.

Caiteachas ar shainchomhairleoireacht

Faoin gCód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú, 2016, ceanglaítear go nochtfar sa Tuarascáil Bhliantúil sonraí faoin gcaiteachas ar shainchomhairleoirí/comhairleoirí seachtracha sa bhliain airgeadais. Ghlac an chuideachta an míniú seo a leanas ar an gcaiteachas ar shainchomhairleoireacht:

Tuarascáil na Stiúrthóirí (ar lean)

"Is é is sainchomhairleoireacht ann an cás ina bhfostaítear duine, eagraíocht nó grúpa chun seirbhísí intleachtúla nó seirbhísí eolais a sholáthar (mar shampla, anailís agus comhairle shaineolach) trí thuairiscí, staidéir, measúnuithe, moltaí, tograí etc. a sholáthar a chuidíonn le cinnteoireacht nó le ceapadh beartais in údarás conarthach. Ba cheart go bhfostófaí an duine nó na daoine ar feadh tréimhse ama theoranta chun cúram (nó sraith cúraimí) sonrath a bhfuil teorainn ama leis a chur i gcrích lena n-éilítear sainscileanna nó sainchumas nach mbeifí ag súil a bheadh ag daoine laistigh den údarás conarthach féin de ghnáth. Is é an fhaisnéis atá á lorg leis an nochtadh seo ná leibhéal an chaiteachais ar shainchomhairleoireacht a thabhaigh an comhlacht Stáit i rith na bliana airgeadais. Níl sé i gceist go n-áireofaí leis caiteachas ar phróisis ghnáthghnó a rinneadh a sheachfhoinisíú.

De réir an Chóid Cleachtas chun Comhlachtaí Stáit a Rialú, 2016, leagtar amach thíos na costais chomhairliúcháin a thabhaigh an chuideachta in 2017 atá san áireamh sna costais ábhair agus seirbhíse (féach nóta 6):

Catagóir	2017 €000
An Chairt Custaiméirí	99
Caidreamh tionsclaíoch	37
Dlí	6
Straitéis eagrúcháin	121
Cúrsaí Rialála	132
Sábháilteacht	8
Rannpháirtíocht leis na páirtithe leasmhara	39
Eile	28

An bord

Is tríd an mbord stiúrthóirí atá an chuideachta á rialú. Thionóil an bord deich gcruinniú in 2017 (deich gcinn in 2016) agus is ann do sceideal míreanna ar leith atá le ceadú aige.

Stiúrthóirí

Is é an tAire Iompair, Turasóireachta agus Spóirt a cheapann stiúrthóirí na cuideachta. Seo thíos ainmneacha na ndaoine a bhí ag feidhmiú mar stiúrthóirí i rith na bliana dar chríoch an Nollaig 2017 nó a ceapadh ó shin i leith. Mura luaitear a mhalairt, bhí siad ina stiúrthóirí ar feadh na tréimhse iomláine go dtí an dáta ar ar ceadaíodh na ráitis airgeadais seo.

An tUasal U. Courtney *(Cathaoirleach)*
(tháinig deireadh lena théarma
an 22 Meán Fómhair 2017,
athcheapadh é an
6 Nollaig 2017)

An tOllamh P. Barker

An tUasal S. Hannan *(ceapadh é an 1 Nollaig 2017)*

G. Joyce Uasal

S. Madden Uasal

An tUasal B. McCamley *(chuaigh sé ar scor ar an*
11 Feabhra 2017)

An tUasal T. O'Connor

An tUasal J. Quinn

An tOllamh K. Rafter

Ní raibh leas ar bith ag aon duine de na stiúrthóirí ná ag an rúnaí i scair ná bintiúr ar bith de chuid na cuideachta, dá cuideachta sealbhaíochta ná dá comh-fhochuideachtaí tráth ar bith le linn na bliana.

Ní raibh aon chonradh ná socrú a rinneadh i gcaitheamh na bliana ina raibh leas ábhartha ag stiúrthóirí i dtaca le gnó na cuideachta.

An Coiste Iniúcháireachta, Airgeadais agus Riosca

Amhail an 4 Aibreán 2018, is iad na comhaltaí neamhfheidhmiúcháin seo a leanas den Bhord atá ar an gCoiste Iniúcháireachta, Airgeadais agus Riosca (CIAR): An tOllamh P. Barker (Cathaoirleach), G. Joyce Uasal, an tOllamh K. Rafter agus an tUasal J. Quinn.

Cé go bhfuil sé de dhualgas ar gach stiúrthóir gníomhú ar mhaithe leis an gcuideachta, tá ról ar leith ag an CIAR, ag gníomhú dó go neamhspleách ar an lucht feidhmiúcháin, lena chinntiú go ndéanfar leasanna na scairshealbhóirí a chosaint go cuí maidir leis an maoirseacht ar an tuairisciú airgeadais, ar an rialú inmheánach, ar an iniúcháireacht inmheánach agus sheachtrach, ar an mbainistíocht riosca agus ar an rialachas corparáideach.

I rith na bliana dar chríoch an 31 Nollaig 2017, rinne an coiste monatóireacht ar an bpróiseas buiséadach, agus choinnigh sé faoi athbhreithniú éifeachtacht rialuithe inmheánacha agus córas bainistíochta riosca na Cuideachta. Go háirithe, rinne an coiste an méid seo a leanas:

- chuaigh sé i gcomhairle leis an iniúchóir seachtrach chun ceisteanna a chur ionas go mbeidís deimhin de go bhfuil an té sin ag feidhmiú ar bhonn neamhspleách;
- chuaigh sé i gcomhairle leis an bPríomhoifigeach Airgeadais agus leis an iniúchóir seachtrach lena chinntiú go raibh siad sásta leis na breithiúnais chuntasafóchta a cuireadh i bhfeidhm sna ráitis airgeadais;
- fuair sé tuairiscí rialta maidir le forbairt an Chórais Comhtháite Ticéadaithe agus chuaigh sé i gcomhairle leis an bPríomhoifigeach Airgeadais faoi na bearta atá á gcur i gcrích chun sláine na foinse ioncaim sin a chosaint. Go háirithe, rinne sé athbhreithniú ar na tuarascálacha ISAE 3402 a d'ullmhaigh Iniúchóirí an Údaráis Náisiúnta Iompair agus ar an tuarascáil mholtach um Rialú Úsáideoirí Deiridh ónár gcuid iniúchóirí féin;
- bhí plé príobháideach aige, gan an lucht bainistíochta i láthair, leis na hIniúchóirí Seachtracha lena chinntiú nach raibh aon ábhar imní i gceist agus chun eolas a chur ar cheisteanna a d'eascair as an iniúchadh a rinne siad;
- chuir sé in iúl go soiléir do na hiniúchóirí seachtracha go bhféadfaid siad cruinniú leis an gcoiste a iarraidh tráth ar bith má mheasann siad go bhfuil ceann de dhíth chun mír nó míreanna ar leith a phlé;
- bhí plé príobháideach aige, gan an lucht bainistíochta i láthair, leis na hIniúchóirí Seachtracha lena chinntiú nach raibh aon ábhar ba chúis imní dóibh agus chun eolas a chur ar cheisteanna a d'eascair as an iniúchadh a rinne siad;
- bhuaill sé leis an Oifigeach Soláthair chun a bheith deimhin i dtaobh dhéine na mbeartas agus na nósanna imeachta a bhaineann le bainistíocht soláthair agus conarthaí;
- rinne sé athbhreithniú rialta ar thorthaí oibriúcháin na bliana 2017 agus rinne sé deimhin de réasúnacht Bhuiséad 2018 agus Phlean Gnó 2018 – 2022;
- rinne sé monatóireacht ar chur chun feidhme na moltaí a eascraíonn as tuarascálacha Iniúchóireachta Inmheánaí;
- chuaigh sé i gcomhairle leis an bPríomhoifigeach Airgeadais, ar a laghad dhá uair sa bhliain, chun ráiteas a fháil uaithi á dhearbhuí nach eol di aon ábhar a bhaineann le calaois nár cuireadh ar a súile do chomhaltaí an choiste i ngnáthchúrsa an tuairiscithe don CIAR;

- rinne sé monatóireacht ar an gCóras Bainistíochta Riosca, lena n-áirítear torthaí ar athbhreithniú seachtrach ar an gcóras sin;
- chuaigh sé i gcomhairle leis an mBainisteoir Riosca ar bhonn rialta maidir leis na rioscaí agus na hábhair neamhchinnteachta móra a bhfuil tionchar acu ar an gcuideachta;
- cháith sé am agus aird nach beag ar thabhairt isteach na gceanglas atá leagtha síos faoi Acht na gCuideachtaí, 2014 agus, go háirithe, rinne sé maoirseacht thar ceann an bhoird ar bhunú an Phróisis Dearbhaithe um Chomhlíontacht Stiúrthóirí;
- rinne sé monatóireacht ar chur chun feidhme bheartas na cuideachta i dtaobh Nochtadh Cosanta i gcásanna ina bhfuarthas gearáin;
- rinne sé athbhreithniú inmheánach ar fheidhmíocht an choiste i rith na bliana atá faoi chaibidil;
- rinne sé monatóireacht agus athbhreithniú ar an dul chun cinn a bhí déanta ag an gcuideachta maidir le pleananna lena chinntiú go gcomhlíonfaí ceanglais na Rialachán um Chosaint Sonraí Ginearálta atá le cur chun feidhme i mí na Bealtaine 2018;
- rinne sé monatóireacht agus athbhreithniú ar an dul chun cinn a bhí déanta ag an gcuideachta maidir le comhlíonadh a dhéanamh ar cheanglais an Chóid Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú, 2016; agus
- chuaigh sé i gcomhairle leis an lucht bainistíochta i ndáil le cur chun cinn agus neartú leanúnach a dhéanamh ar Chód Eitice na cuideachta.

Tá Téarmaí Tagartha an CIAR ceadaithe ag an mBord. Déantar athbhreithniú orthu gach bliain agus déantar iad a leasú nuair is cuí. Bhuail Cathaoirleach an choiste le Cathaoirleach na cuideachta chun plé a dhéanamh ar ábhair a eascraíonn as stiúradh ghnó an CIAR. Tháinig an coiste le chéile seacht n-uaire in 2017 (seacht n-uaire in 2016). Is é CIAR a chomhlíonann ról an Choiste Iniúchóireachta a cheanglaítear a bhunú faoi Alt 167 d'Acht na gCuideachtaí, 2014.

Níor sholáthair na hiniúchóirí aon seirbhísí ábhartha neamh-iniúchóireachta i rith na bliana atá faoi athbhreithniú. Tar éis dó gach caidreamh idir an chuideachta agus an gnólacht iniúchóireachta seachtraí a mheas, ní dóigh leis an CIAR go ndéanann an caidreamh sin dochar do bhreithiúnas ná neamhspleáchas an iniúchóra.

Tuarascáil na Stiúrthóirí (ar lean)

Coiste Sábháilteachta an Bhoird

Amhail an 4 Aibreán 2018, is iad na comhaltaí boird seo a leanas atá ar Choiste Sábháilteachta Bhord Bhus Átha Cliath (CSB): S. Madden Uasal (Cathaoirleach), an tUasal J. Quinn agus an tUasal T. O'Connor. Chuaigh an tUasal B. McCamley ar scor ón mbord ar an 11 Feabhra 2017. Ceapadh an tUasal T. O'Connor ina chomhalta den choiste ar an 8 Feabhra 2017.

Bunluach de chuid Bhus Átha Cliath is ea féachaint chuige go mbíonn na fostaithe agus na custaiméirí sábháilte. Gníomhaíonn an chuideachta ar bhonn an luacha sin trí sheirbhís iompair a sholáthar ina mbraitheann daoine go bhfuil siad sábháilte agus ina bhfuil eispéiris na gcustaiméirí agus na bhfostaithe tógtha ar thiomantas seasta do chleachtas shábháilte.

Sa chomhthéacs sin, tá ról lárnach ag an gCoiste Sábháilteachta i dtaobh a chinntiú go mbeidh an tsábháilteacht seasta i gcroílár an ghnó, agus go ndéanfar cuspoirí agus tosaíochtaí tábhachtacha sábháilteachta a bhainistiú agus a chomhlíonadh go héifeachtach.

Is iad seo a leanas Téarmaí Tagartha an CSB:

- ullmhú na bPleananna Sábháilteachta ag an lucht bainistíochta agus nuashonrú bliantúil orthu;
- tuarascáil bhliantúil ón lucht bainistíochta ar an Athbhreithniú ar na Córais Bainistíochta Sábháilteachta;
- caidreamh agus comhoibriú cúí idir an lucht bainistíochta agus na húdaráis sábháilteachta reachtúla ábhartha, lena n-áirítear an Roinn Iompair, Turasóireachta agus Spóirt, an tÚdarás um Shábháilteacht ar Bhóithre agus an tÚdarás Sláinte agus Sábháilteachta;
- príomhtháscairí feidhmíochta sábháilteachta arna n-ullmhú agus arna dtuairisciú ag an lucht bainistíochta; agus
- aon chúrsaí sláinte agus sábháilteachta eile arna gcur faoi bhráid an choiste ag an mbord nó ag lucht bainistíochta Bhus Átha Cliath.

Tá an coiste údaraithe ag an mbord chun imscrúdú a dhéanamh ar aon ghníomhaíocht a thagann faoina théarmaí tagartha, chun na hacmhainní atá de dhíth chuige sin a fháil agus chun rochtain iomlán a bheith aige ar fhaisnéis. Tá sé údaraithe chun aon fhaisnéis atá de dhíth air a éileamh ó aon fhostaí, agus treoraítear do gach fostaí comhoibriú le haon iarraidh ón gcoiste. Tá an coiste údaraithe ag an mbord chun comhairle ghairmiúil sheachtrach a lorg agus, más gá, chun iarraidh ar chomhairleoirí seachtracha a bhfuil taithí chúí acu freastal ar chruinnithe.

Tháinig an Coiste le chéile ceithre huairé san iomlán in 2017 (cúig huairé in 2016) i gcomhréir leis an sceideal atá beartaithe do chruinnithe an CSB. Bhí siad seo a leanas i measc na míreanna tábhachtacha a ndearnadh athbhreithniú orthu i rith na bliana:

- oscailt Líne Thraschathrach LUAS agus na príomhbhearta sábháilteachta atá á nglacadh ag Bus Átha Cliath;
- cur chun feidhme na mbeart éagsúil atá dírithe ar an bhflít a fheabhsú, a eascraíonn as athbhreithniú a rinneadh ar thimpistí a tharla do chustaiméirí in 2016;
- athbhreithniú leanúnach ar fheidhmíocht na dtiománaithe nua;
- torthaí ó iniúchtaí ar shábháilteacht a bhaineann le cúraimí ar leith, a rinneadh laistigh den rannóg innealtóireachta;
- athbhreithniú ar na moltaí agus na gníomhartha a eascraíonn as teagmhais Sábháilteachta Feithiclí; agus
- glacadh príomhthionscnamh sábháilteachta do 2018, lena n-áirítear iad seo a leanas:
 - feachtas atá dírithe ar fheabhas a chur ar an bhfeasacht ar shábháilteacht na gcustaiméirí; agus
 - Beartas Athbhreithnithe Drugaí agus Alcóil a thabhairt isteach chun soláthar a dhéanamh le haghaidh tástáil iar-thimpiste, tástáil chúise agus tástáil randamach.

Coiste Luacha Saothair agus Comharbais an Bhoird

Amhail an 4 Aibreán 2018, is iad na comhaltaí neamhfheidhmiúcháin seo a leanas den Bhord atá ar an gCoiste Luacha Saothair agus Comharbais: an tOllamh K. Rafter (Cathaoirleach), an tUasal U. Courtney, an tOllamh P. Barker agus G. Joyce Uasal.

Agus aitheantas á thabhairt do sheasamh Bhus Átha Cliath mar a cinneadh é faoi Alt 14(1) den Acht Iompair, 1986, is iad seo a leanas feidhmeanna an Choiste:

- A chinntiú go gcuirfear chun feidhme an beartais rialtais maidir le luach saothair an Phríomhoifigigh Feidhmiúcháin agus na mbainisteoirí a thuairisciú d'ar bhonn díreach, agus a chinntiú go gcuirfear chun feidhme na socruithe atá déanta ag an Roinn Airgeadais, ag an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe agus ag an Roinn Iompair, Turasóireachta agus Spóirt i dtaobh luach saothair an Phríomhoifigigh Feidhmiúcháin a chinneadh agus a cheadú, agus go gcloifear leo;
- A chinntiú go gcloifear le haon treoirínte ón Rialtas agus le Beartais Bhus Átha Cliath/Ghrúpa CIÉ maidir le luach saothair na mbainisteoirí sinsearach;
- Pacáiste luacha saothair agus ceapadh/athcheapadh an Phríomhoifigigh Feidhmiúcháin, agus gach bainisteora shinsearaigh a thuairisciú go díreach don Phríomhoifigeach Feidhmiúcháin;

- Critéir feidhmíochta a chinneadh a ndéanfar feidhmíocht an Phríomhoifigigh Feidhmiúcháin a mheasúnú ina gcoinne, atá ag teacht leis an bplean corparáideach atá ceadaithe ag an mbord;
- Ag teacht le beartas an rialtais, aon bheartas a bhaineann le feidhmíocht a cheadú i ndáil leis an bPríomhoifigigh Feidhmiúcháin agus le haon bhainisteoirí a thuairiscíonn go díreach dó. Is é Cathaoirleach an bhoird a dhéanfaidh an t-athbhreithniú ar fheidhmíocht an Phríomhoifigigh Feidhmiúcháin;
- Pleananna comharbais a bhaineann le ról an Phríomhoifigigh Feidhmiúcháin a cheadú agus a nuashonrú go rialta, agus breithniú a dhéanamh ar aon mholtaí a dhéanfaidh an Príomhoifigigh Feidhmiúcháin maidir le scileanna, pleanáil chomharbais nó líon na foirne;
- Sa chás ina dtograítear socruithe speisialta a dhéanamh maidir le ceapacháin ar leith, na socruithe sin a cheadú agus a chinntiú go gceadóidh an Roinn Airgeadais, an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe agus an Roinn Iompair, Turasóireachta agus Spóirt iad;
- Athbhreithniú agus ceadú a dhéanamh ar an rannán sa litir bhliantúil ón gCathaoirleach chuig an Aire Iompair, Turasóireachta agus Spóirt a bhaineann leis an dearbhú go bhfuiltear ag comhlíonadh Treoirlínte an Rialtais i ndáil le táillí arna n-íoc le stiúrthóirí an bhoird (ceanglaítear an litir sin a sheoladh de bhun an Chóid Chleachtais Chun Comhlachtaí Stáit a Rialú, 2016);
- Athbhreithniú agus ceadú a dhéanamh ar na codanna den Tuarascáil Bhliantúil agus de na Ráitis Airgeadais atá le foilsiú ag an gcuideachta a bhaineann le sonraí na dtáillí a bheidh le híoc le gach stiúrthóir boird, na speansais arna n-íoc leis na stiúrthóirí agus tuarastal an Phríomhoifigigh Feidhmiúcháin;
- A chinntiú go bhfuil pleananna cuí i bhfeidhm i gcás an Príomhoifigigh Feidhmiúcháin a bheith as láthair gan choinne;
- Aon fheidhmeanna eile a oireann do Choiste Luacha Saothair agus Comharbais a chomhlíonadh, mar aon le feidhm ar bith a shannfaidh an bord dó ó am go ham.

Bunaíodh an Coiste Luacha Saothair agus Comharbais go foirmiúil le cinneadh ó bhord Bhus Átha Cliath in 2014. Cheadaigh an Bord Téarmaí Tagartha an choiste ina dhiaidh sin agus déantar athbhreithniú orthu gach bliain agus leasaítear iad nuair is cuí. I gcomhréir leis an gclár oibre atá aontaithe ina leith, tháinig an Coiste le chéile trí huair in 2017 (2 uair in 2016). In 2017, thug an coiste, thar ceann an bhoird, faoi chleachtadh mionsonraithe maidir le pleanáil comharbas an bhoird chun féachaint chuige go mbeidh na scileanna agus an taithí ag an mbord amach anseo is gá chun a chuid freagrachtaí reachtúla a chomhlíonadh agus chun dul i ngleic go hiomlán leis na príomhdheacrachtaí straitéiseacha atá le sárú ag Bus Átha Cliath.

Grúpa an Bhoird um Athbhreithniú Straitéise

Amhail an 4 Aibreán 2018, is iad na comhaltaí neamhfheidhmiúcháin seo a leanas den Bhoird atá sa Ghrúpa Athbhreithnithe Straitéise; an tUasal U. Courtney (Cathaoirleach), an tOllamh P. Barker, G. Joyce Uasal, S. Madden Uasal, an tUasal J. Quinn agus an tOllamh K. Rafter.

Is é an sainchúram atá leagtha ag an mbord ar an nGrúpa:

- Athbhreithniú a dhéanamh ar na príomhbhoinn tuisceana straitéiseacha lena dtreorófar plean gnó rollach cúig bliana na cuideachta agus moltaí a dhéanamh leis an lucht bainistíochta;
- Athbhreithniú a dhéanamh ar an bplean nuashonraithe sula gcuirfear faoi bhráid an bhoird é lena cheadú;
- Athbhreithniú a dhéanamh ar na príomhbhoinn tuisceana ar a n-ullmhaítear an buiséad bliantúil i gcomhthéacs an phlean gnó cheadaithe;
- Breithniú a dhéanamh ar aon teagmhas a mbeadh tionchar mór aige ar na hionchais i dtaobh na spriocanna atá sonraithe sa bhuiséad bliantúil nó sa phlean gnó bliantúil a bhaint amach.

I rith na bliana dar chríoch an 31 Nollaig 2017, thug an Grúpa Athbhreithnithe Straitéise faoi athbhreithniú mionsonraithe ar phlean cúig bliana na cuideachta 2018 – 2022 agus rinne sé athbhreithniú freisin ar na príomhdheacrachtaí straitéiseacha atá le sárú ag an gcuideachta sna blianta amach romhainn. Déanann an Grúpa Athbhreithnithe Straitéis monatóireacht leanúnach ar phríomhtháscairí feidhmíochta straitéiseacha.

Tá Téarmaí Tagartha an Ghrúpa um Athbhreithniú Straitéise ceadaithe ag an mbord. Déantar athbhreithniú orthu gach bliain agus déantar iad a leasú nuair is cuí. Tháinig an coiste le chéile faoi dhó in 2017 (ceithre huair in 2016).

Tuarascáil na Stiúrthóirí (ar lean)

Freastal ar chruinnithe Boird agus ar chruinnithe na gCoistí

Seo thíos tinreamh na stiúrthóirí boird ag cruinnithe an bhoird agus na gcoistí le linn 2017.

Stiúrthóir	Bord	An Coiste Sábháilteachta	An Coiste Iniúchóireachta, Airgeadais agus Riosca	Coiste Luacha Saothair agus Comharbais an Bhoird	An Grúpa um Athbhreithniú Straitéise
Ultan Courtney (Cathaoirleach)	7/7			3/3	2/2
An tOllamh Patricia Barker	10/10		7/7	3/3	2/2
Stephen Hannan	1/1				
Gary Joyce	8/10		5/7	2/3	2/2
Siobhán Madden	9/10	4/4			2/2
Bill McCamley	2/2				
Thomas O'Connor	10/10	3/3			
Joe Quinn	10/10	4/4	7/7		2/2
An tOllamh Kevin Rafter	9/10		7/7	3/3	2/2

Forbairt na bhfostaithe

Tá Bus Átha Cliath tiomanta dá chinntiú go n-aithneofar agus go bhforbrófar na scileanna agus an t-eolas atá riachtanach ionas go mbíonn an deis ag gach fostaí forbairt a dhéanamh air féin nó uirthi féin agus cion dearfach a dhéanamh i leith na cuideachta. Baintear leas as creat inniúlachta chun an iompraíocht, na scileanna agus an cumas a aithint atá ag teastáil i róil éagsúla na bhfostaithe chun seirbhís ardchaighdeáin a sholáthar lena gcomhlíonfar na caighdeáin atá leagtha síos.

Cuireann Ionad Oiliúna Bhus Átha Cliath roinnt clár oiliúna ar bun lena chinntiú go gcuirtear oiliúint ardchaighdeáin ar na tiománaithe bus ionas gur féidir leo seirbhís bhus atá sábháilte, éifeachtúil agus iontaoifa a chur ar fáil dár gcustaiméirí. Glacann na tiománaithe bus ar fad páirt i lá oiliúna amháin gach bliain ionas go mbronnfar Deimhniú ar Inniúlacht Ghairmiúil (CPC) orthu i gcomhréir le Treoir 2003/59/CE ón Údarás um Shábháilteacht ar Bhóithre. Tá aitheantas tugtha ag an Údarás um Shábháilteacht ar Bhóithre do Bhus Átha Cliath mar Eagraíocht Oiliúna CPC na Bliana ag na Gradaim 'Leading Lights in Road Safety' dá chuid.

Chomh maith leis an CPS, cuirtear clár forbartha inniúlachta i scileanna tiomána ar fáil do gach tiománaí. Baintear leas as córas oiliúna físeáin (ar a dtugtar 'Vigil Vanguard') sa chlár sin chun éascú don fhoghlaim mhachnamhach agus don athrú iompraíochta. Thug an Institiúid Cairte Lóistíochta agus Iompair agus an tÚdarás um Shábháilteacht ar Bhóithre aitheantas don chlár oiliúna as an gcur chuige nuálach a ghlactar ann i dtaobh oiliúint i scileanna tiománaí.

Ina theannta sin, cuireann an tIonad Oiliúna clár ionduchtúcháin ar bun do thiománaithe nua bus, teagasc tiomána do cheadúnais tiomána i gcatagóir C, D agus E, agus clár oiliúna maidir le cúram custaiméirí.

Tá gach fostaí ag freastal ar cheadlanna cumarsáide áitiúla thar thréimhse dhá bhliain chun líonra cumarsáide níos láidre a bhunú idir na fostaí agus an lucht bainistíochta. Is é cuspóir na gceardlann dul i gcomhairle le fostaí, iad a chur ar an eolas faoi na dúshláin go léir atá le sárú ag Bus Átha Cliath agus idirphlé a chothú idir an dá thaobh d'fhonn cur leis an bhfeasacht agus an tacaíocht i leith straitéis ghnó Bhus Átha Cliath don toadhcháil.

Mar chuid dár bpróiseas bainistíochta tallainne, leanadh ar aghaidh in 2017 le clár forbartha éagsúla do bhainisteoirí agus d'fhostaithe riaracháin. Áiríodh orthu sin staidéar tríú leibhéal, clár oiliúna agus forbartha, clár meantóireachta chun tacú le feidhmeannaigh agus bainisteoirí nua-cheaptha ina gcuid ról, sainoiliúint i leith Rannpháirtíocht le Páirtithe Leasmhara, agus clár maidir le Daoine a Bhainistiú. Leanadh le hoiliúint a bhaineann le ról ar leith d'fhostaithe i réimse na hinnealtóireachta, na maoirseachta agus an riaracháin.

Sláinte agus sábháilteacht

Tá an chuideachta lántiomanta do chomhlíonadh fhorálacha an Achta um Shábháilteacht, Sláinte agus Leas ag an Obair, 2005, agus do chomhlíonadh gach rialachán náisiúnta eile agus gach rialachán de chuid an Aontais Eorpaigh. Coinnítear an Córas Bainistíochta Sábháilteachta faoi athbhreithniú agus nuashonraítear ar bhonn leanúnach é.

Éagsúlacht agus cuimsiú

Tá Bus Átha Cliath tiomanta do thimpeallacht a chruthú ina gcaitear le fostaithe agus custaiméirí le dínit agus le meas agus ina mbíonn meas ar dhifríochtaí agus a dtéitear in oiriúint dóibh. Ina theannta sin, tá sé ina aidhm againn timpeallacht a chruthú inar féidir leis na daoine go léir lán a n-acmhainneachta a bhaint amach, agus ina bhfuil meas ar réimse leathan cumas, buanna agus dearcthaí aonair agus a dtacaítear leo.

Tá Straitéis Éagsúlachta agus Chuimsithe i bhfeidhm ag an gcuideachta a léiríonn an tiomantas leanúnach atá againn don chomhionannas, don éagsúlacht agus don neamh-idirdhealú i gcás ár bhfostaithe, ár gcustaiméirí agus an phobail i gcoitinne ar mian linn freastal air. Is é is aidhm léi timpeallacht oibre éifeachtach, shásúil a chinntiú dár bhfostaithe, freastal ar athruithe ar riachtanais ár gcustaiméirí agus bonn taca a chur faoina n-eispéireas agus iad ag baint leas as na seirbhísí dár gcuid, agus neartú a dhéanamh ar an gceangal leis na pobail éagsúla ar a bhfreastalaímid. Cuimsítear ann plean gníomhaíochta bliantúil ina leagtar amach na céimeanna sonracha agus na tiomantais a ghlacaimid gach bliain chun dul chun cinn a dhéanamh i leith na gcuspóirí sin ar fud gach ceann de na feidhmeanna gnó i mBus Átha Cliath.

Tá Bus Átha Cliath ag leanúint ar aghaidh ag obair i gcomhpháirt le Coimisiún na hÉireann um Chearta an Duine agus Comhionannas, le *Transgender Equality Network Ireland* agus leis an Údarás Náisiúnta Míchumais ar roinnt tionscnamh a bhfuil sé mar aidhm leo tacú leis an éagsúlacht agus leis an gcuimsiú.

In 2017, bhí Bus Átha Cliath i mbun oibre arís i gcomhpháirt le Comhairle um Inimircigh na hÉireann, leis an Údarás Náisiúnta Iompair agus le soláthraithe iompair phoiblí eile ar an bhfeachtas náisiúnta chun deireadh a chur leis an gciníochas.

In 2017 sheol Bus Átha Cliath Beartas agus Treoirínte maidir le hAthrú Inscne san Ionad Oibre. Sa bheartas sin, tugtar faisnéis phraiticiúil d'fhostaithe faoi athrú inscne, agus cothaítear rannpháirtíocht agus spreagtar plé faoi shaincheisteanna a bhaineann le hathrú inscne san ionad oibre, laistigh den chuideachta agus sa mhórthimpeallacht sheachtrach. Tógtar a thuilleadh ann ar an tiomantas atá againn don éagsúlacht agus don chuimsiú, ní hamháin i gcás ár bhfostaithe ach freisin maidir lenár gcustaiméirí agus leis an bpobal níos leithne a bhfreastalaímid air inár gcáil mar sholáthraí seirbhíse poiblí.

An Cód Cleachtas chun Comhlachtaí Stáit a Rialú, 2016

Na sonraí maidir leis na beartais agus na nósanna imeachta arna gcur chun feidhme ag an gcuideachta i ndiaidh fhoilsiú an Chóid Chleachtas chun Comhlachtaí Stáit a Rialú, 2016, tá siad leagtha amach i dTuarascáil Bhliantúil Chóras Iompair Éireann. Leagtar síos íoschaighdeáin sa chód agus déanann an Bord tréaniarracht a chinntiú go bhfuil an dea-chleachtas i dtaobh Rialachas Corparáideach á chomhlíonadh aige agus é i mbun gnó. Tá na hathruithe de bharr chur chun feidhme leagan na bliana 2016 den Chód Chleachtas Chun Comhlachtaí Stáit a Rialú á léiriú go hiomlán i ráitis airgeadais na bliana 2017, agus leagtar amach thíos an Ráiteas faoin Rialú Inmheánach atá de dhíth.

Cleachtas íocaíochta

Aithníonn Bus Átha Cliath an fhreagracht atá air i dtaobh chomhlíonadh fhorálacha Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Íoc Déanach in Idirbhearta Tráchtála), 2013, arna leasú, a áirithiú i ngach gné ábhartha. Is é beartas íocaíochta na cuideachta é ceangaltas an Rialacháin a chomhlíonadh.

Teagmhais iarchláir comhardaithe

Níl aon teagmhais shuntasacha iarchláir comhardaithe le tuairisciú lena n-éillítear coigeartú a dhéanamh ar na ráitis airgeadais.

Tuarascáil na Stiúrthóirí (ar lean)

Iniúcháirí

Tá sé curtha in iúl ag na hiniúcháirí, Deloitte, Cuntasóirí Cairte agus Gnólacht Iniúcháireachta Reachtúla, go bhfuil siad toilteanach leanúint ar aghaidh in oifig de réir Alt 383(2) d'Acht na gCuideachtaí, 2014.

Nochtadh faisnéise do na hiniúcháirí

A mhéid is eol do gach duine de na stiúrthóirí a bhí in oifig ar an dáta ar ar ceadáíodh na ráitis airgeadais:

- níl aon fhaisnéis iniúcháireachta ábhartha nach bhfuil iniúcháirí na cuideachta ar an eolas fúithi; agus
- tá gach beart déanta ag na stiúrthóirí ar cheart dóibh a bheith déanta acu i gcáil stiúrthóirí chun iad féin a chur ar an eolas faoi fhaisnéis iniúcháireachta ábhartha ar bith agus lena chinntiú go bhfuil iniúcháirí na cuideachta ar an eolas faoin bhfaisnéis sin.

Ráiteas um Rialú Inmheánach

Raon feidhme na freagrachta

Aithníonn Bus Átha Cliath an fhreagracht atá air a chinntiú go gcoimeádtar agus go bhfeidhmítear córas éifeachtach rialaithe inmheánaigh. Cuirtear san áireamh leis an bhfreagracht sin ceanglais an Chóid Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú, 2016 (an Cód).

Cuspóir an chórais rialaithe inmheánaigh

Tá an córas rialaithe inmheánaigh ceaptha chun riosca a bhainistiú ionas go mbeidh sé ar leibhéal inghlactha, agus ní chun fáil réidh leis ar fad. Dá bhrí sin, ní féidir leis an gcóras ach dearbhú réasúnta, agus ní dearbhú iomlán, a thabhairt go bhfuil sócmhainní á gcosaint, go bhfuil idirbhearta á n-údarú agus á dtaifeadadh i gceart agus go bhfuil earráidí nó neamhrialtachtaí ábhartha á gcosc nó á mbrath go tráthúil.

Bhí an córas rialaithe inmheánaigh, a thagann le treoir a d'eisigh an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe, i bhfeidhm i mBus Átha Cliath don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2017 agus go dtí an dáta ar ar ceadaíodh na ráitis airgeadais.

An cumas i dtaobh riosca a láimhseáil

Tá Coiste Iniúcháireachta, Airgeadais agus Riosca (CIAR) ag Bus Átha Cliath. I gCairt agus Téarmaí Tagartha an Choiste, déantar foráil maidir le roinnt stiúrtóirí a cheapadh chuig an gcoiste, a nglacfaidh duine acu ról an Chathaoirigh. Tháinig an CIAR le chéile seacht n-uaire in 2017.

Ina ról mar chuid de Ghrúpa CIÉ, tá feidhm iniúcháireachta inmheánaí bunaithe ag Bus Átha Cliath freisin, a bhfuil dóthain acmhainní aici agus a bhíonn ag gabháil do chlár oibre arna aontú leis an CIAR.

D'fhorbair Bus Átha Cliath, mar chuid de Ghrúpa CIÉ, Beartas Bainistíochta Riosca (an Beartas) lena leagtar an fhreagracht as bainistíocht riosca ar Phríomh-Oifigeach Riosca na cuideachta, agus tá struchtúr tuairiscithe bunaithe aici siúd. Is é an bord atá freagrach as na Creataí Bainistíocht Riosca agus is é a cheadaíonn iad. Tá na creataí sin curtha in oiriúint do na cuspóirí straitéiseacha sonracha, agus chun an neamhchosaint ar rioscaí sonracha a bhainistiú go héifeachtach agus go héifeachtúil, i gcomhthéacs an Bheartais.

Is é an Beartas atá ann ná a chinntiú go bhfuil nósanna imeachta cuí i bhfeidhm laistigh de Bhus Átha Cliath chun na príomhrioscaí atá roimh gach réimse den ghnó a aithint, a mheas agus a bhainistiú. Is iad na príomhrioscaí iad siúd ar féidir leo dochar a dhéanamh dá cháil, dá acmhainn oibríochtúil nó dá acmhainn airgeadais, guaiseacha a chur

faoi deara, nó é a stopadh óna chuspóirí a bhaint amach ar shlí ina léirítear drogall roimh rioscaí.

An creat riosca agus rialaithe

Soláthraítear dearbhú riosca trí mheán na trí líne cosanta. Is é an príomhdhifriocht atá idir na trí líne cosanta sin ná a leibhéal neamhspleáchais.

I samhail rialachais atá bunaithe ar thrí líne cosanta, déantar idirdhealú idir úinéireacht riosca, maoirseacht rioscaí agus maoirsiú rioscaí mar seo a leanas:

- Úinéireacht Riosca, eadhon na feidhmeanna a ghlacann seilbh ar na rioscaí agus a dhéanann iad a bhainistiú mar chuid dá ngníomhaíochtaí ó lá go lá (an chéad líne cosanta);
- Maoirseacht Riosca, eadhon na feidhmeanna a dhéanann maoirseacht ar rioscaí agus a chuireann dúshlán na bhfoirne bainistíochta go stuama (an dara líne cosanta); agus
- Maoirsiú Riosca, eadhon feidhmeanna a sholáthraíonn dearbhú neamhspleách (an tríú líne cosanta).

Tá Úinéireacht Riosca ailínithe le húinéireacht ghnó. Toisc go bhfuil na daoine atá i gceannas ar na rannóga freagrach as cuspóirí gnó a bhaint amach, is iad atá freagrach ar deireadh thiar, ina gcáil mar Úinéirí Rioscaí, as rioscaí a bhaineann lena gcuid réimsí freagrachta féin a aithint agus a bhainistiú. Feidhmíonn siad an fhreagracht sin trína chinntiú go gcuirtear aithint rioscaí san áireamh go hiomlán i ngníomhaíochtaí laethúla na ndaoine atá ag obair laistigh dá gcuid rannóga.

Nuair a aithnítear rioscaí nua, sanntar iad d'Úinéirí Riosca, is é sin, Ceann na Rannóige. Féadfaidh an té sin bainistíocht an riosca a leagan ar Bhainisteoir Riosca a bheidh freagrach as anailís agus meastóireacht bhreise a dhéanamh ar an riosca atá i gceist agus dul i ngleic leis.

Tá córas bainistíochta riosca curtha i bhfeidhm ag Bus Átha Cliath trí chóras bogearraí riosca ar féidir iniúchadh a dhéanamh air, OpRiskControl, a ceapadh lena chinntiú go nglacann Úinéirí Riosca agus baill foirne eile sna rannóga cur chuige comhsheasmhach, stuama ag gach céim den phróiseas bainistíochta riosca, ó aithint riosca go riosca a chur faoi bhráid leibhéal freagrachta níos airde. De réir ISO 31000, tá sé ina bheartas againn rioscaí a shainiú ar leibhéal is féidir a bhainistiú, is é sin, go ndéantar cur síos orthu ar shlí is leor ionas go bhféadfar measúnú a dhéanamh ar mhéid féideartha agus dóchúlacht an teagmhais, agus bearta maolaithe a chur chun feidhme.

Déanann an tÚinéir Riosca atá freagrach na rioscaí a mheas agus é nó í ag baint úsáid as táblaí critéar riosca a forbraíodh ionas go luafar an grád riosca cuí le rioscaí atá lasmuigh den fhonn riosca, agus go sannfar an leibhéal cuí maoirseachta dóibh.

Ráiteas um Rialú Inmheánach (ar lean)

Monatóireacht agus athbhreithniú leanúnach

Bíonn gach riosca nua-aitheanta agus príomhrioscaí, cinní agus sonraí faoi aon rioscaí atá ag teacht chun cinn faoi réir athbhreithnithe piaraí ag an bhfoireann feidhmiúcháin.

Cuimseofar sna tuarascálacha tréimhsiúla an méid seo a leanas mar bheart caighdeánach:

- Príomhrioscaí;
- Athruithe ar ghrád na bpríomhrioscaí;
- Rioscaí nua-aitheanta;
- Rioscaí atá ag teacht chun cinn;
- Forbhreathnú ar iomlán na rioscaí;
- Rioscaí a sháraíonn an fonn riosca agus na bearta maolaithe.

Ina dhiaidh sin cuirtear tuarascáil ar na rioscaí go léir, a stádas i leith fonn riosca agus a bhfeidhmíocht i gcoinne príomhtháscairí feidhmíochta faoi bhráid an CIAR gach ráithe, agus tuairiscí faoi mhionsonraí na rioscaí ag gabháil leo.

Chomh maith leis an méid thuasluaite, cuirtear gach príomhriosca ardléibhéil de chuid an ghrúpa agus gach riosca atá ag teacht chun cinn faoi bhráid bhord feidhmiúcháin CIÉ ionas go ndéanfaidh an bord sin measúnú orthu i gcomhthéacs an ghrúpa ar fad. Cuirtear tuarascáil ar príomhrioscaí uile an ghrúpa, a stádas i leith fonn riosca agus a bhfeidhmíocht i gcoinne príomhtháscairí feidhmíochta faoi bhráid na gcruinnithe go léir den CIAR agus faoi bhráid Bhord CIÉ gach ráithe, agus tuairiscí faoi mhionsonraí na rioscaí ag gabháil leo.

Bunaíodh nósanna imeachta foirmiúla le haghaidh monatóireacht a dhéanamh ar phróisis rialaithe agus cuirtear easnaimh rialaithe in iúl go tráthúil dóibh siúd atá freagrach as beart ceartaitheach a ghlacadh agus don lucht bainistíochta agus don bhord, nuair is cuí. Tá sé á dhearbú ag Bus Átha Cliath go bhfuil na córais monatóireachta leanúnacha seo a leanas i bhfeidhm:

- aithníodh príomhrioscaí agus rialuithe gaolmhara agus cuireadh próisis chun feidhme chun monatóireacht a dhéanamh ar fheidhmíú na bpríomhrialuithe sin agus chun tuairiscí a dhéanamh ar aon easnaimh a aithníodh;
- rinneadh socruithe tuairiscithe ar gach léibhéal ar a bhfuil freagracht as bainistíocht airgeadais sannta; agus
- déanann an lucht ardbhainistíochta athbhreithnithe rialta ar thuarascálacha tréimhsiúla agus bliantúla i dtaobh feidhmíochta agus cúrsaí airgeadais ina léirítear feidhmíocht i gcoinne buiséad/réamhaisnéisí.

Soláthar

Tá sé á dhearbú ag Bus Átha Cliath go bhfuil nósanna imeachta i bhfeidhm lena chinntiú go gcomhlíontar na rialacha agus treoirlínte is infheidhme i dtaobh soláthair. Dírítear aird an Aire ar rialuithe maidir le soláthar sa Tuarascáil Bhliantúil Chuimsitheach trí bhíthin Litir chuig Cathaoirleach CIÉ. Deimhnímid nach bhfuil aon ábhar neamhchomhlíontachta ábhartha i gceist sa chuideachta i leith na bliana 2017.

Athbhreithniú ar éifeachtacht

Éilítear sa Chód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú, 2016, a d'fhoilsigh an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe, go ndéanfaí athbhreithniú seachtrach ar bhonn tréimhsiúil ar éifeachtacht chreat bainistíochta riosca gach Comhlachta Stáit. Fostaíodh Mazars chun athbhreithniú a dhéanamh ar Chreat Bainistíochta Riosca na Cuideachta i mí na Bealtaine 2017.

Fuarthas go raibh an chuideachta ag cloí leis an gcód.

Ina theannta sin, tá sé á dhearbú ag Bus Átha Cliath go bhfuil nósanna imeachta i bhfeidhm aige chun monatóireacht a dhéanamh ar éifeachtacht a chuid nósanna imeachta maidir le bainistíocht riosca agus rialú riosca. Tá monatóireacht agus athbhreithniú na cuideachta ar éifeachtacht an chórais rialaithe inmheánaigh airgeadais bunaithe ar an obair a dhéanann na hiniúcháirí inmheánacha agus na hiniúcháirí seachtracha, an CIAR, a dhéanann maoirseacht ar a gcuid oibre, agus an lucht ardbhainistíochta i mBus Átha Cliath atá freagrach as forbairt agus cothabháil a dhéanamh ar an gcreat rialaithe inmheánaigh.

Tá sé á dheimhniú ag Bus Átha Cliath go ndearna an bord athbhreithniú bliantúil ar éifeachtacht na rialuithe inmheánacha i leith na bliana 2017.

Saincheistanna a bhaineann le rialú inmheánach

Níor aithníodh aon laigí sa rialú inmheánach i leith na bliana 2017 ar gá iad a nochtadh sna ráitis airgeadais.

Ráiteas um Fhreagrachtaí na Stiúrthóirí

Tá na stiúrthóirí freagrach as tuarascáil na stiúrthóirí agus na ráitis airgeadais a ullmhú de réir Acht na gCuideachtaí, 2014.

Faoi dhlí na gcuideachtaí in Éirinn, ceanglaítear ar na stiúrthóirí ráitis airgeadais a ullmhú i leith gach bliana airgeadais. Faoi dlí sin, chinn na stiúrthóirí na ráitis airgeadais a ullmhú de réir FRS 102, an Caighdeán Tuairiscithe Airgeadais is infheidhme sa Ríocht Aontaithe agus i bPoblacht na hÉireann ('an creat tuairiscithe airgeadais ábhartha'). Faoi dhlí na gcuideachtaí, ní fhéadfaidh na stiúrthóirí na ráitis airgeadais a cheadú mura bhfuil siad deimhin de go dtugtar léargas fíorcheart iontu ar shócmhainní, dliteanais agus staid airgeadais na cuideachta amhail deireadh na bliana airgeadais agus ar bhrabús agus cailteanas na cuideachta i leith na bliana airgeadais, agus go gcomhlíonann siad Acht na gCuideachtaí, 2014 i ngach slí eile.

Agus na ráitis airgeadais sin á n-ullmhú, ceanglaítear ar na stiúrthóirí:

- beartais oiriúnacha chuntasaíochta a roghnú i gcomhair ráitis airgeadais na cuideachta agus iad a chur i bhfeidhm go comhsheasmhach ansin;
- breithiúnais agus meastacháin a dhéanamh atá réasúnach agus stuama;
- a shonrú cibé ar ullmhaíodh nó nár ullmhaíodh na ráitis airgeadais de réir na gcaighdeán cuntasaíochta is infheidhme agus na caighdeáin sin atá i gceist a shainaithint, agus aon imeacht ábhartha ó na caighdeáin sin a thabhairt ar aird agus a mhíniú; agus
- na ráitis airgeadais a ullmhú ar bhonn gnóthas leantach, ach amháin sa chás nach cuí a ghlacadh leis go leanfaidh an chuideachta i mbun gnó.

Tá na stiúrthóirí freagrach as a chinntiú go gcoinníonn an chuideachta, nó go gcuireann sí faoi deara go gcoinneofaí, taifid chuntasaíochta leordhóthanacha ina ndéantar idirbhearta na cuideachta a mhíniú agus a thaifeadadh go cruinn, a fhágann gur féidir, tráth ar bith, sócmhainní, dliteanais, staid airgeadais agus brabús agus cailteanas na cuideachta a chinneadh go réasúnta cruinn, a chuireann ar a gcumas dóibh a chinntiú go bhfuil na ráitis airgeadais agus tuarascáil na stiúrthóirí ag cloí le hAcht na gCuideachtaí, 2014 agus a fhágann gur féidir na ráitis airgeadais a iniúchadh.

Chomh maith leis sin, tá na stiúrthóirí freagrach as sócmhainní an ghrúpa a chosaint agus, dá réir sin, as céimeanna réasúnacha a ghlacadh chun calaois agus mírialtachtaí eile a chosc agus a bhrath. Tá na stiúrthóirí freagrach as féachaint chuige go gcomhlíonfaidh an chuideachta an Cód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú, 2016.

Ní gá gurb ionann an reachtaíocht in Éirinn maidir le hullmhú agus scaipeadh ráiteas airgeadais agus an reachtaíocht atá i bhfeidhm i ndlínsí eile. Tá na stiúrthóirí freagrach as cothabháil agus ionracas na faisnéise corparáidí agus airgeadais atá ar láithreán gréasáin na cuideachta.

Thar ceann an bhoird

An tUasal U. Courtney

Cathaoirleach

An tOllamh P. Barker

Stiúrthóir

Dáta: 4 Aibreán 2018

An Bord Stiúrthóirí

Ultan Courtney; *Cathaoirleach*

Ceapadh Ultan Courtney ina chomhalta de Bhord CIÉ agus ina Chathaoirleach ar Bhus Átha Cliath i mí Mheán Fómhair 2014. Tá an-taithí aige ar a bheith ag obair sa réimse Acmhainní Daonna agus Caidrimh Thionsclaíoch. Tá sé ag obair mar Stiúrthóir Bainistíochta ar a ghnó comhairleoireachta féin agus roimhe sin bhí sé ag obair le C&C Group Plc, Superquinn, Waterford Foods agus IBEC. Bhronn Coláiste na Tríonóide, Baile Átha Cliath Céim san Eacnamaíocht ar Ultan agus tá roinnt cáilíochtaí aige i réimse an dlí fostaíochta, na hidirghabhála, an eadráin agus an rialachais dlí chorparáidigh.

Patricia Barker

Tá Patricia Barker ina hollamh le cuntasáíocht ach í ar scor anois. Bíonn sí ag léachtóireacht go páirtaimseartha faoi láthair san Eitic Ghnó in Ollscoil Chathair Bhaile Átha Cliath. Tá sí ina Cuntasóir Cairte agus ina Chomhalta de Chomhairle na gCuntasóirí Cairte in Éirinn. Bhí an tráchtas PhD a scríobh sí bunaithe ar fhaisnéis airgeadais a nochtadh d'fhostaithe agus bhronn Coláiste na Tríonóide céim MPhil sa Staidéar Inscní uirthi. Tá Patricia ina stiúrthóir ar Ospidéal Thamhlachta agus ar Fhoras na Mara agus is í atá ina cathaoirleach ar a gCoistí Iniúchóireachta agus Riosca. Tá sí ina comhalta de Choistí Iniúchóireachta Fheidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte (FSS) agus na Seirbhísí Cúirte. Roimhe seo bhíodh sí ag feidhmiú mar Chathaoirleach ar Bhord na Seirbhíse Fuilistriúcháin agus déanann sí obair dheonach leis an Ionad Éigeandála um Éigniú. Athcheapadh Patricia ar an mBord ar feadh téarma trí bliana eile i mí Feabhra 2016.

Gary Joyce

Ceapadh Gary Joyce chuig an mbord in 2012 agus athcheapadh í ar feadh téarma trí bliana eile i mí Iúil 2015. Tá sí ina Comhpháirtí Bainistíochta le Genesis, gnólacht comhairliúcháin a bhíonn ag plé le straitéis chustaiméirí agus mhargaíochta. Tá an-chuid taithí aici mar stiúrthóir neamhfheidhmiúcháin le heagraíochtaí éagsúla san earnáil phoiblí, san earnáil phríobháideach agus san earnáil neamhbhrabúis. I láthair na huaire tá sí ina Leaschathaoirleach ar an nGníomhaireacht um Leanaí agus an Teaghlach agus tá sí ar bhord Sam McCauley Chemists agus ar bhord Fhéile Ealaíon Idirnáisiúnta na Gaillimhe. Tá sí ina Comhalta d'Institiúid na Sainchomhairleoirí agus na Comhairleoirí Bainistíochta agus d'Institiúid Margaíochta na hÉireann.

Siobhán Madden

Ceapadh Siobhán Madden ina comhalta den Bhord i mí an Mheithimh 2015. Is comhairleoir dlí agus atur nae í Siobhán a bhí ag obair le blianta fada in earnáil idirnáisiúnta na n-aerárthaí ar léas, san Ionad Seirbhísí Airgeadais Idirnáisiúnta (IFSC) i mBaile Átha Cliath den chuid is mó. Tá sainspéis aici i seirbhísí airgeadais, sa rialachas corparáideach agus sa dlí a bhaineann le trealamh eitlíochta agus trealamh iompair shoghluaiste eile. Ina theannta sin is comhairleoir cánach í, comhalta de Bharra Nua-Eabhrac, agus comhalta den Chumann Barra Idirnáisiúnta. Bhí sí i mbun staidéir i gColáiste na Tríonóide, bhí sí ina chomhpháirtí ar feadh 15 bliana i ngnólacht dlí mór le rá i mBaile Átha Cliath, agus tá taithí idirnáisiúnta aici de bharr na dtréimhsí atá caite aici ag obair i mBaile Átha Cliath, i Nua Eabhrac agus sa Fhrainc do chuideachtaí móra idirnáisiúnta.

Bill McCamley

Ceapadh Bill McCamley ar an mbord den chéad uair i mí na Nollag 1997 faoi na hAchtanna um Páirteachas Lucht Oibre (Fiontair Stáit), 1977 go 2001. Thosaigh Bill i mbun oibre le Bus Átha Cliath in 1974 agus bhíodh sé ag obair i ngaráiste Bhaile Phib mar thiománaí bus. Bhí roinnt post éagsúil aige ina cheardchumann, SIPTU, lena n-áirítear ballraíocht sa Choiste Réigiúnach, sa Choiste Rannach agus sa Choiste Craoibhe. Is comhalta de Choiste na hEarnála Iompair agus de Choiste Dhúiche Bhaile Átha Cliath é faoi láthair. Rinne sé ionadaíocht ar son a cheardchumainn ag roinnt comhdhálacha iompair Eorpacha agus bhí sé ina bhall de Mheitheal na Roinne Dlí agus Cirt maidir le Foréigean Bus (1996). Tá mórchuid scríofa ag Bill faoi chúrsaí iompair agus ceardchumainn, lena n-áirítear leabhar staire faoi oibríthe tram Bhaile Átha Cliath. Chuaigh Bill ar scor ón mbord ar an 11 Feabhra 2017.

Joe Quinn

Ceapadh Joe Quinn ina chomhalta den Bhord i mí an Mheithimh 2015. Tá Joe ina Stiúrthóir Bainistíochta le RGP, gnólacht comhairliúcháin idirnáisiúnta a bhíonn i mbun sainchomhairliúcháin i dtaobh airgeadais, rialachais, rioscaí agus comhlíonta. Cuireadh oiliúint air mar Chuntasóir Cairte le Ernst & Young agus bhí poist cheannaireachta airgeadais aige i roinnt cuideachtaí ilnáisiúnta, lena n-áirítear Guinness, Diageo agus Prudential. Tá Joe ina Chomhalta d'Institiúid na gCuntasóirí Cairte in Éirinn agus tá céim Bhaitisiléara sa Tráchtáil agus Dioplóma iarchéime sa Chuntasáocht Ghairmiúil aige ó Choláiste na hOllscoile, Baile Átha Cliath. Faoi láthair tá sé ina chomhalta boird agus ina chathaoirleach ar an gCoiste Airgeadais agus Iniúchóireachta le Oxfam Ireland.

Thomas O'Connor

Ceapadh Thomas O'Connor ina chomhalta den bhord i mí na Nollag 2013 tar éis gur toghadh é ina chomhalta de Bhord CIÉ faoi na hAchtanna um Páirteachas Lucht Oibre (Fiontair Stáit), 1977 go dtí 2001. Tá Thomas ag obair mar thiománaí bus i nGaráiste na Rinne. Tá sé i gCeardchumann Náisiúnta na nOibríthe Bus agus Iarnróid, tá sé ina chomhalta den Fheidhmeannas Náisiúnta agus d'fhóin sé mar Rúnaí Craoibhe Bhaile Átha Cliath ó 2010 i leith. Bhíodh sé ag obair roimhe seo sa tionscal leictreachais agus comharthaí.

Kevin Rafter

Ceapadh an tOllamh Kevin Rafter ina chomhalta boird i mí Eanáir 2013 agus athcheapadh é ar feadh téarma trí bliana eile i mí Eanáir 2016. Is stiúrthóir neamhfheidhmeannach é a bhfuil taithí aige sa ról sin, agus a bhfuil saineolas aige i dtaobh cumarsáide agus na meán. Tá teist láidir aige i réimse na maoirseachta ar an rialáil. Tá sé ina chathaoirleach ar Choiste Comhlíontachta Údarás Craolacháin na hÉireann, agus ina chomhalta den Bhinse Araíonachta Aturnaetha. Tá BA (Mod) agus MLitt san eacnamaíocht agus MA agus PhD san eolaíocht pholaitiúil bainte amach aige, agus bronnadh Dioplóma sa Dlí Corparáideach agus sa Rialachas air.

Stephen Hannan

Ceapadh Stephen Hannan ina chomhalta den bhord i mí na Nollag 2017 tar éis gur toghadh é ina chomhalta de Bhord CIÉ faoi na hAchtanna um Páirteachas Lucht Oibre (Fiontair Stáit), 1977 go dtí 2001. Tiománaí bus is ea é i nGaráiste na Rinne. Tá sé ina bhall de SIPTU agus bhí réimse leathan post aige sa cheardchumann sin le beagnach 30 bliain anuas. Tá sé ina uachtarán ar Choiste na dTiománaithe Bus, ina Leas-Chathaoirleach ar Choiste na hEarnála Iompair, ina chomhalta den Choiste Rannán, agus is ionadaí iosta é.

Tuarascáil na nIníúcháirí Neamhspleácha

Do Chomhaltaí Bhus Átha Cliath

Tuairisc ar an iniúchadh ar na ráitis airgeadais

Tuairim ar Ráitis Airgeadais Bhus Átha Cliath (an 'cuideachta')

Is é ár dtuairim é maidir leis na ráitis airgeadais:

- go dtugtar léargas fíorcheart iontu ar shócmhainní, dliteanais agus staid airgeadais na cuideachta amhail an 31 Nollaig 2017 agus ar an mbarrachas don bhliain airgeadais dar chríoch ar an dáta sin; agus
- gur ullmhaíodh go cuí iad de réir an chreata tuairiscithe airgeadais ábhartha agus, go háirithe, de réir cheanglais Acht na gCuideachtaí, 2014.

Is iad na ráitis airgeadais atá iniúchta againn ná:

- an Cuntas Brabúis agus Cailteanais;
- an Ráiteas um Ioncam Cuimsitheach;
- an Clár Comhardaithe;
- an Ráiteas um Athruithe ar Chothromas;
- an Ráiteas faoi Shreabhadh Airgid; agus
- na nótaí 1 go 27 a ghabhann leo, lena n-áirítear achoimre ar bheartais chuntasaíochta shuntasacha mar a leagtar amach i nóta 1.

Is é an creat tuairiscithe airgeadais ábhartha a cuireadh chun feidhme agus iad á n-ullmhú ná Acht na gCuideachtaí, 2014 agus FRS 102, an Caighdeán Tuairiscithe Airgeadais is infheidhme sa Ríocht Aontaithe agus i bPoblacht na hÉireann ('an creat tuairiscithe airgeadais ábhartha').

Bunús leis an tuairim

Rinneamar ár n-iniúchadh de réir na gCaighdeán Idirnáisiúnta maidir le hIníúcháireacht (Éire) agus de réir an dlí is infheidhme. Déantar cur síos ar an bhfreagracht atá orainn faoi na caighdeáin sin thíos sa chuid *Na freagrachtaí atá ar an Iniúcháir as an iniúchadh ar na ráitis airgeadais* den tuarascáil uainn.

Táimid neamhspleách ar an gcuideachta de réir na gceanglas eitice is ábhartha maidir leis an iniúchadh a dhéanaimid ar na ráitis airgeadais in Éirinn, lena n-áirítear an Caighdeán Eiticíúil arna eisiúint ag Údarás Maoirseachta Iniúcháireachta agus Cuntasaíochta na hÉireann, agus chomhlíonamar na freagrachtaí eiticíúla eile atá orainn de réir na gceanglas sin. Creidimid gur leor agus gur cuí an fhianaise iniúchta a fuairamar chun bunús a thabhairt leis an tuairim uainn.

Conclúidí a bhaineann le gnóthas leantach

Níl aon ní le tuairisciú againn maidir leis na nithe seo a leanas a gceanglaítear orainn faoi na Caighdeáin Idirnáisiúnta maidir le hIníúcháireacht (Éire) tuairisc a thabhairt duit más rud é:

- nach cuí do na stiúrtóirí é leas a bhaint as bonn cuntasáíochta an ghnóthais leantaigh agus na ráitis airgeadais á n-ullmhú; nó
- nár nocht na stiúrtóirí sna ráitis airgeadais aon ábhar neamhchinnteachta ábhartha a aithníodh a d'fhéadfadh amhras suntasach a chothú faoi chumas na cuideachta leanúint de bhonn cuntasáíochta gnóthais leantaigh a ghlacadh ar feadh tréimhse dhá mhí dhéag ar a laghad ón dáta ar ar údaráíodh na ráitis airgeadais lena n-eisiúint.

Faisnéis eile

Is iad na stiúrtóirí atá freagrach as an bhfaisnéis eile. Cuimsítear leis an bhfaisnéis eile an fhaisnéis atá san áireamh sa tuarascáil bhliantúil, seachas na ráitis airgeadais agus tuairisciúil an iniúchára uainn ina leith. Ní chuimsítear sa tuairim uainn ar na ráitis airgeadais an fhaisnéis eile agus, ach amháin sa mhéid a luaitear a mhalairt go sainráite sa tuarascáil uainn, ní léirímid aon chineál conclúide dearbhaithe ina leith.

Maidir lenár n-iniúchadh ar na ráitis airgeadais, is é an fhreagracht atá orainn an fhaisnéis eile a léamh agus a bhreithniú an bhfuil an fhaisnéis eile neamhréireach go hábhartha leis na ráitis airgeadais nó leis an eolas a fuairamar san iniúchadh, nó ar cosúil go ndearnadh míráiteas ábhartha ina leith. Má aithnímid neamhréireacht ábhartha den sórt sin nó ráiteas a ndearraíonn sé gur míráiteas ábhartha é, ní mór dúinn a chinneadh an bhfuil aon mhíráiteas ábhartha sna ráitis airgeadais nó an ndearnadh míráiteas ábhartha i leith na faisnéise eile. Más rud é, ar bhonn na hoibre a rinneamar, go gcinnimid go ndearnadh míráiteas ábhartha i leith na faisnéise eile sin, ní mór dúinn an méid sin a thuairisciú.

Níl aon ní le tuairisciú againn i ndáil leis sin.

Na freagrachtaí atá ar na stiúrthóirí

Mar a dtugtar míniú níos iomláine air i dTuarascáil na Stiúrthóirí, is iad na stiúrthóirí atá freagrach as ullmhú na ráiteas airgeadais agus as a bheith deimhin gur léargas fíorcheart a thugtar iontu agus go gcomhlíonann siad Acht na gCuideachtaí, 2014 i ngach aon slí eile, agus as cibé rialú inmheánach a chinnfidh na stiúrthóirí is gá ionas gur féidir ráitis airgeadais a ullmhú atá saor ó mhíríteas ábhartha, cibé de bharr calaoise nó de bharr earráide.

Agus na ráitis airgeadais á n-ullmhú, tá na stiúrthóirí freagrach as measúnú a dhéanamh ar chumas na cuideachta leanúint ar aghaidh mar ghnóthas leantach, as nochtadh a dhéanamh, mar is infheidhme, ar nithe a bhaineann le gnóthas leantach agus as bonn cuntasáiochta an ghnóthais leantaigh a úsáid mura bhfuil sé i gceist ag na stiúrthóirí an chuideachta a leachtú ná deireadh a chur leis na hoibríochtaí, nó nach bhfuil aon rogha réaláioch acu ach é sin a dhéanamh.

Na freagrachtaí atá ar an iniúchóir as an iniúchadh ar na ráitis airgeadais

Is iad na cuspóirí atá againn dearbhú réasúnta a fháil maidir le cibé an bhfuil nó nach bhfuil na ráitis airgeadais ina n-iomláine saor ó mhíríteas ábhartha, cibé acu de bharr calaoise nó earráide, agus tuarascáil iniúchóra a eisiúint ina bhfuil an tuairim uainn. Ardleibhéal dearbhaithe is ea dearbhú réasúnta, ach ní hionann é agus ráthaíocht go n-aimseofar i gcónaí in iniúchadh arna dhéanamh de réir na gCaighdeán Idirnáisiúnta maidir le hIniúchóireacht (Éire) míráiteas ábhartha más ann dó. Is féidir go n-eascródh míráitis as calaois nó earráid agus meastar go bhfuil siad ábhartha más rud é, astu féin nó le chéile, go bhféadfaí a bheith ag súil go réasúnach leis go mbeadh tionchar acu ar chinntí geilleagracha na n-úsáideoirí arna nglacadh ar bhonn na ráiteas airgeadais seo.

Mar chuid d'iniúchadh de réir na gCaighdeán Idirnáisiúnta maidir le hIniúchóireacht (Éire), déanaimid breithiúnas gairmiúil a fheidhmiú agus cothaímid sceipteachas gairmiúil ar feadh an iniúchta. Déanaimid an méid seo a leanas freisin:

- Déanaimid na rioscaí i dtaobh míráiteas ábhartha sna ráitis airgeadais, cibé acu de bharr calaoise nó earráide, a aithint agus a mheasúnú, déanaimid nósanna imeachta iniúchóireachta a cheapadh agus a fheidhmiú lena dtugtar freagra ar na rioscaí sin, agus faighimid fianaise iniúchta is leor agus is iomchuí chun bunús a thabhairt don tuairim uainn. Is airde an baol nach ndéanfar míráiteas ábhartha de bharr calaoise a bhrath ná míráiteas ábhartha de bharr earráide, toisc go bhféadfadh claonphárteachas, brionnú, easnamh d'aon turas, mífhaisnéis, nó sárú an rialaithe inmheánaigh a bheith i gceist le calaois;

- Tagaimid ar thuiscint ar an rialú inmheánach a bhaineann leis an iniúchadh chun nósanna imeachta iniúchóireachta a cheapadh a oireann do na himthosca, ach ní chun críocha tuairim a chur in iúl ar a éifeachtaí is atá rialú inmheánach na cuideachta;
- Déanaimid meastóireacht ar a oiriúnaí is atá na beartais chuntasáiochta a d'úsáid na stiúrthóirí agus ar réasúnacht na meastachán cuntasáiochta agus an nochtadh ghaolmhair a rinne siad;
- Tugaimid breith ar a oiriúnaí a bhí sé ag na stiúrthóirí leas a bhaint as bonn cuntasáiochta an ghnóthais leantaigh agus, bunaithe ar an bhfianaise iniúchta a fuarthas, cibé acu an bhfuil nó nach bhfuil ábhar neamhchinnteachta ábhartha ann a bhaineann le teagmhais nó dálaí a d'fhéadfadh amhras suntasach a chur ar an gcumas atá ag an gcuideachta leanúint ar aghaidh mar ghnóthas leantach. Má chinnimid go bhfuil neamhchinnteacht ábhartha i gceist, ní mór dúinn aird a dhíriú sa tuarascáil iniúchóra uainn ar an nochtadh gaoimhar sna ráitis airgeadais nó, mura leor an nochtadh sin, an tuairim uainn a mhodhnú. Tá ár gcuid conclúidí bunaithe ar an bhfianaise iniúchta a fuarthas suas go dtí dáta tuarascáil an iniúchóra. Mar sin féin, d'fhéadfadh teagmhais nó dálaí sa todhchaí a bheith ina chúis leis go scoirfidh an t-eintiteas (nó, i gcás inarb ábhartha, an grúpa) d'fheidhmiú mar ghnóthas leantach;
- Déanaimid meastóireacht ar chur i láthair, struchtúr agus ábhar foriomlán na ráiteas airgeadais, lena n-áirítear an nochtadh, agus cibé an léirítear nó nach léirítear go cothrom sna ráitis airgeadais na hidirbhearta agus na teagmhais bhunúsacha.

Téimid i dteagmháil leis na daoine a bhfuil cúram rialachais orthu maidir le, i measc eile, raon feidhme agus amhlár beartaithe an iniúchta agus torthaí suntasacha ón iniúchadh, lena n-áirítear aon easnaimh shuntasacha sa rialú inmheánach a aithníonn an t-iniúchóir le linn an iniúchta.

Tá an tuarascáil seo á cur faoi bhráid chomhaltaí na cuideachta, mar chomhlacht, agus faoina mbráid siúd amháin de réir Alt 391 d'Acht na gCuideachtaí, 2014. Cuireadh i gcrích ár gcuid oibre iniúchóireachta ionas go bhféadfaimis a lua le comhaltaí na cuideachta na nithe sin a cheanglaítear orainn a lua leo i dtuarascáil iniúchóra agus chun na críche sin amháin. Sa mhéid is mó a cheadaítear le dlí, ní ghlacaimid freagracht d'aon duine seachas an chuideachta agus comhaltaí na cuideachta mar chomhlacht as ár n-obair iniúchóireachta, as an tuarascáil seo, ná as na tuairimí ar ar thámgamar.

Tuarascáil na nIníúcháirí Neamhspleácha (ar lean)

Tuarascáil ar cheanglais dlí agus ceanglais rialála eile

Tuairim ar nithe eile atá leagtha síos in Acht na gCuideachtaí, 2014

Ar bhonn na hoibre a rinneamar agus an t-iniúchadh á dhéanamh againn, agus an obair sin amháin, tuairiscimid go bhfuil an méid seo a leanas amhlaidh:

- Tá an fhaisnéis agus na míniúcháin uile a mheasaimid a bheith riachtanach chun críocha ár n-iniúchta faighte againn;
- Is é ár dtuairim é go raibh taifid chuntasaíochta na cuideachta leordhóthanach ionas go bhféadfaí iniúchadh furasta, cuí a dhéanamh ar na ráitis airgeadais;
- Tá na ráitis airgeadais ag teacht leis na taifid chuntais;
- Measaimid go bhfuil an fhaisnéis atá sonraithe i dtuarascáil na stiúrthóirí ag teacht leis na ráitis airgeadais agus gur ullmhaíodh tuarascáil na stiúrthóirí de réir Acht na gCuideachtaí, 2014.

Nithe nach mór dúinn tuairisc a thabhairt ina dtaobh ar bhonn eisceachta

Ar bhonn an eolais agus na tuisceana ar an gcuideachta agus a timpeallacht a fuarthas le linn an iniúchta, níor aithníomar míráitis ábhartha i ráiteas na stiúrthóirí.

Faoi Acht na gCuideachtaí 2014, ceanglaítear orainn tuairisc a thabhairt daoibh, más amhlaidh, dar linn, nach ndearnadh an nochtadh ar luach saothair agus idirbhearta na stiúrthóirí atá sonraithe sa dlí. Níl aon ní le tuairisciú againn ina leith sin.

Faoin gCód Cleachtas chun Comhlachtaí Stáit a Rialú (Lúnasa 2016) ('an Cód Cleachtas'), tá sé de cheangal orainn tuairisciú duit más rud é nach dtugtar léiriú ar chomhlíonadh alt 1.9(iv) den Chód Cleachtas ag an gcuideachta sa ráiteas maidir le córas an rialaithe inmheánaigh atá riachtanach faoin gCód Cleachtas, mar atá san áireamh sa Ráiteas Rialachais Chorparáidigh atá i dTuarascáil na Stiúrthóirí, nó más rud é go bhfuil sé ar neamhréir leis an bhfaisnéis atá ar eolas againn ón iniúchadh a rinneamar ar na ráitis airgeadais. Níl aon ní le tuairisciú againn i ndáil leis sin.

Ciarán O'Brien

Ar son Deloitte agus thar a cheann

Cuntasóirí Cairte agus Gnólacht Iniúcháireachta Reachtúla
Áras Deloitte & Touche
Ardán Phort an Iarla
Baile Átha Cliath 2

4 Aibreán 2018

Cuntas Brabúis agus Cailteanais

Don Bhliain Airgeadais dar Chríoch an 31 Nollaig 2017

Ioncaim	Nótaí	2017 €'000	2016 €'000
Ioncam oibriúcháin		251,674	236,195
Íocaíocht na hOibleagáide Seirbhíse Poiblí		47,482	59,558
Deontais ioncaim		162	140
Ioncam iomlán	4	299,318	295,893
Costais			
Costais phárolla agus costais ghaolmhara	5	(192,780)	(183,359)
Ábhair agus seirbhísí	6	(94,532)	(98,294)
Iomlán na gcostas oibriúcháin		(287,312)	(281,653)
TRÚCDA roimh chostais eisceachtúla		12,006	14,240
Costais oibriúcháin eisceachtúla	7	(866)	(1,739)
Dímheas agus amúchadh (glan)	8	(10,385)	(10,738)
Gnóthachan ar dhiúscairt sócmhainní inláimhsithe		325	741
Barrachas roimh ús agus cháin		1,080	2,504
Ús infhála agus ioncam dá shamhail	9a	-	346
Ús infíochta agus muirir dá shamhail	9b	(77)	(228)
Barrachas don bhliain		1,003	2,622
Cáin ar an mbarrachas	10	-	-
Barrachas don bhliain tar éis cánach		1,003	2,622

Buaiúchpointí

Ráiteas an Chathair

Athbhreithniú

Ráiteas Airgeadais

Ráiteas um Ioncam Cuimsitheach Iomlán

Don Bhliain Airgeadais dar Chríoch an 31 Nollaig 2017

	2017 €'000	2016 €'000
Barrachas don bhliain	1,003	2,622
Ioncam cuimsitheach iomlán don bhliain	1,003	2,622

Clár Comhardaithe

Amhail an 31 Nollaig 2017

	Nótaí	2017 €'000	2016 €'000
Sócmhainní seasta			
Sócmhainní doláimhsithe	11	855	2,170
Sócmhainní inláimhsithe	12	179,977	177,649
		180,832	179,819
Sócmhainní reatha			
Stoic	13	5,044	4,071
Féichiúnaithe	14	157,241	143,805
Airgead sa bhanc agus ar láimh		984	815
		163,269	148,691
Creidiúnaithe (méideanna atá dlite laistigh de bhliain amháin)	15	(69,821)	(61,878)
Glansócmhainní reatha		93,448	86,813
Sócmhainní iomlána lúide dliteanas reatha		274,280	266,632
Soláthar in aghaidh dliteanas	16	(96,129)	(96,586)
Ioncam iarchurtha	17	(134,619)	(127,517)
Glansócmhainní		43,532	42,529
Caipiteal agus cúlchistí			
Scairchaipiteal glaoite	18	69,836	69,836
Cuntas brabúis agus caillteanais		(26,304)	(27,307)
Caipiteal Gnáthscaireanna		43,532	42,529

Thar ceann an bhoird

An tUasal U. Courtney
Cathaoirleach

An tOllamh P. Barker
Stiúrthóir

Dáta: 4 Aibreán 2018

Buaicphointí

Ráiteas an Chathaoirleach

Athbhreithniú

Ráitis Airgeadais

Ráiteas um Athruithe ar an gCaipiteal Gnáthscaireanna

Don Bhliain Airgeadais dar Chríoch an 31 Nollaig 2017

	Scairchaipiteal glaote €'000	Cuntas Brabúis agus Cailteanais €'000	Iomlán €'000
Iarmhéid amhail an 1 Eanáir 2016	69,836	(29,929)	39,907
Barrachas don bhliain	-	2,622	2,622
Ioncam cuimsitheach eile don bhliain	-	-	-
Iarmhéid amhail an 31 Nollaig 2016	69,836	(27,307)	42,529
Iarmhéid amhail an 1 Eanáir 2017	69,836	(27,307)	42,529
Barrachas don bhliain	-	1,003	1,003
Ioncam cuimsitheach eile don bhliain	-	-	-
Iarmhéid amhail an 31 Nollaig 2017	69,836	(26,304)	43,532

Ráiteas faoi Shreabhadh Airgid

Don Bhliain Airgeadais dar Chríoch an 31 Nollaig 2017

	Nótaí	2017 €'000	2016 €'000
Airgead glan arna ghiniúint ó ghníomhaíochtaí oibriúcháin	19	16,660	19,593
Sreabhadh airgid ó ghníomhaíochtaí infheistíochta			
Ceannach sócmhainní seasta doláimhsithe		(415)	(1,266)
Ceannach sócmhainní seasta inláimhsithe		(6,504)	(21,453)
Fáltas ar dhiúscairt sócmhainní seasta inláimhsithe		326	755
Deontais chaipitil a fuarthas	17	3,816	15,015
Gluaiseacht ar chomhardú leis an máthairchuideachta		(13,637)	(12,497)
Ús (íoctha)/faighte	9	(77)	118
Airgead glan arna úsáid i ngníomhaíochtaí infheistíochta		(16,491)	(19,328)
Sreabhadh airgid ó ghníomhaíochtaí maoinithe		-	-
Airgead glan arna úsáid i ngníomhaíochtaí maoinithe		-	-
Glanmhéadú ar airgead tirim agus coibhéisí airgid		169	265
Airgead tirim agus coibhéisí airgid ag tús na bliana		815	550
Airgead tirim agus coibhéisí airgid ag deireadh na bliana		984	815

Buaicphointí

Ráiteas an Chathaoirígh

Athbhreithniú

Ráitis Airgeadais

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais

1 Beartais Shuntasacha Chuntasaíochta

Ráiteas maidir le comhlíonadh

Ullmhaíodh ráitis airgeadais Bhus Átha Cliath ar bhonn gnóthas leantach de réir FRS 102, an Caighdeán Tuairiscithe Airgeadais is infheidhme sa Ríocht Aontaithe agus i bPoblacht na hÉireann, agus de réir Acht na gCuideachtaí 2014.

Gníomhaíochtaí agus úinéireacht

Is é Córas Iompair Éireann (CIÉ), ar fochuideachta ar lánúinéireacht de é Bus Átha Cliath, údarás reachtúil náisiúnta na hÉireann a chuireann iompar poiblí ar talamh ar fáil in Éirinn. Tá CIÉ ar lánúinéireacht ag Rialtas na hÉireann agus tuairiscíonn sé don Aire Iompair, Turasóireachta agus Spóirt.

Is é Bus Átha Cliath príomhsholáthraí Bhaile Átha Cliath i dtaobh iompar poiblí.

Is Cuideachta Thráchtála Stáit é Bus Átha Cliath, an chuideachta, agus tá sí ina cuid de Ghrúpa Cuideachtaí CIÉ. Athchláraíodh an chuideachta mar Chuideachta Ghníomhaíochta Ainmnithe le feidhm ón 1 Feabhra 2016, faoi Acht na gCuideachtaí 2014. Tá an chuideachta cláraithe i mBaile Átha Cliath. Is 119569 uimhir na cuideachta agus tá an oifig cláraithe ag 59 Sráid Uí Chonaill Uachtarach, Baile Átha Cliath 1.

Baineann ráitis airgeadais na cuideachta le gníomhaíochtaí Bhus Átha Cliath agus leo sin amháin.

Achoimre ar bheartais shuntasacha chuntasaíochta

Leagtar amach ar na leathanaigh seo a leanas na beartais shuntasacha chuntasaíochta a cuireadh i bhfeidhm agus na ráitis airgeadais seo á n-ullmhú. Tá na beartais sin curtha i bhfeidhm go comhsheasmhach maidir leis na blianta go léir atá curtha i láthair, mura luaitear a mhalairt.

De réir mar a cheadaítear faoi Acht na gCuideachtaí 2014, tá leagan amach forordaithe an chuntais brabúis agus cailteanais oiriúnaithe ag na stiúrthóirí ar bhealach a oireann do chineál ghnó na cuideachta. Is ionann TRÚCDA agus tuilleamh cuideachta roimh choigeartú d'ús agus cánacha, dímhéas ar shócmhainní seasta agus amúchadh na ndeontas caipitil arna bhfáil.

(a) Bunús an ullmhúcháin

Ullmhaíodh na ráitis airgeadais ar bhonn gnóthas leantach, faoi choinbhinsiún an chostais stairiúil.

Chun na ráitis airgeadais a ullmhú i gcomhréir le FRS 102, ní mór leas a bhaint as príomhthoimhdí áirithe faoin todhchaí, agus foinsí tábhachtacha eile neamhchinnteachta meastacháin ag an dáta tuairiscithe. Éilíonn sé freisin go ndéanadh stiúrthóirí breithiúnas agus beartais chuntasaíochta na cuideachta á gcur i bhfeidhm acu. Leagtar amach ag (u) thíos, 'Meastacháin agus toimhdí ríthábhachtacha cuntasaíochta', na réimsí ina bhfuil ardleibhéal breithiúnais nó castachta i gceist, nó na réimsí ina bhfuil baol nach beag go ndéanadh toimhdí agus meastacháin choigeartú ábhartha ar shuim ghlanluacha na sócmhainní agus na ndliteanas sa chéad bhliain airgeadais eile.

Faoi FRS 102, ceadaítear díolúintí áirithe ó nochtadh d'eintiteas incháilithe. Níor bhain Bus Átha Cliath leas as aon díolúine ó nochtadh atá ar fáil le haghaidh eintitis incháilithe don bhliain dar chríoch an 31 Nollaig 2017.

(b) Gnóthas leantach

Tá súil réasúnach ag na stiúrthóirí go mbeidh acmhainní leordhóthanacha ag an gcuideachta chun leanúint i mbun gnó oibríochtúil go ceann i bhfad. Dá bhrí sin, ullmhaíodh ráitis airgeadais seo an eintitis ar bhonn gnóthas leantach. Tá tuilleadh faisnéise i nóta 2.

(c) Airgeadra eachtrach*(i) Airgeadra feidhmiúil agus airgeadra tuairiscithe*

Is é an euro airgeadra feidhmiúil agus airgeadra tuairiscithe na cuideachta, arna ainmniú ag an tsiombail '€', agus, mura luaitear a mhalairt, tá na ráitis airgeadais curtha i láthair ina mílte (€000).

(ii) Idirbhearta agus iarmhéideanna

Déantar idirbhearta atá ainmnithe in airgeadra eachtrach a aistriú chuig an airgeadra feidhmiúil ar bhonn na rátaí malairte ar an láthair ar dháta na n-idirbheart.

Ag deireadh gach bliana airgeadais, déantar míreanna airgeadaíochta in airgeadra eachtrach a aistriú ina euro ar an ráta reatha. Déantar míreanna neamhairgeadaíochta arna dtomhas ar a gcostas stairiúil a aistriú ar bhonn an ráta malairte ar dháta an idirbhirt agus déantar míreanna neamhairgeadaíochta arna dtomhas ar a luach cóir a thomhas ar bhonn an ráta malairte nuair a cinneadh an luach cóir.

Is sa chuntas brabúis agus caillteanais a aithnítear gnóthachain agus caillteanais airgeadra eachtraigh a eascraíonn as socraíocht idirbheart agus ón aistriú ag rátaí malairte ag deireadh na bliana airgeadais ar shócmhainní agus dliteanais airgeadaíochta arna n-ainmniú in airgeadraí eachtracha.

Cuirtear i láthair gnóthachain agus caillteanais airgeadra eachtraigh a bhaineann le hiasachtaí agus airgead tirim agus coibhéisí airgid sa chuntas brabúis agus caillteanais faoi 'ús infhála agus ioncam dá shamhail' nó 'ús iníoctha agus muirir dá shamhail' mar is cuí. Cuirtear i láthair gach gnóthachan agus caillteanas airgeadra eachtraigh eile sa chuntas brabúis agus caillteanais faoi 'costais ábhar agus seirbhísí'.

(d) Láimhdeachas

Cuimsíonn an láimhdeachas luach comhlán na seirbhísí arna soláthar. Déantar an láimhdeachas a thomhas ar luach cóir na comaoine a fhaightear nó is infhála agus is ionann é agus an méid is infhála i leith seirbhísí a soláthraíodh. Aithníonn Bus Átha Cliath an láimhdeachas sa tréimhse ina gcuirtear an tseirbhís ar fáil.

Aithníonn Bus Átha Cliath ioncam trína shruthanna ioncaim éagsúla mar seo a leanas:

Airgead tirim ar an mBus

Aithnítear ioncam ón airgead tirim ar an mbus ag an bpointe díolacháin, is é sin an lá a gcuirtear an tseirbhís ar fáil.

Ioncam ón gCóras Ticéadaithe Chomhtháite (sparán leictreonach)

Aithnítear ioncam ón gcóras ticéadaithe chomhtháite ar an mbus an lá a gcuirtear an tseirbhís ar fáil.

Taxsaver

Aithnítear ticéid bhliantúla Tax saver ar bhonn cothrom thar na tréimhsí den bhliain lena mbaineann an táirge.

Ioncam ón bhfógraíocht ar na scáthláin bhus

Aithnítear an t-ioncam ón bhfógraíocht ar na scáthláin bhus thar thréimhse an chonartha chú. Déantar an ioncam a thuilleadh ó chonarthaí dhá mhí agus conarthaí ráithiúla agus faightear an t-ioncam sin ar bhonn riaráisteach.

Ioncam ón Roinn Gnóthaí Fostaíochta agus Coimirce Sóisialaí

Faightear an t-ioncam ón Roinn Gnóthaí Fostaíochta agus Coimirce Sóisialaí ar bhonn míosúil agus aithnítear é sa mhí lena mbaineann sé. Fáltais riaráisteacha atá i gceist.

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

(e) Ioncam ó Dheontais – Deontais ón Aontas Eorpach, íocaíochtaí oibleagáide seirbhíse poiblí, agus deontais eile ón Státchiste

Aithníonn Bus Átha Cliath deontais rialtais ag teacht leis an tsamhail fabhráithe faoi FRS 102.

Deontais i gcomhair caiteachas caipitiúil

Déantar deontais i gcomhair caiteachas caipitiúil eile a chur chun sochair an ioncaim iarchurtha de réir mar a bhíonn siad infhála. Déantar iad a amúchadh chuig an gcuntas brabúis agus cailleanais ar an mbonn céanna ar a ndéantar na sócmhainní gaolmhara a dhímheas.

Íocaíochtaí na hOibleagáide Seirbhíse Poiblí (OSP)

Déileáiltear le hÍocaíochtaí OSP arna bhfáil agus na cinn is infhála i rith na bliana sa chuntas brabúis agus cailleanais sa tréimhse ina mbíonn siad infhála.

Deontais ioncaim

Aithnítear deontais i leith caiteachais sa chuntas brabúis agus cailleanais an tráth céanna a thabhaítear an caiteachas gaolmhar a bhfuil an deontas beartaithe lena chúiteamh.

(f) Costais ábhar agus seirbhísí

Cuimsítear le costais ábhar agus seirbhísí, a dtugtar costais oibriúcháin orthu freisin, na costais go léir a bhaineann le hoibríochtaí Bhus Átha Cliath ó lá go lá, gan costais dímheasa, amúchta agus phárolla a ndéantar iad a nochtadh go leithleach sa chuntas brabúis agus cailleanais, agus tá siad leagtha amach ar shlí níos mionsonraithe i nóta 6 a ghabhann leis na ráitis airgeadais.

(g) Ús infhála/ús iníochta

Aithnítear ioncam úis nó costas úis faoi mhodh an ghlanráta úis.

(h) Costais eisceachtúla

I gcuntas brabúis agus cailleanais Bhus Átha Cliath, aithnítear torthaí ar leithligh roimh mhíreanna sonracha. Is iad na míreanna sonracha iad siúd nach mór iad a nochtadh go leithleach, dar linn, mar gheall ar a méid, a gcineál nó a minicíocht. Creideann Bus Átha Cliath go soláthraíonn an cur i láthair sin anailís bhreise toisc go ndírítear aird ar mhíreanna eisceachtúla dá bharr. Áirítear le míreanna den sórt sin costais shuntasacha a bhaineann le hathstruchtúrú gnó.

Maidir leis an gcinneadh i dtaobh céard is brí le 'suntasach' sa sainmhíniú atá againn air, úsáideann an chuideachta idir bhreithiúnas cáilíochtúil agus bhreithiúnas cainníochtúil agus measúnú á dhéanamh ar na míreanna áirithe arb amhlaidh ina leith, de bhua a méid agus a gcineál, go nochtar sa chuntas brabúis agus cailleanais agus sna nótaí gaolmhara iad mar mhíreanna eisceachtúla.

(i) Cánachas

Cuimsíonn costas na cánach ioncaim don bhliain cáin reatha agus cáin iarchurtha arna n-aithint sa bhliain airgeadais. Cuirtear costas cánach ioncaim i láthair sa chomhpháirt chéanna den ioncam cuimsitheach iomlán (cuntas brabúis agus cailleanais nó ioncam cuimsitheach eile) nó den scairchaipiteal leis an idirbheart nó an teagmhas eile as a dtig an costas cánach ioncaim.

Ní dhéantar lascainiú ar shócmhainní agus dliteanais cánachais reatha ná cánachais iarchurtha.

(i) Cáin reatha

Is ionann an cháin reatha agus an méid cánach ioncaim is iníochta ar an mbrabús inchánach don bhliain airgeadais nó do bhlianta airgeadais roimhe sin. Déantar an cháin reatha a thomhas de réir mhéid na cánach reatha a mheastar a bheidh le hóc de réir rátaí cánach agus dlíthe cánach atá achtaithe nó achtaithe go substaintiúil faoi dheireadh na bliana airgeadais.

(ii) Cáin iarchurtha

Aithnítear cáin iarchurtha maidir leis na difríochtaí uainiúcháin, arb iad na difríochtaí idir brabús inchánach agus ioncam cuimsitheach iomlán mar atá luaite sna ráitis airgeadais. Eascraíonn na difríochtaí uainiúcháin ó chuimsiú ioncaim agus caiteachas sna measúnachtaí cánach i mblianta airgeadais seachas na cinn ina n-aithnítear iad sna ráitis airgeadais.

Aithnítear cáin iarchurtha ar na difríochtaí uainiúcháin ag deireadh gach bliana airgeadais faoi réir eisceachtaí áirithe. Ní aithnítear caillteanais chánach neamhfhaoisimh agus sócmhainní cánach iarchurtha eile ach amháin nuair is dócha go ndéanfar iad a aisghabháil i gcoinne aisiompú dliteanas cánach iarchurtha nó brabús eile inchánach sa todhchaí.

(j) Páirtithe gaolmhara

Fochuideachta de chuid Ghrúpa CIÉ is ea Bus Átha Cliath. Nochtann Bus Átha Cliath idirbhearta le páirtithe gaolmhara nach bhfuil ar lánúinéireacht laistigh den ghrúpa. Ní nochtann sé idirbhearta le baill den ghrúpa céanna atá ar lánúinéireacht.

I ngnáthchúrsa an ghnó, ceannaíonn an chuideachta earraí agus seirbhísí ó aonáin arna rialú ag Rialtas na hÉireann. Ar na haonáin is tábhachtaí díobh sin tá An Post, Banc na hÉireann agus an tÚdarás Náisiúnta Iompair. Tá na stiúrthóirí den tuairim nach bhfuil candam na gceannachán sin ábhartha i ndáil le gnó na cuideachta.

(k) Sócmhainní seasta doláimhsithe

Tugtar bogearraí ríomhaire anonn ar an gcostas lúide amúchadh carntha agus caillteanais lagaithe charntha. Déantar bogearraí a amúchadh thar a saol úsáideach tuartha, idir trí bliana agus cúig bliana, ar mhodh an mhéid chothroim. Ní mheastar go bhfuil luach iarmharach ag bogearraí. Sa chás ina dtugtar le fios de bharr tosca amháil dul chun cinn na teicneolaíochta nó athruithe ar phraghsanna margaidh go bhfuil athrú tagtha ar shaol úsáideach na mbogearraí, déantar an saol úsáideach a leasú ar bhonn ionchasach chun na cúinsí nua a chur san áireamh. Déantar athbhreithniú i ndáil le lagú ar shócmhainní seasta doláimhsithe má tá aon rud ann a thabharfadh le fios go bhféadfadh an tsócmhainn sheasta dholáimhsithe a bheith lagaithe.

(l) Sócmhainní seasta inláimhsithe

Déantar sócmhainní seasta inláimhsithe a thabhairt anonn ar a gcostas, lúide dímheas carntha agus caillteanais lagaithe charntha. Áirítear sa chostas an praghas ceannaigh bunaidh, costais arna dtabhú ar bhonn díreach i dtaobh an tsócmhainn a thabhairt chuig an láthair agus a chur sa riocht is gá don úsáid atá ceaptha di, agus costais díchoimisiúnaithe infheidhme.

(i) Is iad seo a leanas boinn ríofa an dímheasa:

Feithiclí paisinéirí bóthair

Déantar dímheas ar chostas stairiúil na bhfeithiclí paisinéirí bóthair ar bhonn chostas stairiúil na bhfeithiclí sa fhliú, ar feadh a saoil úsáidigh tuartha, ar bhonn céatadán laghdaitheach a léiríonn úsáid na bhfeithiclí ar feadh a saoil. Saol úsáideach tuartha idir 3 bliana agus 12 bliain atá ag na sócmhainní sa chatagóir seo.

Stadanna bus agus scáthláin bhus

Déantar stadanna bus agus scáthláin bhus a dhímheas, trí thráthchodanna cothroma bliantúla, ar bhonn costas stairiúil a leatar thar a saol úsáideach tuartha. Saol úsáideach tuartha idir 3 bliana agus 15 bliana atá ag na sócmhainní sa chatagóir seo.

Gléasra agus innealra

Déantar gléasra agus innealra a dhímheas, trí thráthchodanna cothroma bliantúla, ar bhonn costas stairiúil a leatar thar a saol úsáideach tuartha. Saol úsáideach tuartha idir 3 bliana agus 10 mbliana atá ag na sócmhainní sa chatagóir seo.

Déantar athbhreithniú ar luachanna iarmharacha na sócmhainní agus a saol úsáideach, agus déantar iad a choigeartú, más iomchuí, gach bliain airgeadais. Cuirtear éifeacht aon athraithe ar luachanna iarmharacha nó ar shaol úsáideach san áireamh sna cuntais ar bhonn ionchasach.

(ii) Breiseanna iardain

Ní dhéantar costais iardain, lena n-áirítear costais maidir le comhpháirteanna arna n-athsholáthar, a áireamh i suim ghlanluacha na sócmhainne ná a aithint mar shócmhainn ar leithligh, de réir mar is iomchuí, ach amháin nuair is dócha go mbeidh sochair eacnamaíocha a bhaineann leis an mír i ndán don chuideachta agus gur féidir an costas a thomhas ar bhonn iontaofa.

Caitear le comhpháirteanna móra mar shócmhainní ar leithligh sa chás ina mbaineann patrúin dhifriúla tomhaltais leo i dtaobh sochair eacnamaíocha agus déantar dímheas orthu go leithleach thar a saol úsáideach.

Cuirtear costais síos i leith deisiúcháin agus cothabhála de réir mar a thabhaítear iad.

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

(iii) Dí-aithint

Déantar sócmhainní inláimhsithe a dhí-aithint ar a ndiúscairt nó nuair nach bhfuiltear ag súil le haon sochar eacnamaíoch sa todhchaí. Ar dhiúscairt, déantar an dífríocht idir na glanfháltais diúscairtha agus an tsuim ghlanluacha a aithint sa chuntas brabúis agus cailteanais.

(m) Lagú na sócmhainní neamhairgeadais

Ag deireadh gach bliana airgeadais déantar measúnú ar shócmhainní neamhairgeadais nach dtugtar anonn ar a luach cóir lena chinneadh cibé an bhfuil aon rud a thabharfadh le fios go bhféadfadh an tsócmhainn (nó aonad giniúna airgid na sócmhainne) a bheith lagaithe. Má thugtar a leithéid le fios déantar meastachán ar mhéid in-aisghabhála na sócmhainne (nó aonad giniúna airgid na sócmhainne).

Is ionann méid in-aisghabhála na sócmhainne (nó an aonaid giniúna airgid) agus a luach cóir lúide costais díolacháin nó an luach úsáide, cibé acu is airde. Is ionann an luach úsáide agus luach láithreach na sreafaí airgid amach anseo a mheastar a eascróidh as úsáid leanúnach na sócmhainne (nó an aonaid giniúna airgid) agus óna diúscairt deiridh. Agus an luach úsáide á thomhas, déantar sreafaí airgid roimh cháin agus ús a lascainiú ar ráta lascaine réamhchánach a léiríonn an ráta margaidh reatha saor ó riosca agus na rioscaí a bhaineann go sonrath leis an tsócmhainn nach bhfuil na meastacháin ar shreabhadh airgid sa todhchaí coigeartaithe ina leith.

Más lú méid in-aisghabhála na sócmhainne (nó an aonaid giniúna airgid) ná suim ghlanluacha na sócmhainne (nó an aonaid giniúna airgid), laghdaítear an tsuim ghlanluacha chuig a méid in-aisghabhála. Aithníodh cailteanas lagaithe sa chuntas brabúis agus cailteanais.

Má aisiompaítear cailteanas lagaithe (.i. níl feidhm ag cúiseanna an chaillteanais lagaithe a thuilleadh), méadaítear suim ghlanluacha na sócmhainne (nó aonad giniúna airgid na sócmhainne) go dtí an meastachán leasaithe ar a méid in-aisghabhála, ach ní mhéadaítear í ach amháin a mhéid nach sáraíonn an tsuim ghlanluacha leasaithe an tsuim ghlanluacha a chinnfí (iar-dhímheas) dá mba rud é nár aithníodh aon chaillteanas lagaithe sna blianta airgeadais roimhe sin. Aithnítear aisiompú cailteanais lagaithe sa chuntas brabúis agus cailteanais.

(n) Sócmhainní léasaithe

Faoi léasanna oibriúcháin, ní aistrítear riosca agus luach saothair na húnéireachta go substaintiúil chuig an léasaí. Aithnítear íocaíochtaí faoi léasanna oibriúcháin sa chuntas brabúis agus cailteanais ar bhonn an mhéid chothroim thar thréimhse an léasa.

(o) Stoic

Cuimsítear sna stoic ábhair chothabhála, páirteanna breise agus breosla agus míreanna eile éagsúla stoic. Déantar stoic ábhar agus páirteanna breise a luacháil ar a meánchostas ualaithe nó a nglanluach inréadaithe, cibé acu is ísle. Cuimsítear sa chostas an praghas ceannaigh, lena n-áirítear cánacha agus dleachtanna agus iompar agus láimhseáil atá inchurtha go díreach i leith an stoc a thabhairt chuig a láthair reatha agus a chur ina riocht reatha.

Ag deireadh gach bliana airgeadais, déantar na stoic a mheas i leith lagaithe agus déantar soláthar i leith stoc a mheastar a bheith lagaithe.

(p) Airgead tirim agus coibhéisí airgid

Áirítear le hairgead tirim agus coibhéisí airgid an t-airgead ar láimh, taiscí faoi ghlaoh le bainc, infheistíochtaí an-leachtach gearrthréimhseacha eile le haibíocht bhunaidh trí mhí nó níos lú, agus rótharraingtí bainc. Taispeántar rótharraingtí bainc leis na hiasachtaí sa dliteanas reatha.

Ní airgead tirim ná coibhéisí airgid iad taiscí bainc a bhfuil aibíocht bhunaidh níos mó ná trí mhí acu agus cuirtear i láthair iad mar infheistíochtaí sócmhainní reatha.

(q) Ionstraimí airgeadais

Roghnaigh an chuideachta forálacha Chuid 11 agus Chuid 12 de FRS 102 a ghlacadh maidir le hionstraimí airgeadais.

(i) Sócmhainní airgeadais

Tá roinnt sócmhainní airgeadais bunúsacha ag an gcuideachta lena n-áirítear féichiúnaithe trádála agus féichiúnaithe eile, méideanna atá dlite ó ghrúpchuideachtaí agus airgead tirim agus coibhéisí airgid, atá taifeadta leis na sócmhainní reatha mar chinn atá dlite laistigh de bhliain amháin.

Aithnítear sócmhainní airgeadais bunúsacha den chéad uair ar an bpraghas idirbhirt (lena n-áirítear costais an idirbhirt), mura rud é gur idirbheart maoinithe atá i gceist leis an socrú. Más rud é gur idirbheart maoinithe is ea an socrú, déantar an tsócmhainn airgeadais a thig as sin a thomhas ar dtús ar luach láithreach na bhfáltais sa todhchaí arna lascaíniú ar ráta úis an mhargaidh i leith ionstraim fiachais den chineál céanna.

Déantar féichiúnaithe trádála agus féichiúnaithe eile, airgead tirim agus coibhéisí airgid, agus sócmhainní airgeadais ó shocruithe ar idirbhearta maoinithe iad a tomhas ina dhiaidh sin ar chostas amúchta faoi mhodh an ghlánráta úis.

Ag deireadh gach bliana airgeadais, déantar sócmhainní airgeadais arna dtomhas ar chostas amúchta a mheasúnú i leith fianaise oibiachtúil ar lagú. Má tá fianaise oibiachtúil ann go bhfuil lagú ar shócmhainn airgeadais arna tomhas ar chostas amúchta, aithnítear cailteanas lagaithe sa bhrabús nó sa chaillteanas. Is ionann an cailteanas lagaithe agus an difríocht idir suim ghlánluacha na sócmhainne airgeadais agus luach láithreach shreafaí airgid measta na sócmhainne airgeadais arna lascaíniú ag glánráta úis bunaidh na sócmhainne.

Más rud é, i mbliain airgeadais ina dhiaidh sin, go laghdaíonn méid an cailteanais lagaithe agus gur féidir an laghdú a cheangal go hoibiachtúil le teagmhas a tharla tar éis gur aithníodh an lagú, déantar an cailteanas lagaithe a aithníodh roimhe sin a aisiompú. Déantar an t-aisiompú sa chaoi is nach sáróidh an tsuim ghlánluacha láithreach luach na suime glánluacha dá mba rud é nár aithníodh an cailteanas lagaithe roimhe sin. Aithnítear aisiompú an lagaithe sa bhrabús nó sa chaillteanas.

Déantar sócmhainní airgeadais a dhí-aithint (a) nuair a théann na cearta conarthacha i leith na sreafaí airgid ón tsócmhainn airgeadais in éag nó nuair a shocraítear iad, nó (b) nuair a aistrítear chuig páirtí eile beagnach gach ceann de na rioscaí agus na sochair a bhaineann le húinéireacht na sócmhainne, nó (c) nuair a aistríodh rialú na sócmhainne airgeadais chuig páirtí eile ag a bhfuil an cumas praiticiúil chun an tsócmhainn airgeadais a dhíol go haontaobhach le tríú páirtí neamhghaolmhar gan srianta breise a fhorchur.

(ii) *Dlíteanais airgeadais*

Ar an gcaoi chéanna, tá roinnt dlíteanas airgeadais bunúsach ar an gcuideachta, lena n-áirítear creidiúnaithe trádála agus creidiúnaithe eile, iasachtaí bainc agus rótharraingtí, agus iasachtaí ó ghrúpchuideachtaí, a aithnítear den chéad uair ar phraghas an idirbhirt, mura rud é gur idirbheart airgeadais é an socrú, agus sa chás sin déantar an dlíteanas airgeadais a thomhas ar luach láithreach na n-íocaíochtaí sa todhchaí arna lascaíniú ar ráta margaidh úis i gcomhair ionstraim fiachais den chineál céanna.

Déantar creidiúnaithe trádála agus creidiúnaithe eile, iasachtaí ó ghrúpchuideachtaí eile, agus dlíteanais airgeadais ó shocruithe ar idirbhearta maoinithe iad a thabhairt anonn ina dhiaidh sin ar chostas amúchta faoi mhodh an ghlánráta úis.

Is ionann creidiúnaithe trádála agus oibleagáidí i leith íoc as earraí nó seirbhísí atá faighte i ngnáthchúrsa an ghnó ó sholáthraithe. Déantar creidiúnaithe trádála a aicmiú mar chinn atá dlite laistigh de bhliain amháin má bhíonn íocaíocht dlite laistigh de bhliain amháin nó níos lú. I gcás ar bith eile, cuirtear i láthair iad mar mhéideanna atá dlite tar éis níos mó ná bliain amháin. Aithnítear creidiúnaithe trádála ar dtús ar phraghas an idirbhirt agus tomhaistear ina dhiaidh sin iad ar a gcostas amúchta faoi mhodh an ghlánráta úis.

Déantar dlíteanais airgeadais a dhí-aithint nuair a dhéantar an dlíteanas a mhúchadh, is é sin nuair a dhéantar an oibleagáid chonarthacha a chomhlíonadh nó a chur ar ceal nó ar dhul in éag di.

(r) *Soláthairtí agus teagmhais*

(i) *Soláthairtí*

Is ionann soláthairtí agus dlíteanais atá neamhchinnte ó thaobh ama nó méid. Aithnítear soláthairtí nuair a bhíonn oibleagáid dlí nó oibleagáid inchiallaithe reatha ar Bhus Átha Cliath de thoradh teagmhais a tharla roimhe seo; nuair is dócha go mbeidh aistriú sochar geilleagar de dhíth chun an oibleagáid a ghlánadh; agus nuair is féidir meastachán iontaofa a dhéanamh ar mhéid na hoibleagáide.

Déantar soláthairtí a thomhas mar luach reatha an mheastacháin is fearr ar an méid is gá chun an oibleagáid a ghlánadh ag baint úsáid as ráta réamhchánach a léiríonn measúnuithe reatha an mhargaidh ar amluach airgid agus na rioscaí a bhaineann go sonrach leis an dlíteanas. Déantar athbhreithniú ar sholáthairtí ag deireadh gach bliana airgeadais agus déantar iad a choigeartú chun an meastachán reatha is fearr a thabhairt ar an méid is gá chun an oibleagáid a ghlánadh. Aithnítear leachtú na lascaíne mar chostas airgeadais sa chuntas brabús agus cailteanais, arna chur i láthair faoi 'ús iníochta agus muirir dá shamhail' sa bhliain airgeadais ina dtagann sé i gceist.

Sa chás ina bhfuil roinnt oibleagáidí dá samhail ann, cinntear an dóchúlacht go mbeidh eis-sreabhadh ag teastáil chun iad a ghlánadh trí bhreathnú ar aicme na n-oibleagáidí ina hiomláine.

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

Aithnítear soláthairtí i ndáil le hathstruchtúrú nuair a bhíonn oibleagáid dlí nó oibleagáid inchiallaithe ar Bhus Átha Cliath ag deireadh na bliana airgeadais i dtaobh an t-athstruchtúrú a chur i gcrích. Tá oibleagáid inchiallaithe ar Bhus Átha Cliath athstruchtúrú a dhéanamh nuair is ann do phlean mionsonraithe foirmiúil don athstruchtúrú sin agus nuair a chruthaigh sé ionchas bailí i measc na ndaoine dá ndéanann sé difear, trí thosú ar an bplean a chur chun feidhme nó trí phríomhghnéithe an phlean a fhógairt dóibh siúd dá ndéanann sé difear.

Déantar soláthar do chostas measta na n-éileamh atá tabhaithe ach nach bhfuil íoctha ag dáta an chláir comhardaithe, lena n-áirítear costas na n-éileamh atá tabhaithe ach nach bhfuil tuairiscithe (IBNR) don chuideachta fós.

Cuimsítear sna soláthairtí eile soláthairtí a bhaineann le hoibriú na seirbhísí bus, soláthairtí a bhaineann le pá, soláthairtí comhshaoil, éilimh dlí agus soláthairtí a bhaineann le pinsin.

Ní dhéantar soláthar in aghaidh caillteanais oibriúcháin sa todhcháí.

(ii) Dlíteanais agus Sócmhainní Teagmhasacha

I gcás dlíteanais theagmhasacha, a eascraíonn de thoradh nithe a tharla roimhe seo, ní aithnítear mar dhlíteanas iad toisc nach dócha go mbeidh ar Bhus Átha Cliath sochair gheilleagracha a aistriú chun an oibleagáid a ghlanadh nó toisc nach féidir an méid a thomhas go hiontaoifa ag deireadh na bliana airgeadais. Ní aithnítear oibleagáidí féideartha neamhchinnte mar dhlíteanas ach is dlíteanas theagmhasacha iad. Nochtar dlíteanais theagmhasacha sna ráitis airgeadais ach amháin mura dócha in aon chor go dtarlóidh eis-sreabhadh acmhainní.

Ní aithnítear sócmhainní teagmhasacha. Nochtar sócmhainní teagmhasacha sna ráitis airgeadais nuair is dócha go dtarlóidh insreabhadh sochar geilleagrach.

(s) Sochair fostaithe

Cuireann an chuideachta roinnt sochar ar fáil d'fhostaithe ag brath ar a ngrád, a sinsearach agus ar oibleagáidí reachtúla. I measc na sochar tá íoc tuarastail nó pá agus íoc préimheanna le haghaidh obair bhreise arna déanamh. Lena chois sin déantar ranníocaíochtaí fostóra maidir le pinsean, i gcás bailí foirne inchiallaithe, isteach sna scéimeanna pinsean faoi seach.

Sochair iarfhostaíochta

Feidhmíonn Grúpa CIÉ dhá phlean sochair sainithe (Scéim Pinsean CIÉ don Fhoireann ar Phá Rialta agus plean sochar sainithe Scéim 2000 (Leasú) Scéim Aoisliúntais CIÉ 1951) d'fhostaithe ghrúpa CIÉ.

Sainítear i bplean sochair sainithe an sochar pinsin a gheobhaidh an fostaí ar dhul ar scor dó nó di, ag brath de ghnáth ar roinnt tosa lena n-áirítear aois, fad seirbhíse agus luach saothair. Is ionann plean sochair sainithe agus sochar iarfhostaíochta seachas ranníocaíochtaí sainithe.

Tá cuntas tugtha ar na scéimeanna sin i ráitis airgeadais Ghrúpa CIÉ. Tomhaistear sócmhainní na scéimeanna pinsean le sochar sainithe ar a luach cóir. Tomhaistear dlíteanas na scéime pinsin sochar sainithe ar bhonn achtúireach faoi mhodh na n-aonad réamh-mheasta creidmheasa. Léirítear barrachas dhlíteanas na scéimeanna ar shócmhainní na scéimeanna mar dhlíteanas ar chlár comhardaithe CIÉ.

Glacann na fochuideachtaí go léir, mar aon le CIÉ féin, páirt i Scéim Pinsean CIÉ don Fhoireann ar Phá Rialta agus plean sochair sainithe Scéim 2000 (Leasú) Scéim Aoisliúntais CIÉ 1951. Ní shonraítear i rialacha na scéimeanna conas ba chóir aon bharrachas nó easnamh a leithdháileadh i measc fostóirí rannpháirteacha agus níl aon chomhaontú conarthach ná beartas luaite i dtaobh ghlanchoistas na sochar sainithe a leithdháileadh ar na grúpeintitis aonair. Dá réir sin, aithnítear glanchostas sochair sainithe na scéimeanna ina n-iomláine i ráitis airgeadais ar leithligh CIÉ, toisc gurb amhlaidh, in éagmais socrú foirmiúil conartha a bheith i bhfeidhm, go gcreideann na stiúrthóirí gurb é an t-eintiteas sin atá freagrach as na scéimeanna faoin dlí. Aithníonn na heintitis rannpháirteacha eile, lena n-áirítear Bus Átha Cliath, costas arb ionann é agus a ranníocaíocht i leith na tréimhse. Tá sonraí breise i dtaobh na scéimeanna sin leagtha amach i nóta 20.

(t) Caipiteal Gnáthscaireanna

Tá gnáthscaireanna Bhus Átha Cliath ar lánúinéireacht ag CIÉ. Déantar an gnáth-scairchaipiteal glaoite agus cúlchistí ioncain a aicmiú mar chaipiteal gnáthscaireanna agus atá siad leagtha amach i nóta 18 a ghabhann leis na ráitis airgeadais.

(u) Meastacháin agus toimhdí rithábhachtacha cuntasaíochta

Déantar athmheasúnú leanúnach ar mheastacháin agus breithiúnais arna ndéanamh agus na ráitis airgeadais á n-ullmhú agus tá siad bunaithe ar thaithí stairiúil agus ar thosca eile, lena n-áirítear meastacháin maidir le teagmhais amach anseo a mheastar a bheith réasúnach sna himthosca.

Déanann na stiúrthóirí meastacháin agus toimhdí faoin todhchaí agus na ráitis airgeadais á n-ullmhú acu. De réir sainmhínte, is annamh a bheidh na meastacháin chuntasaíochta sin díreach mar an gcéanna leis na torthaí iarbhrí a bhaineann leo. Tugtar aghaidh anseo thíos ar na réimsí ina bhfuil ardleibhéal breithiúnais nó castachta i gceist agus ar na meastacháin agus na toimhdí lena mbaineann baol nach beag go mbeidís ina gcúis le coigeartú ábhartha ar shuimeanna glanluacha sócmhainní agus dliteanas sa chéad bhliain airgeadais eile.

(i) Saol eacnamaíoch úsáideach na sócmhainní doláimhsithe agus inláimhsithe

Braitheann an muirear amúchta bliantúil ar shócmhainní doláimhsithe agus an muirear dímhéasa ar shócmhainní inláimhsithe ar athruithe ar shaol eacnamaíoch úsáideach tuartha agus luachanna iarmharacha na sócmhainní. Déantar an saol úsáideach tuartha agus na luachanna iarmharacha a athbhreithniú gach bliain. Déantar iad a leasú de réir mar is gá chun meastacháin reatha a léiriú, bunaithe ar dhul chun cinn na teicneolaíochta, infheistíochtaí sa todhchaí, úsáid eacnamaíoch agus riocht na sócmhainní. Léirítear ag (k) agus (l) thuas an saol úsáideach tuartha i gcás gach aicme sócmhainní inláimhsithe agus doláimhsithe. Tá suim ghlanluacha na sócmhainní inláimhsithe agus doláimhsithe leagtha amach i nóta 11 agus nóta 12.

(ii) Scéim pinsean le sochar sainithe

Tá sé d'obleagáid ar ghrúpa CIÉ, dá bhfuil an chuideachta ina ball, sochair phinsin a íoc le fostaithe áirithe. Braitheann costas na sochar agus luach reatha na hoibleagáide ar roinnt tosca, lena n-áirítear toimhdí i leith ionchas saoil, méaduithe tuarastail agus an ráta lascaire ar bhannaí comparáideacha. Tá tuilleadh sonraí leagtha amach i nóta 20.

(iii) Soláthar i dtaobh éilimh um dhliteanas tríú páirtí agus dhliteanas fostóra, agus aisghabhálacha gaolmhara

Déantar soláthar ag deireadh na bliana do chostas measta na n-éileamh atá tabhaithe ach nach bhfuil íochta ar dháta an chláir comhardaithe, lena n-áirítear costas na n-éileamh atá tabhaithe ach nach bhfuil tuairiscithe (IBNR) don chuideachta fós.

Glacann an chuideachta gach céim réasúnach lena chinntiú go bhfuil an fhaisnéis chuí aici maidir lena nochtadh ar éilimh. Mar sin féin, mar gheall ar an neamhchinnteacht maidir le soláthairtí a bhunú in aghaidh éileamh, is dócha go mbeidh an toradh deiridh difriúil ón dliteanas bunaidh a cinneadh.

Tá tuilleadh sonraí leagtha amach i nóta 16 a ghabhann leis na ráitis airgeadais.

(iv) Feithiclí paisinéirí bóthair faoi chomhaontú léasúcháin bus

Tá aitheantas tugtha do na feithiclí paisinéirí bóthair breise a fuarthas faoin gcomhaontú léasúcháin bus leis an Údarás Náisiúnta Iompair i gcomhréir leis an mBeartas Suntasach Cuntasaíochta (l) thuas. Mar an gcéanna, aithnítear deontas comhfhreagrach le haghaidh caiteachais chaipitil i gcomhréir leis an mBeartas Suntasach Cuntasaíochta (e) thuas.

Tá breithiúnas tugtha ag an chuideachta ar aitheantas sócmhainne agus an deontais chomhfhreagraigh i gcásanna ina gcuireann an tÚdarás Náisiúnta Iompair sócmhainní bus ar fáil don chuideachta faoi chomhaontú léasúcháin.

Níor tháinig aon athrú sonracha ar chearta agus oibleagáidí an chuideachta agus an Údarás Náisiúnta Iompair, mar a forordaíodh sa Chonradh Dámhachtana Díri 2014 – 2019. Tá an chuideachta ag fáil an ceart úsáid a bhaint as an tsócmhainn don chuid is mó de shaol eacnamaíoch na mbusanna ar chíos bliantúil nach fhreagraíonn do luach na sócmhainne atá ar léas. Sa bhreis air sin, aistrítear na rioscaí agus na sochair airgid go léir a bhaineann le húinéireacht chuig an chuideachta nuair a fhaightear an bus.

Is ionann costas na bhfeithicil paisinéirí bóthair a fuarthas faoin gcomhaontú léasúcháin bus leis an Údarás Náisiúnta Iompair agus luach margaidh oscailte bhus coibhéiseach nó costas an bhus coibhéisigh is deireanaí faighte ag an chuideachta.

Beidh costas na bhfeithicil paisinéirí bóthair arna bhfáil faoi chomhaontú léasúcháin bus comhionann le luach margaidh oscailte bhus coibhéiseach nó costas an bhus coibhéisigh is deireanaí faighte ag an chuideachta.

Déanfaidh an chuideachta na meastacháin agus breithiúnais sin a athbhreithniú agus a bhreithniú go tréimhsiúil le haon athrú conartha nó aon athrú ar na cúinsí a aimsiú.

Tá níos mó sonraí leagtha mach i nóta 12 na ráitis airgeadais.

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

2 Gnóthas leantach

Ullmhaíodh na ráitis airgeadais ar bhonn gnóthas leantach, faoina nglactar leis go mbeidh acmhainní leordhóthanacha ag CIÉ agus ag Grúpa CIÉ ('an Grúpa'), chun leanúint ar aghaidh ag oibriú ar feadh ar a laghad 12 mhí ón dáta ar ar ceadaíodh na ráitis airgeadais seo.

Cúlra

An Chuideachta

Ar an 31 Eanáir 2017 bhí glansócmhainní €44 milliún (2016: €43 milliún) ag an gcuideachta mar aon le glansócmhainní reatha €93 milliún (2016: €87 milliún).

Áirítear leis na glansócmhainní reatha dliteanais neamhairgid €37 milliún (2016: €36 milliún) a bhaineann le hioncam iarchurtha i leith deontais chaipitil agus ioncaim. Dá bhrí sin, gan na míreanna neamhairgid sin san áireamh, tá glansócmhainní reatha €216 milliún (2016: €206 milliún) ag an gcuideachta.

Áirítear le glansócmhainní na Cuideachta dliteanais neamhairgid €172 milliún (2016: €163 milliún) a bhaineann le hioncam iarchurtha i leith deontais chaipitil agus ioncaim. Dá bhrí sin, gan na míreanna neamhairgid sin san áireamh, tá glansócmhainní reatha €216 milliún (2016: €206 milliún) ag an gcuideachta.

An Grúpa

Amhail an 31 Nollaig 2017 bhí glandliteanas €636 milliún (2016: €585 milliún) ar na nGrúpa agus bhí glandliteanas reatha €200 milliún (2016: €233 milliún) air. Áirítear le glandliteanas reatha míreanna neamhairgid €288 milliún (2016: €289 milliún) a bhaineann le hioncam iarchurtha i ndáil le deontais chaipitil, ioncam iarchurtha agus méideanna is inaisíoctha le gníomhaireachtaí cistiúcháin i leith socraíocht CBL. Dá bhrí sin, gan na míreanna neamhairgid sin san áireamh, tá glansócmhainní reatha €88 milliún (2016: glandliteanas reatha €56 mhilliún) ag an nGrúpa. Áirítear le glandliteanas reatha an Ghrúpa dliteanais a bhaineann le hoibleagáidí pinsean le sochar sainithe €784 milliún (2016: €730 milliún) agus a bhaineann le hioncam iarchurtha i ndáil le deontais chaipitil faighte €2,494, milliún (2016: €2,555 milliún) ag an nGrúpa.

I mí Eanáir 2018, tá leasú agus síneadh ar a shaoráid bhaincéireachta faighte ag Grúpa CIÉ. Is ionann an tsaoráid agus saoráid thiomanta de €108 milliún do thréimhse thosaigh de chúig bliana, le dhá rogha chun síneadh bliana a chur le comhaontú an dá pháirtí, ag deireadh bhliain a haon agus bhliain a dó den tsaoráid. Amhail an 31 Nollaig 2017, bhí €28 milliún tarraingthe anuas ag an nGrúpa faoi na saoráidí iasachta téarma. Ba ionann €80 milliún an méid nár tarraingíodh anuas agus a bhí ar fáil don Ghrúpa faoi shaoráidí creidmheasa imrothlaigh.

An Neamhchinnteacht atá le Sárú ag an nGrúpa

Ainneoin an-fheabhas a bheith fós ag teacht ar an bhfeidhmíocht trádála in 2016, tá an Grúpa fós ag feidhmiú i dtimpeallacht dhúshlánach ghnó óna n-eascraíonn ábhair neamhchinnteachta.

Cé go bhfuil muintín ag an lucht bainistíochta go leanfar ar aghaidh ag comhlíonadh na leibhéal foriomláin airgeadais, lena n-áirítear iad siúd atá de dhíth ionas go gcomhlíonfaidh an Grúpa a chuid cúnant airgeadais, tá feidhmíocht an Ghrúpa sa toadhcháil bunaithe ar roinnt spriocanna agus toimhdí dúshlánacha, a éilíonn go ndéanfaidh an lucht bainistíochta monatóireacht agus maoirseacht ar bhonn leanúnach.

Is féidir achoimre a dhéanamh ar na príomhábhair neamhchinnteachta a bhféadfadh tionchar a bheith acu ar an nGrúpa amach anseo faoi na ceannteidil seo a leanas:

2.1 Ioncam

Tá comhlíonadh na spriocanna atá luaite le fás ioncaim don bhliain bunaithe ar thoimhdí éagsúla a bhaineann le méaduithe ar tháillí ainmniúla, méaduithe ar an líon aistear custaiméirí agus an meascán táillí idir tháillí airgid thirim agus táillí eile.

Chomh maith le sin, tá an Roinn Gnóthaí Fostaíochta agus Coimirce Sóisialaí ag obair ar comhaontú seirbhíse a aontú le Scéim Tásitil Saor an Aisce a oibriú a thabharfaidh níos mó cinnteacht do seirbhísí trádála Expressway Bhus Éireann.

Tá acmhainn an Ghrúpa i dtaobh táillí a ardú mar atá leagtha amach sna pleannanna ag brath den chuid is mó ar na cinntí a dhéanfaidh an tÚdarás Náisiúnta Iompair maidir le táillí, agus tá méaduithe ar an líon aistear paisinéirí ag brath ar an téarnamh geilleagrach a bheith linn go fóill.

Tá maolú ar an éiginnteacht sin de bharr na harduithe táille a comhaontaíodh don bhliain reatha a bheith ag teacht leis an bplean agus de bharr monatóireacht agus athbhreithniú leanúnach a bheidh á ndéanamh ar an bhfeidhmíocht ioncaim le hais an phlean.

2.2 Costais Oibriúcháin

Baineann fíorthábhacht go fóill leis na costais oibriúcháin a choimeád ar leibhéal cuí mar atá sonraithe i bpleananna an Ghrúpa. Is toimhdí suibhachtúla a úsáideadh chun an plan á ullmhú agus ní mór go ndéanfar dianmhonatóireacht ar fheidhmíocht i gcoinne an phlean, ionas gur féidir bearta maolaitheacha, atá aitheanta ag an lucht bainistíochta cheana féin, a chur i bhfeidhm más gá.

Le linn 2017, chuir Bus Éireann réimse tionscnamh i bhfeidhm i gcomhairliúchán leis an foireann go mbainfear amach feabhsuithe, éifeachtúlacht agus laghdú costais ar leor iad ionas go mbeidh Bus Éireann inbhuanaithe ó thaobh airgeadais de arís. Cé go bhfuil éiginnteacht i gceist leis an sceideal faoina gcuirfear i bhfeidhm na bearta sin, tá ar chumas Bhus Éireann na costais a bhaineann leis an athrú agus leis an idirthréimhse a sheasamh a fhad agus a gcuirfear na tionscnaimh sin chun feidhme. Ina theannta sin, thabhaigh Bus Átha Cliath, gnóthas fochuideachta, costais mhéadaithe in 2016 maidir le comhaontú pá a rinneadh leis an bhfoireann.

Tá an neamhchinnteacht sin á maolú trí mhonatóireacht agus athbhreithniú ar an bhfeidhmíocht i dtaobh costais le hais an phlean. Maidir le Bus Éireann, tá comhaontú déanta leis an bhfoireann anois faoin raon tionscnamh atá le cur chun feidhme.

2.3 Costais Infheistíochta

Baineann fíorthábhacht leis an leibhéal cuí infheistíochta a bhaint amach maidir le cothabháil, athnuachan agus feabhsú an bhonneagair iompair phoiblí chun tacú le soláthar seirbhísí iompair phoiblí atá sábháilte, éifeachtach agus iontaofa. Dúshlán leanúnach don lucht bainistíochta is ea é a chinntiú go bhfuil an infheistíocht riachtanach á cistiú go cuí ionas nach mbainfidh éileamh infheistíochta oibríochtaí an Ghrúpa an bonn d'inbhuanaitheacht airgeadais an Ghrúpa. Tá pleananna an Ghrúpa don bhliain 2018 ag brath ar chistiú breise don chaiteachas caipitiúil ón Roinn Iompair, Turasóireachta agus Spóirt agus ón Údarás Náisiúnta Iompair agus glactar leis go mbeidh cistiú i gcomhair na hinfeistíochta ar fáil ó shreafaí airgeadais oibríocháin freisin.

Braitheann inbhuanaitheacht an Ghrúpa san fhadtréimhse ar leibhéal cuí cistithe a bheith ar fáil ón rialtas chun cistiú a dhéanamh ar na seirbhísí iompair phoiblí a cheanglaítear faoi chonarthaí Oibleagáide Seirbhíse Poiblí an Ghrúpa.

Tá inbhuanaitheacht an Ghrúpa an-leochaileach i dtaobh na neamhchinnteachta a bhaineann leis an infheistíocht sa todhcháif a chistiú.

Dúshlán nach beag do gach páirtí leasmhar is ea cistiú na riachtanas infheistíochta san fhadtréimhse. Sa chás ina mbeidh gannchion sa leibhéal cistithe, beidh an riosca ann nach mbeidh sreabhadh airgid ag an nGrúpa ar leor é chun a chobhsaíocht airgeadais a chinntiú i rith shaolré an phlean gnó reatha 5 bliana. Sa chás sin, beidh srian ar an gcaipiteal oibre agus beidh gá le monatóireacht leanúnach. Bheadh gá le gníomhaíochtaí maolaitheacha le féachaint chuige nach ndéanfaí sárú ar na cúnaint airgeadais fhoriomlána, dá bhfuil an Grúpa ceangailte, agus go mba leor an sreabhadh airgid i ndiaidh infheistíochta chun oibleagáidí a ghlanadh de réir mar a bheidh siad dlite.

Mar mhaolú, bainistíonn an Grúpa an t-údarú ar infheistíochtaí ábhartha agus iarrann sé deimhniú ar chistiú cuí a bheith ar fáil roimh dhul ar aghaidh leis na hinfeistíochtaí sin.

Tá na conarthaí reatha Oibleagáide Seirbhíse Poiblí an Ghrúpa le Bus Átha Cliath agus le Bus Éireann a síonódh i mí na Nollag 2014 agus is i leith tréimhse cúig bliana atá siad, go dtí 2019. I gcás Iarnród Éireann, síníodh an conradh atá i bhfeidhm faoi láthair i mí na Nollag 2009 agus is i leith tréimhse 10 mbliana atá sé, go dtí 2019.

2.4 Leachtacht

In Eanáir 2018, gnóthaí Grúpa CIE leasú agus síneadh ar a saoráid bhaincúireachta. Is saoráid geallta €108 milliún an tsaoráid ar deah tréimhse tosach cúig bliana le dhá rogha síneadh ar feadh bliana ar féidir cur i bhfeidhm ag deireadh bliain 1 agus bliain 2 na saoráide. Amhail an 31 Nollaig 2017, bhí €281 milliún tarraingthe anuas ag an nGrúpa faoi na saoráidí iasachta téarmaí. Ba é €80 milliún an méid neamhtharraingthe a bhí ar fáil don Ghrúpa faoi shaoráidí creidmheasa imrothlaigh an Ghrúpa.

Cuimsíonn na saoráidí sin roinnt cúnant airgeadais, ar chomhlíon an Grúpa iad ar fad in 2016. Creideann an lucht bainistíochta go leanfaidh an Grúpa ar aghaidh ag comhlíonadh na gcúnant atá sonraithe sa chomhaontú saoráide nua don tréimhse 12 mhí, ar a laghad, ón dáta ar ar ceadaíodh na ráitis airgeadais seo. Déanann an Grúpa monatóireacht leanúnach ar úsáid iarbhrí agus úsáid thuartha a chuid saoráidí baincúireachta agus ar chomhlíonadh na gcúnant airgeadais laistigh dá shaoráidí.

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

2.5 Pinsin

Tá dhá phlean sochair sainithe i bhfeidhm ag Grúpa CIÉ (Scéim Pinsean CIÉ don Fhoireann ar Phá Rialta agus plean sochair sainithe Scéim 2000 (Leasú) Scéim Aoisliúntais CIÉ 1951 d'fhostaithe ghrúpa CIÉ). Is baill de scéimeanna pinsean Ghrúpa CIÉ iad fostaithe Bhus Átha Cliath. Is achtúire neamhspleách cáilithe a chinneann na ranníocaíochtaí ar bhonn luachálacha tríbhliantúla ag úsáid modh an aonaid réamh-mheasta.

Tá easnamh i scéimeanna pinsean an Ghrúpa agus tháinig méadú mór ar an dliteanas ina leith i rith na bliana. D'eascair an méadú ar an dliteanas den chuid is mó as an ráta úis íseal atá i réim in Éirinn agus thar lear agus bonn tuisceana boilsicthe a léiríonn comhaontaithe pá trasna an Ghrúpa. Tá na margaí airgeadais fós luaineach, tá na scéimeanna fós faoi lé gluaiseachtaí suntasacha sna rátaí úis bunúsacha faoina dtomhaistear na dliteanas agus i luacháil na sócmhainní atá i seilbh na scéimeanna. Ní mór monatóireacht chúramach a dhéanamh ar an luaineacht leanúnach i leith luacháil na scéimeanna agus ní mór bearta a shainiú ar féidir iad a chur chun feidhme, ar bhonn comhaontaithe, chun an riosca a bhaineann leis na scéimeanna a laghdú.

Measann an Grúpa gurb é an cur chuige cuí is ceart a ghlacadh san fhadtréimhse chun an riosca sin a mhaolú ná na scéimeanna a thabhairt slán ó rioscaí i gcomhairle leis an bhfoireann. Tá CIÉ i mbun rannpháirtíochta leis an bhfoireann chun bearta a aithint agus a aontú d'fhonn na scéimeanna a thabhairt slán ó rioscaí. Bainistíonn an Grúpa a bhuiséid lena chinntiú go gcoinnítear cuntas cuí, sa ghearrthéarma, ar impleachtaí airgid a chuid oibleagáidí pinsin.

Bearta an Lucht Bainistíochta

Chomh maith leis na bearta maolaitheacha a bhfuil cuntas orthu thuas, tá roinnt beart curtha i gcrích agus á gcur i gcrích go fóill ag lucht bainistíochta an Ghrúpa agus CIÉ, lena n-áirítear:

- Athbhreithniú leanúnach a dhéanamh ar rioscaí agus ar dheiseanna a bhfuil tionchar acu ar phlean gnó an Ghrúpa.
- Plé a dhéanamh leis an Údarás Náisiúnta Iompair agus leis an Roinn Iompair, Turasóireachta agus Spóirt maidir leis an struchtúr cistithe cuí agus leis an nglantionchar airgeadais ar Bhus Átha Cliath, Bus Éireann agus Iarnród Éireann.
- Plé a dhéanamh le iondaí foirne faoi stádas airgeadais scéim pinsin an Ghrúpa.
- Leanúint ar aghaidh ag cur i bhfeidhm tionscnaimh spárála costais agus ag déanamh dianmhonatóireachta orthu.
- Dianmhonatóireacht á déanamh ag an bhfoireann bhainistíochta ar an staid airgid laethúil, seachtainiúil agus míosúil ar fud an Ghrúpa.
- Tionscnaimh chosanta ioncaim a chur chun feidhme agus gníomhaíochtaí nua a lorg chun ioncam a ghiniúint.

Litir Thacaíochta

Tá fianaise ar an tacaíocht leanúnach ón Roinn Iompair, Turasóireachta agus Spóirt le fáil sa litir thacaíochta dar dáta an 3 Aibreán 2018.

Deirtear sa litir go bhfuil an Roinn Iompair, Turasóireachta agus Spóirt fós ag déanamh monatóireacht ar staid airgeadais CIÉ agus go bhfuil sí i mbun idirphlé le CIÉ maidir le bearta atá riachtanach chun inbhuanaitheacht airgeadais CIÉ a chosaint. Bíodh is go sonraítear sa litir nach bhféadfaí glacadh le rud ar bith sa litir mar ráthaíocht ar oibleagáidí nó dliteanas CIÉ, sonraítear inti freisin gurb é beartas an Rialtais go fóill é go bhfuil ar chumas ghnólacht CIÉ a chuid dliteanas a chomhlíonadh i gcónaí, agus go leanfaidh an Stát lena chearta scairshealbhóra a fheidmiú agus é ina aidhm aige a chinntiú go mbainisteoidh CIÉ a chuid oibríochtaí ar bhealach a chuirfidh ar a chumas dó a chuid oibleagáidí go léir a chomhlíonadh go tráthúil. Luaitear freisin sa litir nár mhór go mbeadh dlí an Aontais Eorpaigh á chomhlíonadh ag aon gníomhaíocht a bheidh le háireamh ag an Stát, lena n-áirítear rialacha a bhaineann le Státchabhair a bhféadfadh fógra don Choimisiún agus ceadú uaidh a bheidh ag teastáil ina leith.

Focal Scoir

I ndiaidh fiosrúchán cuí a dhéanamh agus an neamhchinnteacht agus na bearta maolaitheacha atá luaite thuas i leith na cuideachta agus an Ghrúpa a mheas, tá ionchas réasúnach ag an mbord stiúrthóirí gur leor an sreabhadh airgid ó gníomhaíochtaí trádála na cuideachta agus an Ghrúpa agus a saoráidí bainc mar atá faoi láthair chun cistiú a dhéanamh ar riachtanais leanúnacha na cuideachta agus an Ghrúpa maidir le sreabhadh airgid, agus chun cúnant airgeadais an Ghrúpa faoi shocruithe shaoráidí bainc éireachta an Ghrúpa a chomhlíonadh, don tréimhse 12 mhí ar a laghad ón dáta ar ar ceadáid na ráitis airgeadais seo.

Chomh maith leis sin, tá ionchas réasúnach acu go dtacóidh an Rialtas le bearta chun cobhsaíocht airgeadais a áirithiú.

Agus aird ar an méid atá sonraithe thuas, chinn an bord stiúrthóirí nach bhfágann na rioscaí thuasluaite gurb ann do neamhchinnteacht ábhartha a chaitheann amhras suntasach ar chumas na cuideachta leanúint ar aghaidh ag feidhmiú mar ghnóthas leantach.

Tá ionchas réasúnach ag an mbord stiúrthóirí, ag féachaint do na nithe thuasluaite, go mbeidh acmhainní leordhóthanacha ag an gcuideachta chun leanúint ag feidhmiú ar bhonn oibríochtúil ar feadh 12 mhí ar a laghad ón dáta ar ar ceadaíodh na ráitis airgeadais seo, agus measann siad gur cuí na ráitis airgeadais a ullmhú ar bhonn an ghnóthais leantaigh.

3 Glanbharrachas/(glaneasnamh) de réir gníomhaíochta

	Gníomhaíochtaí Sóisialta		Gníomhaíochtaí Tráchtála	
	2017 €'000	2016 €'000	2017 €'000	2016 €'000
Ioncam	233,929	220,572	17,907	15,763
Costais	(281,376)	(276,922)	(16,939)	(16,349)
(Easnamh)/barrachas oibriúcháin	(47,447)	(56,350)	968	(586)
Íocaíocht na hoibleagáide seirbhíse poiblí	47,482	59,558	-	-
Glanbharrachas/(glaneasnamh)	35	3,208	968	(586)

Fuair Bus Átha Cliath fóirdheontas €56,174,000 (2016: €74,663,000) san iomlán ón Údarás Náisiúnta Iompair i dtaca le 2017. Aithníodh €3,566,000 (2016: €15,015,000) i dtaca le deontais caipitil mar ioncam iarchurtha (nóta 17) sa chlár comhardaithe agus déanfar é a amúchadh thar shaol eacnamaíoch úsáideach na sócmhainní gaolmhara. Is é an tsuim chomhaontaithe dheiridh maidir le fóirdheontais €47,482,000 (2016: €59,558,000) agus dá réir sin aithníodh €4,980,000 (2016: €nialas) mar chreidiúnáí (méideanna dlite laistigh de bhliain amháin) (nóta 15) ar an gclár comhardaithe agus tá sé inaisíoctha leis an NTA ar an 31 Nollaig 2017.

4 Ioncam

(a) Ioncam iomlán

Cuimsítear san ioncam iomlán láimhdeachas oibriúcháin, glan ar CBL in-aisghabhála, agus áirítear leis fáiltais faoin gconradh Oibleagáide Seirbhíse Poiblí agus deontais ioncaim. Tá sonraí i dtaobh deontais ioncaim leagtha amach i nóta 17. Soláthraí seirbhísí iompair is ea an cuideachta agus soláthraíonn sí seirbhísí ar fud Bhaile Átha Cliath agus tá sí á rialú ag an Údarás Náisiúnta Iompair.

(b) Oibleagáid seirbhíse poiblí

Bhí an íocaíocht Oibleagáide Seirbhíse Poiblí ba iníoctha le Bus Átha Cliath – trína cuideachta sealbhaíochta, Córas Iompair Éireann – cothrom le €47,482,000 don bhliain dar chríoch an 31 Nollaig 2017 (2016: €59,558,000).

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

5 Costais phárolla agus costais ghaolmhara

	2017	2016
	€'000	€'000
Cuimsíonn na costais foirne:		
Pá agus tuarastail	163,401	155,218
Costais leasa shóisialaigh	16,284	15,375
Costais eile a bhaineann le sochar scoir (nóta 20)	12,940	12,555
Costais iomlána foirne (gan luach saothair na stiúrthóirí san áireamh)	192,625	183,148
Luach saothair na Stiúrthóirí		
Luach saothair		
– i leith seirbhísí mar stiúrthóirí	80	92
– i leith seirbhísí eile	73	117
	153	209
Ranníocaíochtaí a rinneadh le scéim pinsean le sochair shainithe	2	2
Luach saothair agus díolaíochtaí iomlána na stiúrthóirí	155	211
Iomlán na dtuarastal agus na gcostas gaolmhar	192,780	183,359

Tá sochair scoir á bhfabhrú do bheirt stiúrthóirí i rith na bliana (2016: beirt stiúrthóirí) faoi scéim pinsean le sochar sainithe. Níor tabháiódh aon chostais i leith chailleadh oifige d'aon stiúrthóirí in 2017 ná 2016 nó tar éis dháta an chláir comhardaithe.

	Líon	Líon
	2017	2016
Ba é an meánlíon fostaithe i rith na bliana:		
Grád pá	3,060	2,993
Feidhmiúcháin/cléireachais	391	384
Sealadach/ar conradh	55	54
Iomlán	3,506	3,431

Cúiteamh príomhphearsanra bainistíochta

Áirítear leis an bpríomhlucht bainistíochta na stiúrthóirí agus an lucht ardbhainistíochta. Áirítear le costas pá agus tuarastal an luach saothair seo a leanas atá iníoctha leis na Príomhoifigeach Feidhmiúcháin.

	2017	2016
	€'000	€'000
Cúiteamh an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin		
Buntuarastal	167	167
Costais leasa shóisialaigh	4	4
Liúntas inchánach agus sochar comhchineáil	–	–
Costais eile i ndáil le sochair iarscoir	41	41
Iomlán	212	212

Tá tuarastal an Phríomhfheidhmeannaigh ag teacht le treoirlínte na Roinne Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe i ndáil le Príomhfheidhmeannaigh.

Léirítear thíos an cúiteamh a íocadh nó is iníoctha leis an bpríomhlucht bainistíochta (lena n-áirítear an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin) as ucht seirbhísí fostaithe:

	2017	2016
	€'000	€'000
Cúiteamh príomhphearsanra bainistíochta		
Tuarastal	1,072	1,112
Costais leasa shóisialaigh	30	39
Liúntas inchánach agus sochar comhchineáil	–	–
Costais eile i ndáil le sochair iarscoir	213	250
Iomlán	1,315	1,401

Íocadh táillí stiúrthóirí mar seo a leanas le stiúrthóirí na cuideachta as ucht seirbhísí mar stiúrthóirí in 2017:

An tUasal U. Courtney	€19,324
An tOllamh P. Barker	€12,600
G. Joyce Uasal	€12,600
S. Madden Uasal	€12,600
An tUasal J. Quinn	€12,600
An tOllamh K. Rafter	€12,600

Ní bhfuair an tUasal B. McCamley, an tUasal T. O'Connor agus an tUasal S. Hannan táillí stiúrthóra ar bith ón gcuideachta.

Tá gach íocaíocht ag cloí go hiomlán le treoirlínte an rialtais i leith táillí stiúrthóra.

B'ionann na speansais iomlána a íocadh maidir le stiúrthóirí in 2017 agus in 2016 agus nialas.

	2017	2016
	€'000	€'000
San áireamh i bpá agus tuarastal		
Tuarastal	105,154	95,604
Ragobair	13,994	12,739
Liúntais	44,253	46,875
Iomlán	163,401	155,218

(5a) Costais phárolla agus costais ghaolmhara: riachtanais breise nochtaithe faoi Cód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú 2016

Tá an uimhir fostaí a raibh iomlán a gcuid sochar fostaí (seachas costais pinsean fostóra) lastigh de ghach banna €25,000 ó €50,000 suas don tréimhse tuairisciú leagtha amach thíos.

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

Méid Fostaithe

	2017	2016
€50,001 go €75,000	941	722
€75,001 go €100,000	113	90
€100,001 go €125,000	17	14
€125,001 go €150,000	–	1
Thar €150,001	5	4

6 Costais ábhar agus seirbhísí

	2017 €'000	2016 €'000
Breosla agus bealaí	28,034	33,016
Ábhair	19,305	17,889
Cáin bhóthair agus ceadúnais	765	725
Cíos agus rátaí	675	861
Cailteanais airgeadra eachtraigh	20	27
(Sochar)/muirear i dtaobh gluaiseacht soláthair maidir le lagú stoc	(14)	41
Muirear/(sochar) i dtaobh gluaiseacht soláthair maidir le lagú féichiúnaithe	9	(42)
Léasanna oibriúcháin ar cíos	427	450
Éilimh um dhliteanas tríú páirtí agus dliteanas fostóirí	6,111	8,579
Seirbhísí eile	39,200	36,748
	94,532	98,294

6(a) Costais ábhar agus seirbhísí: riachtanais breise nochtaithe faoi Cód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú 2016

	2017 €'000	2016 €'000
Taisteal agus maireachtáil		
Taisteal náisiúnta agus maireachtáil	6	18
Taisteal idirnáisiúnta agus maireachtáil	16	17
Fáillteachas	38	37
Iomlán taisteal agus maireachtáil	60	72

7 Costais oibriúcháin eisceachtúla

	2017	2016
	€'000	€'000
Costais maidir le hathstruchtúrú (Nóta 16)	866	1,739

7(a) Eoirceannadh/scaradh: riachtanais breise nochtaithe faoi Cód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú 2016

Ní dearnú aon íocaíochtaí foirceannadh nó scaradh le linn an tréimhse tuairiscithe.

8 Dímheas agus amúchadh na sócmhainní inláimhsithe agus doláimhsithe

	2017	2016
	€'000	€'000
Amúchadh na sócmhainní seasta doláimhsithe (nóta 11)	1,730	2,513
Dímheas na sócmhainní seasta inláimhsithe (nóta 12)	33,194	30,310
Amúchadh ar dheontais chaipitil ón Aontas Eorpach/Státchiste (nóta 17)	(24,539)	(22,085)
	10,385	10,738

9 Ús infhála/(iníochta)

	2017	2016
	€'000	€'000
(a) <i>Ús infhála agus iocaim dá shamhail</i>		
Ar iarmhéideanna leis an gcuideachta sealbhaíochta	-	346
(b) <i>Ús iníochta agus muirir dá shamhail</i>		
Ar iarmhéideanna leis an gcuideachta sealbhaíochta	(74)	(225)
Íocaíochtaí úis eiles	(3)	(3)
	(77)	(228)

Buaircphointí

Ráiteas an Chathraoirigh

Athbhreithniú

Ráitis Airgeadais

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

10 Cánachas

	2017	2016
	€'000	€'000
Costas cánach san áireamh sa bhrabús nó sa chailteanas		
Cáin reatha:		
Cáin chorparáide na hÉireann ar an mbarrachas don bhliain airgeadais	-	-
Coigeartú i ndáil le blianta airgeadais roimhe sin	-	-
Costas cánach reatha don bhliain airgeadais	-	-
Cáin iarchurtha:		
Bunú agus aisiompú na ndifríochtaí uainiúcháin	-	-
Costas cánach iarchurtha don bhliain airgeadais	-	-
Cáin ar bhrabús ar ghnáthghníomhaíochtaí	-	-

Tosca a raibh tionchar acu ar an muirear cánach don bhliain

Ní hionann an cháin arna measúnú don bhliain airgeadais agus an cháin a cinneadh tríd an ráta caighdeánach cánach corparáide i bPoblacht na hÉireann a chur i bhfeidhm ar an easnamh don bhliain airgeadais dar chríoch an 31 Nollaig 2017, is é sin 12.5% (2016: 12.5%). Mínítear na difríochtaí anseo thíos:

	2017	2016
	€'000	€'000
Barrachas ar ghnáthghníomhaíochtaí roimh cháin	1,003	2,622
Barrachas ar ghnáthghníomhaíochtaí méadaithe faoi 12.5%, an ráta caighdeánach cánach corparáide in Éirinn (2016: 12.5%)	125	328
<i>Tionchar de bharr:</i>		
Dímheas sa bhreis ar liúntais chaipitiúla i leith na bliana	3,679	3,523
Ioncam neamh-inchánach	(9,002)	(10,205)
Cailteanais chánach neamhfhaoisimh arna dtabhairt ar aghaidh	4,686	5,843
Ioncam ar gearradh cáin air ar ráta níos airde	502	534
Difríochtaí uainiúcháin eile	10	(23)
Muirear cánach reatha don bhliain	-	-

Níor aithníodh sócmhainn cánach iarchurtha fhéideartha €159.9m (2016: €185.1m), mar nach cinnte go ndéanfar í a aisghabháil sa todhchaí i gcoinne brabúis inchánacha

11 Sócmhainní seasta doláimhsithe

	Bogearraí €'000	Iomlán €'000
Costas		
Amhail an 1 Eanáir 2017	11,668	11,668
Breiseanna	415	415
Diúscairtí	(6)	(6)
Amhail an 31 Nollaig 2017	12,077	12,077
Amúchadh		
Amhail an 1 Eanáir 2017	(9,498)	(9,498)
Muirear don bhliain (nóta 8)	(1,730)	(1,730)
Diúscairtí	6	6
Amhail an 31 Nollaig 2017	(11,222)	(11,222)
Glanmhéideanna de réir na leabhar		
Amhail an 31 Nollaig 2017	855	855
Amhail an 31 Nollaig 2016	2,170	2,170

Is é seo a leanas an saol úsáideach atá tuartha i leith na gcineálacha éagsúla sócmhainní doláimhsithe chun críocha amúchta:
Bogearraí – idir 3-5 bliana

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

12 Sócmhainní seasta inláimhsithe

	Feithiclí Paisinéirí Bóthair €'000	Stadanna Bus agus Scáthláin Bhus €'000	Gléasra agus Innealra €'000	Iomlán €'000
Costas				
Amhail an 1 Eanáir 2017	360,935	32,988	47,173	441,096
Breiseanna	33,923	20	1,584	35,527
Diúscairtí	(15,861)	-	(354)	(16,215)
Amhail an 31 Nollaig 2017	378,997	33,008	48,403	460,408
Dímheas				
Amhail an 1 Eanáir 2017	(209,265)	(16,094)	(38,088)	(263,447)
Muirear don bhliain	(28,350)	(2,182)	(2,662)	(33,194)
Diúscairtí	15,856	-	354	16,210
Amhail an 31 Nollaig 2017	(221,759)	(18,276)	(40,396)	(280,431)
Glanmhéideanna de réir na leabhar				
Amhail an 31 Nollaig 2017	157,238	14,732	8,007	179,977
Amhail an 31 Nollaig 2016	151,670	16,894	9,085	177,649

- Rinneadh feithiclí paisinéirí bóthair a chosain €31.1 milliún (2016: €26.1 milliún) a dhímheas go hiomlán ach bhí siad fós in úsáid ag dáta an chláir comhardaithe.
- Níl aon bhreithe i ndáil le feithiclí paisinéirí bóthair, ar sócmhainní iad atá á dtógáil agus sócmhainní nach bhfuil i mbun seirbhíse go fóill (2016: Nialas).
- Ní leis an gcuideachta an mhaoín atá in úsáid; tá sí ar úinéireacht ag Cuideachta Sealbhaíochta CIÉ agus áirítear í i ráitis airgeadais CIÉ.
- Diúscaíodh sócmhainní ag a raibh luach anonn €5,000 i rith na bliana i gcomhlíonadh bheartais agus nósanna imeachta Ghrúpa CIÉ i leith diúscairtí sócmhainní, agus rinneadh brabús €325,000.
- Áirítear leis na feithiclí paisinéirí bóthair thuas aitheantas ar 83 bus a fuarthas faoi shocrú léasa bus leis an Údarás Náisiúnta Iompair (NTA). Cuireadh na busanna a aithníodh in 2017 i mbun seirbhíse le linn na tréimhse an 27 Iúil go dtí an 31 Nollaig 2017. Tá na busanna a fuarthas teoranta d'úsáid mar chuid de sheirbhísí iompair phoiblí amháin.

Tá na busanna aitheanta ag costas €29,023,000 (2016: €nialas). Tá an costas bunaithe ar mheastachán an lucht bainistíochta ar an luach a bheadh ar bhus coibhéiseach ar an margadh oscailte dá gceannódh an comhlacht go díreach é.

Faoin gConradh Dír-Dhámhachtana Nollaig 2014 – Nollaig 2019 aithníodh gur féidir leis an NTA cistiú deontais a chur ar fáil chun ceannach busanna nua a éascú, d'fhonn oibleagáidí an chomhlachta a chomhlíonadh maidir le seirbhísí sonracha iompair phoiblí a sholáthar faoin gconradh Oibleagáide Seirbhíse Poiblí.

Roimh 2017 fuair an comhlacht cistiú deontais ón NTA chun cur chuige beartaithe a éascú i leith athionadú flít. Cheannaigh an comhlacht feithiclí go díreach ón soláthraí tar éis phróiseas tairisceana iomaíoch. Aithníodh na feithiclí mar bhreiseanna leis na sócmhainní seasta inláimhsithe agus aithníodh na deontais ghaolmhara ón NTA mar ioncam iarchurtha. Déantar dímheas ar chostas na bhfeithiclí sin le linn a ré úsáide agus beidh an deontas comhfhreagrach amúchta le linn na tréimhse céanna.

In 2017, tháinig éifeacht le socrú nua faoina gceannaíonn an NTA busanna go díreach ar Conradh Ceannacháin idir an NTA agus an soláthraí. Le socrú foirmeálta léasaithe idir an comhlacht agus an NTA éascaítear léasú na mbusanna sin ón NTA go dtí an gcomhlacht chun seirbhísí oibleagáide seirbhíse poiblí a chur ar fáil i ndáil leis an gConradh Dír-Dhámhachtana.

Leis an gcomhaontú léasaithe tugtar an ceart don chomhlacht úsáid a bhaint as na busanna nua, atá oiriúnach chun ceanglais oibríochtúla an chomhlachta a chomhlíonadh, ar chúis €1 in aghaidh na bliana.

Measann an lucht bainistíochta go n-aistrítear chuig an gcomhlacht beagnach gach ceann de na rioscaí agus na sochair a bhaineann le húinéireacht na mbusanna nuair a fhaightear na busanna ó NTA.

Rinne an lucht bainistíochta athbhreithniú ar chearta agus oibleagáidí an chomhlachta agus NTA araon faoin gcomhaontú cistithe seo i gcomparáid le cearta agus oibleagáidí an dá pháirtí faoin gcomhaontú cistithe roimhe seo agus tháinig siad ar an tatal i leith idirbheart 2017 nach bhfuil aon athrú suntasach ar shubstaint an tsocraithe idir an comhlacht agus NTA, cé go modhnaítear an Conradh Dír-Dhámhachtana leis an gcomhaontú léasaithe.

Chinn an lucht bainistíochta gurb iomchuí na busanna nua a fuarthas faoin gcomhaontú léasaithe a aithint mar shócmhainní seasta inlámhsithe agus deontas gaolmhar in ioncam iarchurtha chun go dtabharfaí léargas fíor cothrom sna ráitis airgeadais ar shócmhainní, dliteanais, staid airgeadais, feidhmíocht airgeadais agus sreafaí airgid an chomhlachta do 2017. Déanfar dímeas ar chostas na bhfeithicilí sin le linn ré úsáide na sócmhainne agus beidh an deontas comhfhreagrach amúchta le linn na tréimhse céanna.

Déanfaidh an lucht bainistíochta athbhreithniú ar an gcóireáil chuntasaíochta ó am go chéile agus breithneofar an bhfuil aon athruithe ar an gconradh nó ar na cúinsí.

13 Stoic

	2017 €'000	2016 €'000
Ábhair chothabhála agus páirteanna spártha	3,337	2,703
Breosla, bealaí agus stoic éagsúla eile	1,707	1,368
	5,044	4,071

Tá an stoc thuas luaite glan ar sholáthar €387,000 i gcoinne dífheidhmeacht stoic (2016: €402,000).

Níl aon dífríocht shuntasach idir costas athsholáthair na stoc agus a suim ghlanluacha.

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

14 Féichiúnaithe

	2017	2016
	€'000	€'000
Féichiúnaithe trádála	9,305	9,516
Méideanna atá dlite ón gcuideachta sealbhaíochta	146,965	133,328
Réamhíocaíochtaí	458	347
Féichiúnaithe eile agus ioncam fabhráithe	513	614
	157,241	143,805

Tá na méideanna atá dlite ón gcuideachta sealbhaíochta neamhurráithe agus saor ó ús, níl aon dáta aisíocaíochta socraithe ina leith agus tá siad iníoctha ar éileamh.

Luaitear na féichiúnaithe thuas glan ar sholáthar €21,000 (2016: €19,000) soláthar in aghaidh drochfhiach.

15 Creidiúnaithe (méideanna dlite laistigh de bhliain amháin)

	2017	2016
	€'000	€'000
Creidiúnaithe trádála	5,016	4,979
Cáin ioncaim/tobhach asbhainte faoi ÍMAT	3,234	4,686
Árachas sóisialta pá-choibhneasa	2,312	2,773
Cáin bhreisluacha	111	122
Cáin shiarchoinneálach	37	12
Creidiúnaithe eile	8,192	2,795
Ioncam iarchurtha	12,460	11,973
Ioncam iarchurtha (nóta 17)	24,868	23,674
Fabhruithe	13,591	10,864
	69,821	61,878
Creidiúnaithe i leith cánachais agus árachas sóisialta áirithe anseo thuas	5,694	7,593

Tá creidiúnaithe trádála agus creidiúnaithe eile iníoctha ar dhátaí éagsúla sna trí mhí tar éis dheireadh na bliana airgeadais de réir ghnáth-théarmaí creidmheasa na gcreidiúnaithe.

Tá creidiúnaithe i leith cánach agus árachas sóisialta iníoctha sa chreat ama atá leagtha síos sa reachtaíocht ábhartha.

Baineann ioncaim iarchurtha le ioncaim ó thicéid Tax saver

16 Soláthairtí in aghaidh dliteanas

	Cúrsaí comhsha- il €'000	Cúrsaí dlí agus nithe gaolmhara €'000	Ath- struchtúrú €'000	Éilimh um dhliteanas tríú páirtí agus dhliteanas fostóirí €'000	Iomlán €'000
Amhail an 1 Eanáir 2016	2,500	1,450	1,268	85,865	91,083
Muirear don chuntas brabúis agus cailteanais	1,558	200	1,739	8,595	12,092
Úsáidte i rith na bliana	–	(500)	(270)	(5,819)	(6,589)
Amhail an 31 Nollaig 2016	4,058	1,150	2,737	88,641	96,586
Amhail an 1 Eanáir 2017	4,058	1,150	2,737	88,641	96,586
Muirear don chuntas brabúis agus cailteanais	974	275	866	6,112	8,227
Úsáidte i rith na bliana	(786)	(900)	(413)	(6,585)	(8,684)
Amhail an 31 Nollaig 2017	4,246	525	3,190	88,168	96,129

Cúrsaí comhshaoil

Tá aoiseanna éagsúla ag an talamh agus na foirgnimh atá á n-áitiú ag Bus Átha Cliath. Baineann an soláthar comhshaoil le móroibreacha tógála nach mór a chur i gcrích faoi láthair chun oibleagáidí na cuideachta a chomhlíonadh faoi reachtaíocht Chomhshaoil agus faoi reachtaíocht Sláinte agus Sábháilteachta.

Cúrsaí dlí agus nithe bainteacha

Baineann an soláthar le díospóidí dlí le tríú páirtithe agus le fostaithe. Tá na díospóidí sin ar siúl faoi láthair agus léiríonn an soláthar an costas measta i dtaobh shocrú na ndíospóidí sin.

Athstruchtúr

Baineann an soláthar le haghaidh athstruchtúrú le próisis ghnó athraithe agus íocaíochtaí le baill foirne a mbeidh tionchar ag na hathruithe sin orthu. Baineann an soláthar le caiteachas párolla neamhghnách. Meastar go mbeifear leas as an soláthar le linn na bliana dar críoch an 31 Nollaig 2018.

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

Éilimh um dhliteanas tríú páirtí agus dhliteanas fostóirí

Déantar aon chailteanais nach bhfuil cumhdaithe ag árachas seachtrach a chur de mhuirear an chuntais brabúis agus cailteanais, agus áirítear méideanna gan íoc sna soláthairtí in aghaidh dliteanas agus muirear.

Déantar soláthar ag deireadh na bliana do chostas measta na n-éileamh atá tabhaithe ach nach bhfuil íoctha ar dháta an chlár comhardaithe, lena n-áirítear costas na n-éileamh atá tabhaithe ach nach bhfuil tuairiscithe (IBNR) don chuideachta fós.

Ina cháil mar chomhlacht féinrialaithe, feidhmíonn CIÉ samhail féinárachais faoina n-iompraíonn na cuideachtaí oibríocha an riosca airgeadais a bhaineann le costas éileamh, faoi réir teagmhais aonuaire áirithe agus uasteorainneacha bliantúla i gcás na n-éileamh tríú páirtí. Áirítear i gcostas measta na n-éileamh na costais a thabhófar agus éilimh á réiteach. Glacann an chuideachta gach céim réasúnach lena chinntiú go bhfuil an fhaisnéis chúí aici maidir lena nochtadh ar éilimh. Mar sin féin, mar gheall ar an neamhchinnteacht maidir le soláthairtí a bhunú in aghaidh éileamh, is dócha go mbeidh an toradh deiridh difriúil ón dliteanas bunaidh a cinneadh.

Agus costas measta na n-éileamh neamhíoctha á ríomh, úsáideann an chuideachta teicnící éagsúla meastacháin, lena n-áirítear anailís staitistiúil ar thairtí stairiúil, modh anailíse a ghlacann leis go mbeidh patrún forbartha na n-éileamh reatha ag teacht leis an tairtí a bhí ann roimhe seo. Cuirtear san áireamh, áfach, aon athruithe nó ábhair neamhchinnteachta a d'fhéadfadh a bheith mar bhonn le saobhadh na staitisticí bunúsacha, agus athruithe nó ábhair neamhchinnteachta a d'fhéadfadh a bheith mar bhonn le costas na n-éileamh gan íoc a mhéadú nó a laghdú i gcomparáid le costas na n-éileamh a íocadh roimhe seo. Samplaí díobh sin is ea athruithe ar phróisis na cuideachta a d'fhéadfadh dlús a chur faoi fhorbairt agus/nó taifeadadh éileamh arna n-íoc nó arna dtabhú, nó moill a chur orthu, athruithe ar an timpeallacht dlí, éifeacht an bhoilscithe, athruithe ar mheascán na n-éileamh agus an tionchar atá ag cailteanais shuntasacha.

Agus costas na n-éileamh atá fógartha ach nach bhfuil íoctha á mheas, bíonn aird ag an gcuideachta ar imthosca timpistí arna gcruthú ag imscrúduithe, ar aon fhaisnéis a bhíonn ar fáil ó shaineolaithe dlí nó ó shaineolaithe eile agus ar fhaisnéis maidir le fasaigh sa chúirt ar dhliteanais ar bhain tréithe comhchosúla leo i dtréimhsí roimhe sin. Déantar timpistí a bhíonn thar a bheith tromchúiseach a mheas ar leithligh ó na meáin a léiríonn an tsamhail achtúireach.

Bíonn meastachán ar na héilimh IBNR faoi réir ag níos mó neamhchinnteachta ná an dliteanas measta i gcás na n-éileamh a cuireadh in iúl cheana don chuideachta, mar gheall ar an easpa faisnéise faoi theagmhas an éilimh, ach amháin sna cásanna sin inar glaoth imscrúdaitheoirí go dtí láithreacha na dtimpistí. Is iondúil, i gcás cineálacha éileamh a bhfuil críoch forbartha níos faide ag baint leo agus ina bhfuil an cion IBNR den chúlchiste iomlán ard dá réir, go léirítear éagsúlachtaí níos mó ina leith idir na meastacháin bhunaidh agus na torthaí deiridh mar gheall ar an deacracht níos mó a bhaineann leis na cúlchistí sin a mheas.

Déantar soláthairtí i leith éileamh a ríomh mar mhéid comhlán gan aisghabháil athárachais ar bith san áireamh. Aithnítear aisghabhálacha athárachais sa chás inar féidir a leithéid d'aisghabhálacha a mheas go réasúnach. Glactar leis go mbíonn aisghabhálacha athárachais i ndáil le héilimh mheasta IBNR ag teacht leis an bpatrún stairiúil i dtaobh aisghabhálacha den sórt sin, arna gcoigeartú chun athruithe ar chineál agus méid chlár athárachais na cuideachta in imeacht ama a léiriú.

Chomh maith leis sin, déantar aisghabhálacht an athárachais a mheas ag féachaint d'fhógra a bheith faighte ó bhróicéirí na cuideachta maidir le haon athárachóirí a bhfuil cailteanas luaite leo.

17 Ioncam iarchurtha

Áirítear sa chuntas seo agus deontais eile ón Aontas Eorpach agus ón Státchiste a chuirfear chun sochair an chuntais brabúis agus cailteanais ar an mbonn céanna ar a ndéanfar na sócmhainní seasta gaolmhara a dhímheas:

	2017 €'000	2016 €'000
Deontais chaipitil		
Iarmhéid amhail an 1 Eanáir	151,191	158,277
Faighthe agus infhála	3,816	15,015
Aitheanta faoi chomhaontú léasú bus (nóta 12)	29,023	-
Amúchadh na ndeontas caipitil (nóta 8)	(24,539)	(22,085)
Diúscairt Sócmhainní	(4)	(16)
Iarmhéid tugtha anonn amhail an 31 Nollaig	159,487	151,191
Cionroinnte:		
Dliteanas reatha (nóta 15)	24,868	23,674
Méideanna atá dlite tar éis níos mó ná bliain amháin	134,619	127,517
	159,487	151,191

17(a) Nochtadh de réir Chiorclán na Roinne Airgeadais, Tagairt 13/2014

	2017 €'000	2016 €'000
Deontais chaipitil		
Feithiclí agus gléasra	2,066	15,015
Iomlán íoctha	2,066	15,015

Déantar na deontais chaipitil a amúchadh thar shaol úsáideach na sócmhainní. Cuirtear deontais ioncaim leis an gcuntas brabúis agus cailteanais ina n-iomláine sa bhliain ábhartha ina bhfuarthas iad. Is é an tÚdarás Náisiúnta Iompair an ghníomhaireacht ábhartha agus is é Clár Cistithe Caipitil na bliana 2017 an clár ábhartha agus is an Roinn Iompair, Turasóireachta agus Spóirt an raoinn rialtas a urraíonn. Tá na deontais teoranta do ghníomhaíochtaí Oibleagáide Seirbhíse Poiblí (OSP).

	2017 €'000	2016 €'000
Deontais ioncaim		
Clár Inrochtaineacht - Údarás Náisiúnta Iompair	139	75
An Clár Comhairimh Tródaime – An tÚdarás Náisiúnta Iompair	7	16
An Luas Traschathrach – Bonneagar Iompair Éireann	16	49
Iomlán na ndeontas ioncaim a íocadh	162	140

Cuirtear Deontais ioncaim leis an gCuntas Brabúis agus Cailteanais ina n-iomláine sa bhliain ábhartha ina bhfuarthas iad. Tá an ghníomhaireacht ábhartha agus an clár ábhartha luaite thuas agus is í an roinn choimircíochta rialtais an Roinn Iompair, Turasóireachta agus Spóirt. Tá na deontais teoranta do ghníomhaíochtaí Oibleagáide Seirbhíse Poiblí.

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

17(b) 17(b) Is €32,839,000 (2016: €15,015,000) iomlán na deontas caipitil aitheanta i 2017, le €29,023,000 faoin socrú léasa bus (nóta 12) san áireamh, chomh maith le €2,066,000 a fuarthas ón Údarás Náisiúnta Iompair faoin gClár Cistithe Caipitil 2017, €1,500,000 a fuarthas ón Údarás Náisiúnta Iompair faoin liúntas caipitil laistigh den chlár cistithe Praghas Oibríochta Iomlán agus €250,000 ó foinsí eile.

18 Scairchaipiteal

	2017 €'000	2016 €'000
Údaraithe:		
100,000,000 Gnáthscair ar €1.27 an ceann	126,974	126,974
Leithroinnte, glaoite agus curtha i láthair mar chaipiteal gnáthscaireanna:		
55,000,000 Gnáthscair ar €1.27 an ceann	69,836	69,836

Is ann d'aicme amháin gnáthscaireanna. Níl srian ar bith ar dháileadh díbhinní agus ar aisíoc an chaipitil. Baineann na cearta vótála céanna le gach scair agus an aicme chéanna i dtaobh díbhinní, a mhéid a bhfuil an méid iomlán ar gach scair íoctha.

19 Ráiteas faoi shreabhadh airgid

	2017 €'000	2016 €'000
Réiteach na sreafaí airgid oibríocháin		
Barrachas roimh ús agus cháin	1,080	2,504
Dímheas ar na sócmhainní seasta inláimhsithe	33,194	30,310
Amúchadh na sócmhainní seasta doláimhsithe	1,730	2,513
Amúchadh na ndeontas caipitil	(24,539)	(22,085)
Brabús ar dhiúscairt sócmhainní seasta inláimhsithe	(325)	(741)
(Méadú) ar stoic	(973)	(250)
Laghdú/(méadú) ar fhéichiúnaithe	201	(664)
Méadú ar chreidiúnaithe agus soláthairtí	6,292	8,006
Airgead glan arna ghiniúint ó ghníomhaíochtaí oibríocháin	16,660	19,593

20 Pinsin

Faidhmíonn Grúpa CIÉ dhá phlean sochar sainithe (Scéim Pinsean CIÉ don Fhoireann ar Phá Rialta agus plean sochar sainithe Scéim 2000 (Leasú) Scéim Aoisliúntais CIÉ 1951) d'fhostaithe ghrúpa CIÉ. Is bail de scéimeanna pinsin Ghrúpa Córas Iompair Éireann iad fostaithe Bhus Átha Cliath. Cinneann achtúire cáilithe neamhspleách na ranníocaíochtaí ar bhonn luachálacha tríbhliantúla faoi mhodh chreidiúint réamh-mheasta an aonaid.

Ní shonraítear i rialacha na scéimeanna conas ba chóir aon bharrachas nó easnamh a leithdháileadh i measc fostóirí rannpháirteacha agus níl aon chomhaontú conartha ná beartas luaite i dtaobh glanchostas na sochar sainithe a leithdháileadh

ar na grúpeintitis aonair. Dá réir sin, aithnítear glanchostas sochar sainithe na scéimeanna ina n-iomláine i ráitis airgeadais ar leithligh CIÉ toisc gurb amhlaidh, in éagmais socrú foirmiúil conartha a bheith i bhfeidhm, go gcreideann na stiúrthóirí gurb é an t-eintiteas sin atá freagrach as na scéimeanna faoin dlí. Aithníonn na heintitis rannpháirteacha eile, lena n-áirítear Bus Átha Cliath, costas arb ionann é agus a ranníocaíocht i leith na tréimhse.

Léirigh na luachálacha ar na scéimeanna faoi FRS 102 amhail an 31 Nollaig 2017 easnamh €786 milliún (2016: €730 milliún). Tá an nochtadh atá ceangailte faoi FRS 102 maidir le pleananna sochar sainithe an ghrúpa, ina bhfuil an chuideachta rannpháirteach, leagtha amach i ráitis airgeadais CIÉ don bhliain dar chríoch an 31 Nollaig 2017, atá ar fáil don phobal ó CIÉ, Stáisiún Heuston, Baile Átha Cliath 8, Éire.

Bhí costas pinsean na cuideachta don bhliain ar na scéimeanna sochar sainithe cothrom le €12.9 milliún (2016: €12.6 milliún) agus tá na costais sin san áireamh mar sochair iarscor i nóta 5. Cuimsíonn costas na cuideachta na ranníocaíochtaí atá iníoctha i leith na bliana.

21 Ceangaltais chaipitiúla

	2017 €'000	2016 €'000
Conradh déanta ina leith:	7,299	6,777

Is ionann na ceangaltais chaipitiúla agus tionscadail caiteachais chaipitiúil atá ceadaithe ag an mBord arb amhlaidh ina leith go bhfuil tús curtha leis an obair ar na tionscadail, ach nach raibh siad curtha i gcrích ina n-iomláine ag deireadh na tréimhse. Áiríodh i measc na gceangaltas caipitiúil tionscadail chaipitiúla a raibh cistiú €3.5 milliún (2016: €0.8 milliún) faighte ina leith ón Údarás Náisiúnta Iompair.

22 Léasanna oibríocháin

	2017 €'000	2016 €'000
Ag deireadh na bliana, ba iad seo a leanas na híocaíochtaí léasa íosta todhcháiocha a bhí iníoctha faoi léasanna oibríochta nárbh fhéidir a chealú:		
Laistigh d'aon bhliain amháin	33	105
Idir bliain amháin agus cúig bliana	172	153
	205	258

23 Ráthaíochtaí agus dliteanais theagmhasacha

Amhail dáta an chláir comhardaithe tá iasachtaí ar fiú €28.0 milliún iad (2016: €40.9 milliún) ag Grúpa CIÉ. Tá na hiasachtaí sin trasráthaithe ag Bus Átha Cliath agus ag na fochuideachtaí eile i nGrúpa CIÉ.

Bíonn an chuideachta ina páirtí, ó am go ham, in imeachtaí éagsúla dlí a bhaineann le ceistanna tráchtála a bhfuiltear ag déileáil leo agus á gcosaint sa ghnáthchúrsa gnó. Déantar stádas imeachtaí ar feitheamh nó imeachtaí faoi bhagairt a athbhreithniú ar bhonn rialta le dlíodóirí ghrúpa CIÉ. Is é tuairim na stiúrthóirí nach mbeidh na cailteanais, más ann dóibh, a eascraídh as na nithe sin níos mó go hábhartha ná na soláthairtí a rinneadh sna ráitis airgeadais.

Déantar caiteachas caipitiúil Bhus Átha Cliath i leith an Fhlít OSP a chistiú trí dheontais chaipitil ón Údarás Náisiúnta Iompair. Cuirtear an cistiú sin ar fáil ag teacht le forálacha an Chonartha Dámhachtana Díri a síníodh ar an 1 Nollaig 2014, agus eascraíonn dliteanais theagmhasacha áirithe faoi na comhaontuithe sin. Creideann na stiúrthóirí gur fíorbheag an baol atá ann go bhfeidhmeoidh an tÚdarás Náisiúnta Iompair a chearta faoi na comhaontuithe a bhaineann leo.

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

24 Idirbhearta páirtithe gaolmhara

I ngnáthchúrsa an ghnó, ceannaíonn an chuideachta earraí agus seirbhísí ó aonáin arna rialú ag Rialtas na hÉireann. Ar na haonáin is tábhachtaí díobh sin tá An Post, Banc na hÉireann agus an tÚdarás Náisiúnta Iompair. Tá na stiúrthóirí den tuairim nach bhfuil candam na gceannachán sin ábhartha i ndáil le gnó na chuideachta.

Tá an chuideachta díolmhaithe ó cheangaltas nochtalt 33.9 maidir le hidirbhearta leis na heintitis ar páirtithe gaolmhara iad de bhua smacht, comhrialú nó tionchar suntasach a bheith ag an Stát céanna ar an eintiteas tuairiscithe agus an eintiteas eile.

25 Ballraíocht i nGrúpa Chóras Iompair Éireann

Is fochuideachta ar lánúinéireacht ag CIÉ é Bus Átha Cliath agus léirítear sna ráitis airgeadais éifeachtaí na ballraíochta sa Ghrúpa.

I gcás roinnt feidhmeanna uileghrúpa amhail Cisteán, Díl, Maoin agus Pinsin, is í an Chuideachta Sealbhaíochta a chuireann i gcrích iad ar bhonn seirbhísí comhroinnte áit ar ghearrtar leithroinnt comhaontaithe ar an chuideachta agus fochuideachtaí eile. Is féidir cóipeanna de ráitis airgeadais chomhdhlúite CIÉ a fháil ó Rúnaí na Cuideachta ag Stáisiún Heuston, Baile Átha Cliath 8, Éire.

26 Teagmhais iarchláir comhardaithe

Níl na Comhaltaí Boird ar an eolas faoi aon teagmhais ó dheireadh na bliana airgeadais a fhágann nach mór coigeartú a dhéanamh ar na ráitis airgeadais nó nochtadh a dhéanamh iontu.

27 Ceadú na ráiteas airgeadais

D'údaraigh an bord stiúrthóirí na ráitis airgeadais le haghaidh eisiúna ar an 4 Aibreán 2018.

Eolas Teagmhála
59 Sráid Uí Chonail Uachtarach
Baile Átha Cliath 1
www.dublinbus.ie